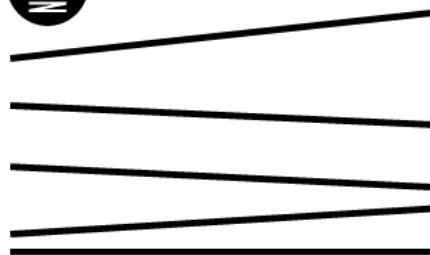

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) Author(s):	Florian, Jean Pierre Claris de.; af Florian ; oversat ved Jens Kragh Høst.
Titel Title:	<u>Numa Pompilius : Roms anden Konge</u>
Bindbetegnelse Volume Statement:	Vol. 1
Udgivet år og sted Publication time and place:	Kjøbenhavn : trykt hos ... N. Møller og Søn, 1792
Fysiske størrelse Physical extent:	2 bd.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

Lovise.

fra
Hans.

d. 30te November 1804.

Ruma Pompilius

Roms anden Konge

af

Florian.

Oversat

ved

Jens Kragh Høst.

Første Deel.

Kjøbenhavn 1792.

Erykt hos Hofbogtrykkerne N. Møller og Søn.

Forerindring.

Blant Frankrigs nu levende Yndlingsforfattere indtager Florian et højt Sted. Allerede ved sin Galathée, sine Nouvelles, o. s. v. havde han vundet Roes; Numa Pompilius forøgede den. Den første Udgave trykte Didot i Paris 1786, paa papier velin i 8vo. med en typographisk Skjønhed, der overtraf alt hvad de Birminghamske og Glasgowske Trykkerier have leveret. Den var, som en deel andre Udgaver, prydet med et Tittelskobber, der forestiller Minerva i Verens Tempel. Hun staaer
ved

ved et Alter, hvorpaa ligge nogle Laurbærgrene, og i Haanden holder hun en aaben Bog, der hviler paa disse Laurbærgrene og hvori der staaer skrevet: *Telemaque*. Bag hende fremstraaler en Gloria. Ved Alterets Fod knæler en Genius, der rækker Gudinden en Bog, med Navnet: *Numa*, paaskrevet, den hun synes at ville modtage. Under Robberet staaer: *Tu longe sequere & vestigia semper adora*. Man seer af dette, sammenlignet med hvad han S. 37 lægger *Ceres* i Munden, at Fenelons *Telemaque* var det Mynster han især havde foresat sig at efterligne, og jo nærmere han er kommenet dette Mynster, desmere roesværdig er hans fremlysende Beskedenhed. — Oplaget var snart udsolgt, hvorfor der maatte foranstaltes et nyt, der blev færet med nettes Robbere og endnu et i 2 Duodesbind med blot Titelskriver. Desuden udkom der Eftertryk i Lausanne, Brussel

og Hamburg. — I Tyskland tog man og snart fat paa den. Endnu i Aaret 1786 udkom i Basel en Oversættelse ved Fr. W. Gust. Gaupp, og i næste Aar to, en i Lübeck og en saare maadelig i Gera. De Tydske kritiske Blade bidroge og deres til at udbrede dens Hæder. Saaledes hedder det for Ex. i Allg. Litt. Zeit. 2 B. 1786 S. 376 til Slutning: "at den er overmaade skøn i Detail og Udsførelse, har fortreffelige Malerier af høist delicat Colorit, stærktegnede og vel contrasterende Charakterer, indtagende Exempler paa høj Dyd, Mennesselighed og Edelmød, sund Moral, og vise Raad for en Thronarving, samt en skøn, reen og korrekt Stil. Kort: det er tilvisse et af de nærværende franske Parnasses ypperligste Produkter". — Endnu blev den i Aaret 1789 oversat paa Engelsk i Hamb. af en F. C. N. Berg. — Ogsaa

hos os er Florians Navn, allerede kjendt og yndet, deels ved de nydelige to Sedler, som Skuepladsen har faaet af Hr. Staal efter Ant. Wall's Omarbejdelse, deels ved Hr. Prof. Rahbeks *) Oversættelse af Hyrdromanen Stella. Dette bevægede Oversæteren til at troe, at Numa Pompilius ikke vilde være danske Læsere aldeles uvelkommen. Naatto kun Originalen ikke under hans Haand have tabt alt for meget!

*) Naar-det i de lærde Efterretninger for 1792. S. 74 hedder: "Fortalen siger Prof. Rahbek os, at en ung Mand har begyndt denne Oversættelse, men at det, efter dennes Død, faldt i Hr. Professorens Lod at fuldføre Arbejdet", saa torde dette vel være en Misforstaaelse, da der ikke læses: har begyndt, men: havde tænkt paa: ikke fuldføre, men udføre.

Den 9 Junii 1792.

Jens Kragh Høst.

N u m a P o m p i l i u s.

Eerste Deel.

I n d h o l d

af

første Bog

Tullus, Ceres' Øpperkepræst opdrager Numa, som man anseer for hans Søn. Ceres' Højtid. Tullus underretter Numa om, at han er en Søn af Pompilius, en sabinisk Prins af Blodet. Han fortæller ham hans Moder Pompilias Historie; de sabiniske Truentimres Boldsørrel; hans Forældres Død; Krigen imellem Rømerne og Sabinerne; disse to Folkeslags Forening; Numas Opdragelse i Ceres' Tempel; og denne Gudindes Befaling at sende ham til Rom. Numa nedstiger i sin Moders Gravsted. Han laver sig til at rejse. Pontifexens Formaning. Numa siger Tullus Farvel.

N u m a P o m p i l i u s .

Første Bog.

Ikke langt fra Byen Cures, i Sabinernes Land, midt i en gammel Skov, hæver sig et Tempel, Ceres' helliget. Alme og Popeltræer, saa gamle som Jorden, beskygge dets Top; Floden Curesa beskyller Murene og slynger sig saa gjennem Haverne ved endeel enkelt staaende Huse, der ere bygte omkring dette Tempel. I denne hellige Eensomhed tilbringer enhver af Gudindens Præster med Kone og Børn sine Dage med Bøn, med Arbejde eller i Familiefjærligheds Skjød. Beskyttede af den Guddom, de ære, nærrede af den Jord, de dyrke, elskede af den Hustrue, de gjøre lykkelige, velsignede af deres Børn og i Fred med dem

selv, nyde de i behagelig Stilhed Livet, uden enten at frygte eller ønske Døden.

Den ærbørdige Tullus var disse Præsters Overhoved. I en Alder af firefindstyve Aar forrettede han den øverste Offerpræsts Embede med en Unglings Iver, en Oldings Rensfærdighed. Tilbedet af dem, der levede med ham, højttaget af alle andre, var han kun frygtet af de Rastefulde. Vndet af Guder og elsket af Mennesker, bad han sjælden for sig selv; det var altid for Enken eller for den Faderløse. Saasnart noget Uheld traf en Borger fra Cures eller en af Landboerne, saasnart Uenighed opstod i et Hus eller en Familie, tog den ulykkelige Fader, Mand, Søn, Vejen til den hellige Skov for at finde Tullus. Havde han dvælet det mindste, saa vilde Tullus have opsogt ham. Tullus hørte hans vidtløftige Klager, trøttedes aldrig ved at anhøre dem, satte Mod i ham, trøstede ham, gav ham overflødig Hjælp og Raad. Den Ulykkelige vendte tilbage enten mindre bekymret eller mindre at beklage; og Tullus, der troede, han intet havde gjort, fastede sig ned for Gudinden og anraabte hende for denne Ulykkelige.

Tullus

Tullus havde ingen Kone mere; hans Søn Numa var Maalet for hans hele Omhed. Det lod, som Himlen vilde belønne Oldingens Dyder ved de Gaver, den saa odsel havde tildeelt den Unge. Numa havde næppe fyldt sit sextende Aar og besad kun sin Alders Indtagenhed og Ynde. Lydig imod sin Fader, som han ærede næsten ligesaa højt som Gudinden, brændende af Begjerlighed efter at ligne ham, studerede han Møraalen ved at betragte Tullus' Handlinger. Uophørlig grundede han paa sin Religions Læresætninger og ønskede endnu at blive underrettet i alle Gudsdyrkelsens Ceremonier. Offringerne og Bønnen beskæftigede ham i hans Fritimer; hans Kjærlighed til Tullus og til Videnskaberne vare hans eneste Lidenstaber; hans Sjæl, reen som Himmelens Blaa, gjorde ingen Forskjæl paa Fornøjelser og Pligter.

Ceres' Festsdag frembrød. . . Hos Sabinerne helligholdes denne Fest anderledes, end i Eleusis. Alle hine Mysierier, der med saa megen Omhu skjules og som bidrage saa lidet til Menneskets Lykke, havde Tullus affkaffet. Kan den Guddom, sagde han, der alle vegne viser sig for os, som hvert

Die

Ojeblik aabenbarer sig i Naturens herlige Under, kan den fordre saa mange Hemmeligheder og saa mange Prøvelser for at meddele sig de Dødelige? Bør det være vanskeligere at takke den, end at modtage dens Gaver? Nei: Ceres, der nærer os alle, elsker os alle. Den Mark, hun klæder med Afs, vorder et Tempel for Agerdyrkeren og i den hele Verden bør man tilbede den, hvis Belgjæringer skjule Jorden.

Efter dette Begreb har Tullus med sin Konges Samtykke indrettet Ceres' Højtid. Hvert Aar, før Høsten begynder, samle alle Landmænd i deres smukkeste Klæder sig i Staden Ceres. Derfra gaae de ud til Templet. Fløiter-spillerne aabne Toget; derpaa komme unge Piger, der paa Hovedet bære i Kurve, prydede med Blomster, rene Offere til Gudinden. Efter dem følge Landboernes Børn, i hvide Klæder, fransede med Kornblomster, de fremlede det slugne Dyr, der nærer sig med Egens Frugter. Denne talrige Trop, stolt af at bevogte Slagtoffret, stræber at paatage sig en tvungen Alvorlighed, der idelig afbrydes ved deres støjende Glæde. Deres Fædre følge dem med langsomme Skridt,

byde

byde dem at tie og tilgive gjerne deres Mangel af Lydvighed; hver af dem bærer i Hænderne et Meeg, sin Hæfts første Græde. Fyrsterne, Heltene, Dyrighedspersonerne have ingen Forrang paa denne store Dag, ærbødigen vige de Pladsen til dem, der have opfødt dem.

Tullus og hans Præster oppebie dem ved Indgangen af den hellige Skov. Den unge Numa, franset med Marsfisser, i en Linnetkjole, vandrer ved Tullus' Side. Han seer paa ham, han bemærker de Taarer, den Gamle søgte at skjule. Mere nedslagen ved sin Faders Nummer, end om han selv havde følt den, doober han ikke for saa manges Dine, og ved en saa højtidelig Ceremonie, at kaste sig i hans Arme og spørge om Marsfagen til hans Taarer; men hans Tausched, hans smme, urolige Mine udtrykke nok, som, hvad der foregaaer i hans Sjæl. Numa, ellers altid saa opmærksom, saa fordybet i de hellige Ceremonier, Numa seer nu kun sin Fader, tænker kun paa ham, glemmer alle sine Forretninger, og hans Dine, der stræbe at udgrunde Marsfagen til Tullus' Taarer, ere selv formskrædede af Graad.

Man

Man kommer til Templet. Tullus nedkaster sig for Gudinden, byder hende første Brøden og udbryder: Menneskenes Moder, det er dig, der lader disse Meeg vore, og din Fader Jupiter, der indgiver os Vrefrugt for Guderne og Erfjændlighed mod dem. Udsødelige Guder, eders egne Velgjerninger byde vi eder; forsmaaer ikke vore Offere. Eders Algodhed give vore Marker Frugtbarhed, vore Legemer Styrke og vore Sjæle Retskaffenhed.

Efter denne Bøn stræer Tullus det hellige Korn over Slagtofferet, drejer dets Hoved mod Himmelen, offerer det, og lader det ganske fortæres.

Efter Offringen nedlægge Landmændene deres Meeg. Mine Brødre, tilsaler Tullus dem, thi og I ere Ceres' Præster, disse Gaver tilhøre Gudinden, det vil sige: de Fattige. Gudernes Præster ere ej andet end de Fattiges Skatmestere; I ere deres Velgjørere. Nævner mig derfor den Olding blant eder, der i Aar tillige med mig bør sørge for de Ulykkeliges Lindring. Det er billigt, at jeg aflægger eder Regnskab for de Gaver, I levere mig til dem. Landmændene der alle kende Tullus' Retskaffenhed, vægre sig for at sætte

sætte ham en Medopsynsmand ved Siden; men Tullus paastaar det, og dette Valg ender Højtideligheden.

Numa brændte af Utaalmodighed efter at see sig ene med sin Fader. Næppe er Tullus gaaet ud af Templet, før hans smit elskende Søn omfavner ham. Min Fader, sagde han, du har Sorger, og jeg kjænder dem ikke! Af! jeg føler det alt for vel, at jeg i min Alder ikke tør haabe at kunne lindre dem; men jeg kan i det mindste tage Deel i din Sorg; og jeg maa endelig græde, saasnart jeg seer dine Taarer flyde. Elskede Søn, svarede Tullus ham; thi aldrig vil jeg give Slip paa dette søde Navn, jeg har desværre! alt for megen Marsag til at fælde Taarer, jeg skal stilles fra den, jeg elsker mere end Livet. Du vil forlade mig? udbrød Numa skjælvende. — Nej, min Søn! nej, elskede Søn: det er tværtmod dig der Han kunde ikke tale ud, dybe Suk qualte hans Stemme. Han tog Numa ved Haanden, og førte ham ind i Skovens eensomste Braa; der satte de sig paa en Græsbænk, og den Gamle tiltalede ham saaledes:

Numa,

Numa, Du er ikke min Søn Ved disse Ord spreder Dødsbleghed sig over Unglingens Ansigt, og hans Haand bæver i Tullus' Haand. Ypperstepræsten blev det vaer, trykkede ham til sin Barm og foer fort: Dog jeg vil bestandig være din Fader; dette Navn er mig ligesaa dyrebart som dig. Men hør Historien om din Fødsel, og lær at kjænde, til hvilken høj Betsættelse Himmelen har faldet dig.

Numa omarmet ham, og svarer intet, han hører paa ham med en dyb Taushed, slaaer Øjnene ned, og hans Mine synes at sige Tullus: Intet kan opveje mod den Lykke at være din Søn. Min Søn, blev Ypperstepræsten ved, dit Liv skylder du Pompilius, en Prins af vore Kongers Blod, som ved sjældne Dyder vandt Gunders og Menneffers Yndest. Den skønne Pompilia af Heraclidernes gamle Slægt, havde i ti Aar været hans Gemalinde. Intet fattedes dette lykkelige Par, uden et Pant paa deres fjærlige Forening. Pompilius ønskede det ibrig, og den smukke Pompilia, hvis Gemal altid var Gjenstanden for hendes Ønsker, kom hver Dag i Templet at nedkaste sig for Ceres, væde med sine Taa-

rer

rer Trinnene paa hendes Alter og udbede sig,
 som den eneste Maadesbeviisning den Lykke at faae
 en Søn. Jeg traf hende engang i Helligdommen.
 Hun bad med saa megen Barm, at hun ej be-
 mærkede mig, jeg hørte hende udtale disse Ord:
 Velgjørende Ceres, har din Fader Jupiter be-
 stemt mig et langt Liv, saa udvirk hester hos ham
 at jeg maa døe i min Alders Blomster, naar jeg
 kun efterlader min Gemal en Frugt af vor rene
 Kjærlighed. Ja, mægtige Gudinde! tag alle de
 Velgjerninger tilbage, Du har beviist mig, berøv
 mig alle dem, Du har bestemt mig, og giv mig i
 deres Sted et Barn. Maatte jeg kun høre det
 strige, maatte jeg see det, holde det i mine Arme,
 trykke det til mit Hjerte, kysse det tusinde Gange,
 vise min Gemal det, sovommende i Glædestaarer!
 da vilde jeg gjerne døe: jeg skulde døe Moder,
 længe nok havde jeg da levet. O Ceres! hører
 Du mine Bønner, skænker Du mig en Søn, saa
 sværger jeg paa dette Alter at hellige ham til Din
 Tjeneste, at lære ham at prise Dit Navn saasnart
 hans Tunge kan udtale det, at lade ham opdrage i
 dette Tempel, for der at tjene Dig alle sine Dage;

Os

Og! Du vil værdige ham at være hans Moder, naar Pompilia er ikke mere.

Mine Taarer fløde ved at høre denne Bøn. Jeg faldt paa Knæ ved Siden af Pompilia, forenede mine Ønsker med hendes og anraabte Gudinden om at bønføre os begge. — Ak! hvor den Velgjerning blev dyrt betalt!

Kort Tid efter kom Pompilia til mig og lod mig vide, at hun var frugtsommelig. Hvo skulde kunne udtrykke hendes overgivne Glæde? Den nærmeste sig Raserie. Otte Maaneder skulde endnu forløbe førend det heldige Øjeblik, hun længtes efter, og alt Barnetøj var allerede færdigt. Iversyg og stolt af Modernavnet vilde hun, at alt det, hendes Søn skulde bære, var hendes egne Hænders Arbejde. Hun forbyd sine Slaverinder at dele den Lykke med sig at arbejde for hendes Søn. Haabet om selv at give ham Die, fordobblede hendes Længsel efter hans Fødsel: og den gamle Pompilia, beruset af Modertfjærlighed, kom oftere i Templet for at takke Gudinden, end hun var kommen der for at erholde Gjenstanden for sine Ønsker.

Ende.

Endelig nærmede sig den niende Maaned, hun saa meget havde længtes efter, da den Romulus, hvis Navn ikke er dig ubekjendt, i Sabinien lod udsprede, at han, for at indvie sin Stad Rom, der ganske nylig var bygt, vilde lade opføre nogle Skuespil til Guden Consus' Ære. Du veed, min Søn, hvilken Ærefrygt vi have for denne Gud. Din gudfrygtige Moder vilde ikke lade nogen Lejlighed gaae forbi til at ære de Uddødelige; hun vilde bidaane disse Lege; og den alt for søjelige Pompilius ledsagede hende did.

Den største Deel af vore Sabiner fulgte Pompilius. Vore Konger, vore Døttre løbe til Rom i Højtidsdragt. Ak! vore brave Borgere vare langt fra at fatte Mistanke om den Snare, man havde stillet for dem; de havde ingen Baa- ben med. Uden Mistillid trine de ind i Circus, hvor Romulus thronede paa en prægtig Domstoel. Deres Konger og deres Døttre tage Plads ved Siden af dem, utaalmodige efter at see Offeringen, søge deres Gine efter Offerdyret; det var dem selv man havde bestemt dertil.

Efter et Tegn givet af deres Konge, drage Rømerne deres Sværde og spærre alle Udgange.

De

De beshyrte de Sabinerinder kaste sig i deres Fædres, deres Brodres, deres Mænds Arme; men Romulus' vilde Soldater styrte midt ind paa Kampepladsen; med Sværdet i Haanden, og funklende Dine true de Mændene, smigre Kvinderne, og bortføre Sabinerinderne, som hungrige Ulve tage de skjælvende Faar. Forgjeves udstode de Ulykkelige gjennemtrængende Skrig, og forlange at døe: forgjeves kaste vore rasende Medborgere sig, uden at huse de ere værgeløse, over Ransmændene, tage fat paa dem, brydes med dem, rive dem Sværdet af Haanden, og farve Jorden med Romerblod: de talrigere Romere nedfable dem, der sætte sig til Modværge, jage hele Resten paa Flugt, skjule i Rom deres Bytte; og vore Sabiner komme trøstløse, blodige, fulde af Saar, overvældede med Smerte og Skam, tilbage til Cures for at bringe denne gruelige Tidende og berede sig til Hævn.

Gra Larmens første Djeblik havde din Fader Pompilius, der bar sin Kone i sine Arme, forsøgt at bane sig Vej midt igennem Ransmændene. Han var nær ved Udgangen af Circus, da et Corps Romere sætter efter ham, holder ham

ham an, og river hans Hustru fra ham. Af Raserie og Fortvivlelse udstøder Pompilius et Skrig. I Diebliffet bemægtiger han sig et Sværd, og Romerne, der omringe ham, ere alt faldne under hans Hug: han løber, hugger, faaer selv Hug. Dog finder han igjen sin Pompilia, nedlægger hendes Kover, faaer sin Elskede igjen, slutter hende i sine blødende Arme, troster hende, giver hende Mod, og til Trods for de rasende Romere, til Trods for de Pile, der regne ned paa ham, flygter han ud af Circus, omarmer din uhykkelige Moder, søger at kalde hende tilbage til Livet, glad over at have reddet hende. Saa styrter Numidiens Lovinde, naar den langt fra seer den uforsigtige Jæger, der røver dens Unger, rasende, brølende, med funklende blodgjerrigt Dje, hen imod den Uhykkelige, der forgjeves slipper sit Bytte; hun indhenter ham, sønderslider ham og slænger rundt om sig hans bærende Lemmer; strax viger hendes Harmes for Kjærlighedsfølelser, hun iler til sine Unger, smigrer for dem brøler af Glæde, slikker dem med sin endnu blodige Tunge, lægger sig ned for at være dem nærmere

mere, giver dem at die, medens hendes Muffler endnu skjæle af den dæmpede Brede.

I saadan Tilstand befandt Pompilius sig. Uagtet hans dybe Saar, uagtet hans Blod flyder strømmende, naaer han endelig til dette Tempel. Ved Foden af Gudindens Alter nedlægger han sin søde Byrde: beder Ceres at redde og beskytte den, som han anbetroede hende; og efter at have bragt sin Bøn til Ende, falder han, forblødet, udmattet ved Anstrængelsen og Smerten, om paa Marmorgulvet og dør.

Jeg lod strax din Moder bære bort. Man bragte hende i mit Huus, hvor hun kom til sig selv igjen. Hendes første Ord var Navnet Pompilius, hun spørger om sin Gemal, hun vil see ham, hun vil opsoge ham. Forgjeves haaber jeg at berolige hende og dølge hende din Faders Død, ved at forsikre hende at han er Romernes Fange. De Taarer, jeg fældte, hendes Anelser, alt siger hende at jeg skuffer hende. Hun udbryder i Smertestrig, forlader al Hjælp, river sig løs af vore Arme for at væ paa Pompilius' Liig.

Saa mange Stød, saa mange Vengstelser fremskynde det Øjeblik, da du skulde see Dagens
Lys.

Lyb. Fødselsbeerne oversalde hende, de grumme
Glythyer *) martre hende med alle deres Smer-
ter, hun ligger under, og det Dieblif, da du fik
Livet, var din Moders Dødsdieblif.

Ved disse Ord kaster Numa sig i Tullus'
Barm: og den gode Gamle, der føler at hans
hvide Haar ere ganske vædede af den Unges Taa-
rer, bryder af for at græde med ham.

Strax derpaa farer han fort i sin Fortæl-
ling: jeg lod søge efter en Amme, der kunde holde
Livet op i dit svage Legeme; thi ved din Fødsel
lod det til, at du ikke vilde overleve dine Ulykker.
Du skreg jammerlig og dit blege Ansigt syntes at
forkynde din Hensart. En Bondeskone, den gode
Amnflea, kom og tilbød sig: og hun opholdte dit
Liv mere ved sin omme Forsorg, end ved sin Mælk.

Jeg beskæftigede mig da med din Moders
og hendes Gemals Begravelse. Jeg beredte et
Baal. Jeg samlede Stadens og Landets Ind-
vaanere, vor gode Konge Tatiuss anførte dem i
Sørgedragt. Krigere, Borgere, Bønder, alle
begræd din værdige Fader, alle ønskede got over
hans

*) Gudinder for dem der ere i Barnsnød, see Pindars
7de Nem. Sang.

Hans Søn. Pompilius' Liig blev brændt ved Siden af hans Gemalindes. Jeg samlede deres Aske i en Solburne og denne Urne blev hensat paa et Gravmæle i Templets lønligste Braa — Jeg maa see det, min Fader! raabte Numa: jeg maa see dette Gravmæle: Du maa tillade mig at græde der, at røre ved denne saa dyrebare Urne. Ja, min Søn! sagde Ypperstepræsten, vi vil stige derned i Dag.

Dine Forældres Død blev hævnnet. Vore brave Sabiner, opbragte over Forræderiet og Bestjemmelsen, gribe til Vaaben, og under Tatius' Anførsel rykke de mod den troløse Stad. De fejge Ransmænd have ikke Mod til at gaae vor Hær i Møde, de skjule dem bag deres Mure. Tatius belejrer dem og i Hast bliver han ved et heldigt Forsøg Herre over Fæstningen. Tvungen til enten at slaaes eller at rømme Staden, tilbyder Romulus en Trefning ved Foden af det Kapitolium, der, saa siger man, engang skal beherske Verden. Tatius tager derimod, og vore Sabiner der hige efter at bade sig i disse troløses Blod, gaae løs paa de Romerske Tropper med al den Magt, Raserie skjenker Tapperhed. Fienderne ere adspredte; men Romulus samler dem igjen. Romulus by-

der

der Sabinerne Spidsen, med høj Røst anraaber han Jupiter Stator: og dette hellige Navn og hans Exempel bringe hans flygtende Krigere tilbage. Nu kommer Raden til Romerne at gjøre Angreb, Skammen opluer deres Mod, Lanserne frydse hinanden, Skjoldene støde sammen, Forsærdelsen og Nederlaget tage til, og de hidfige Kæmpere kan ikke gjøre et Skridt uden at træde paa en Fiende.

Sejeren, længe uvis, hælder endelig til Retfærdighedens Side. Vor modige Konge Tatius og hans uforsærdede Feltherre Metius gjenembryde anden Gang Middelpunktet af den Romerske Hær. Jorden er bestrøet med Liig, Sabinerne ere i Begreb med at vorde Sejerherrer: kun et Øjeblik og det er ude med Rom og Romulus, da det uformodentligste Tilfælde river os Sejeren af Haanden.

De samme Sabinerinder, Romerne under de Consualiske Skuespil havde ranet, styrte med udslagne Haar, forgrædte Øjne, udstrakte Arme, under ynkelige Skrig, midt ind iblandt de Stridende. Sværdene, de med Blod farvede Spyde, Baabenbraget, Blodbadet, intet skræmmer

dem. Hold inde! skrig de: hold inde! gjører
 Ende paa en Krig, der er mere unaturlig end en
 Borgerkrig. I fægte for os, og ethvert af eders
 Hug gjør os til Enker eller Faderløse. Elske I
 os, I som gav os Livet, saa opoffrer ikke vore
 Mænd: og I, der have svoret os en evig Kjær-
 lighed, skaaner eders Koners Fædre. Tænker paa,
 at vi under vort Hjerte bære Panterne paa eders
 Forening: Romere, eders Koner ere Sabinerins-
 der: Sabiner, eders Dattersøner worde Romere.
 Hører da op med at myrde hinanden. I ere ikke
 længere to Folk, een Familie udgjøre I. Eller
 hvis I tørste saameget efter Blod, saa begynder
 med at bryde og løse alle de Baand, der bør for-
 ene eder: dræber eders Døttre og eders Koner og
 fuldender saa Værket med at myrde hinanden over
 deres Liig. Dette Optrin, disse Ord, Sabiner-
 indernes Taarer og Skrig forjage Breden af alle
 Hjerterne. De stridende holde inde, betragte
 hinanden, og undre sig over, at de ikke hade hin-
 anden længer. Sværdet bliver ved at være hævet
 over den, det truede; Spydet bliver holdt tilbage,
 Pilen falder af den slappede Bue, uden at udsky-
 des. Sabinerinderne kaste sig over Baandene og
 tage

tage dem uden Møje fra deres Fædre og deres Mænd. De gribe deres Hænder, som de dække med deres Kys og væde med deres Taarer, med disse Taarer afvaske de det Blod, hvormed disse Hænder ere farvede; og bringe dem endelig til Forening. Ved det hver Sabinerinde paa een gang omarmmer en Rømer og en Sabiner, bringe de de to Fienders Ansigter sammen, og nøde dem endelig til selv at omfavne hinanden.

Fra nu af ingen Krig, ingen Hævn mere. Kongerne tale med hinanden, og blive enige om, at de to forenede Folk herefter skulle udgjøre eet, og at Tatius og Romulus skulle sidde paa een Throne og dele Enevælden. Man sværger Freden, man yder Jupiter, Solen, Jorden Offre, og de to sammenblandede Hære lade sig lede af Sabinerinderne, rykke under mange Glædesraab fra alle Kanter ind i Rom, og synes stolte, mere sejerrige ved at være overvundne af egne Følelser, end om de havde haft deres Harmes at takke for Sejeren.

Imidlertid voxte du op under mine Dine, ansaaes for min Søn, jeg bestyrkede selv en Bilsfarelse, der stemte overeens med mine Følelser

og

og din Moders Løfte. Fra dit fjerde Aar fulgte du mig i Templet, i en Indviets Dragt, og bar i dine svage Hænder Guldregelsekarret. Din Blidhed, din Gode indtog vore Præster, der alle misundte mig den Lykke at have givet dig Livet. Hvor ofte har jeg ønsket denne Lykke! I hele femten Aar, Numa, har Livet kun været mig dyrebart for at elske dig; og hvor stor end min Kjerlighed er til Dyden, isald du seer mig øve den med Iver, saa skeer det i det Haab, dyrebare Søn, at Guderne vil belønne dig derfor.

Jeg høstede snart Frugten af den Omhu, jeg havde baaret for dig. Fra din spædeste Barn- dom yttrede dine gode Egenskaber sig. Jeg behøvede aldrig at indgyde dig nogen adelig Følelse, de vare dig alle medfødt. Moralens Grund- sætninger stode præntede i din Sjæl, førend jeg underviiste dig deri; og Fornuften sagde dig alt, hvad Erfarenhed havde lært mig. Traf det sig, at jeg, til en Prøve gjorde dig et Spørgsmaal, der forekom mig vanskeligt, saa var dit Svar altid klarere, mere bestemt, end det, jeg havde bereedt mig paa. Tidt, naar jeg troede at have givet dig en vidtløftig Underviisning i Moralen, oplyste

oplyste dine korte Bemærkninger mig, og ved Samtalens Ende var det Læreren, der havde faaet Underviisning. Du kjendte alle vore Hetruriske Philosophers Videnskaber og plejede at sige til mig: O Fader, hvor alt dette dog er lidet; og dette lidet lader endnu Tvivl tilbage! Dyden ene er vis, og den Bog, hvoraf vi lære at kjende den, have vi altid med os, denne Bog er vort Hjerte; lader os raadspørge det ved hver en Handling i vort Liv, lader os følge hvad det byder os og da kunne vi aldrig fare vild.

Jeg omarmede dig med Henrykkelse; men vovede ikke at rose dig. Jeg frygtede at opvække hos dig den Laster, der vanhælder alle Guldkommenheder, der begynder med at betage dem Glandsen og ender næsten altid med at nedbryde dem: Forsængelighed. O min Søn! tag dig i Agt derfor dit hele Liv igjennem; hus vel paa, at det er den, der skader Guldkommenheder meest, da den betager dem deres Elskværdighed.

Med Glæde saa jeg dig undgaae denne Fare. Hver Dag blev du bedre og hver Dag mere beskeden. Bedraget af den offentlige Stemme og fremfor alt af mit eget Hjerte, holdt jeg
mig

mig selv for din Fader, og jeg gjorde Regning
 paa at aftræde dig Ypperstepræsteværdigheden:
 alle vore Præster, alle vore Borgere frydede sig
 forud derved. I tre Dage, min Søn, be-
 tager et himmelft Drafel mig dette Haab. Ce-
 res, Ceres selv, aabenbarer sig hver Nat for mig
 og byder mig med en alvorlig Stemme at sende
 dig til Rom og bekjendtgjøre din Herkomst. For-
 gjeves vovede jeg, knælende for Gudinden at an-
 drage hende min Frygt og gjenkalde din Moders
 Løfte. — Jeg har ingenlunde antaget dette Løf-
 te, svarede mig Jupiters Datter, Numa skal
 ikke være min Præst, hans Bestemmelse falder
 ham højere. Numa skal tjene mig bedre paa en
 Throne, end ved mine Alters Skygge. Han
 vandre til Rom, og din Omhed for ham mod-
 sætte sig ikke længer Himlens Beslutninger.

Denne, min Søn! er Grunden til de Taar-
 rer, du under Offringen saae mig falde. Vi
 maae underkaste os, vi maae skilles ad, Numa,
 Ceres befaler det, vi bør lyde.

Den samme Numa svarer Tullus intet, men
 betragter ham med Taarer, løfter Bønene til
 Himlen, og synes at vakle imellem sin Fader og
 Guder.

Guderne, men den Gamle sætter Mod i ham, og Numa beslutter at rejse. Han tager Tullus' Haand trykker den sagte med sin, min Fader, ere hans Ord, du har lovet mig at føre mig ind i Pompius' Gravsted, og at lade mig med Vrefrygt kysse den Urne, der gemmer min Moders Aske. Følg mig, svarede Ypperstepresten ham, jeg vil strax bringe dig did.

Nu gaae de hen til Templet.

Sag Gudindens Alter var en Port af Metal, hvortil Tullus ene havde Nøglen. Han aabner den, stiger nogle Trin ned, sukende følger Numa ham. De komme i en underjordisk Hælvning, hvor en eneste Lampe lyser. Her saae man paa et Gravmæle af sort Marmor med simpelt Arbejde og uden Indskrift, en Sølvurne omhyllet af Sørgeslor. Ved Siden af Urnen laae en Seddel, et Sverd, og gule Haarlokker. Numa havde kasted sig paa Knæ ved Indgangen af denne Hælvning. Tullus tager langsom Urnen op, rækker Unglingen den, og taler med sagte Stemme saaledes: min Søn, kys disse hellige Levninger, rør ved denne Urne der indslutter den bedste Moders, den kjerligste Mands Aske. Deres Dine ere i dette

dette Nu fæstede paa dig, fra de elysæiske Marker betragte de dig, og Synet af deres Søns kjerlige Uerfrygt er dem mere end alle de himmelske Fornøjelser, der omringe dem.

Numa holdt Urnen i sine Hænder, vædede den med en Taarestrøm, trykkede den til sit Hjerte, og det forekom ham, som denne saa dyrebare Aske fik Liv. O hvor det smertede ham at levere den tilbage til Pontifexen (Ypperstepræsten) og hvor hans Hænder rækkede efter Urnen, da den forled ham.

Tullus sætter den igjen under Floret, og tager Sverdet, Sædlen og Lokkerne. — See her, Numa, det Sverd, der forsvarede din Moder og Fædrelandet, som Breden aldrig traf, og som kun Statens Fiender faldt for. Jeg overgiver dig det, min Son, gjør samme Brug deraf, og den mægtige Ceres, som jeg havde helliget det til, lade alle dem falde under dette Sverd, der true dit Liv. — Denne Sæddel skrev din Moder i hendes Dødstime, den er stilet til Kong Tatius og du vil have den nødvendig for at faae ved Tatius' Hof den Ære, der skyldes din Herkomst. — Disse gule Lokker, behøver jeg at sige dig, at de ere din

Mo,

ders? hun offrede Ceres dem, den Dag hun fik en Søn. Numa, bær dem altid hos dig, følende Hjerter trænge til saadanne Panter paa Kjærlighed og sønlig Vrefrygt.

Saa talede han, og de stige op af den underjordiske Hvalving. Numa gaaer tilbage i Pæperstepræstens Huus og gjør Anstalter til Rejsen, lægger Linnetkjolen af, tager Togaen paa og denne Dragt klæder ham endnu bedre. Pontifexen seer paa ham, og sukker: denne ny Dragt synes ham at varsele om Farer. Denne Tanke forjager han, og beskæftiger sig med at forsyne sin Søn med det fornødne. Hans kjærlige Forsorg bød ham tænke paa flere Fornødenheder end Numa virkelig vilde have, han røver fra sig selv for at berige ham, og af Frygt for Afslag skjuler han blant Numas Klæder den Smule Guld, han har sparet sammen. Langt fra ham, behøver jeg intet, sagde han; og langt fra mig vil han behøve alt.

Midlertid nærmer det grusomme Djeblif sig, Vognen, hvori Numa skal gjøre Rejsen, er forspændt. Tullus stiger i Vognen med sin Søn, han vil ledsage ham udenfor den hellige Skov, og
midler-

midlertid meddeler hans Omhed ham disse sidste Raad:

Tilgiv mig, dyrebare Søn, tilgiv mig min Sittren ved at see dig saa ung forlade vore rolige Sletter, og det Fristed, hvor din Uskyldighed aldria havde lobet Fare, for at beboe en Stad, selv den Viseste maatte frygte for. Der er du uden Erfaring, uden Leder, uden Raad, uden Ven; thi i din Alder har man ingen Venner, man troer at have dem, og det er desto farligere. Der er du kastet midt ind iblandt to Folk, der, foreenede ved Stadsklogskab, ere adskilte ved Karakter, og betragte sig bestandig, som to særskilte Folkefærd. Hadet er ingenlunde udslukt imellem Romerne og Sabinerne: det er det endnn mindre blant de to Herskere, end mere hinanden modsatte, end deres Folk. Tatiuss, den bedste blant Kongerne, din Slægtning, din Overherre, Tatiuss vor Afgud, saa længe han herskede blant os, mild, sølsom, fredelskende, besidder mere gavnende end glimrende Dyder, han udøver Retfærdighed og gjør got, see det er hans Levnetsbeskrivelse. Romulus derimod, som for at faae Undersaatter, aabnede en Fristad for Stratenrøvere.

vere. Romulus har beholdt sit første Folks vilde Sæder, indtaget af Krigen, henrevet af Gjerrighed, og martret af Erobringslyge, angriber og underkaster han sig alle Roms Nabofolk, det ene efter det andet. Han agter intet, elsker intet uden sine Soldater, forstaaer kun den Kunst at sejre og kjender ingen anden Storhed.

Desværre er Erobreren mere beundret, end den gode Konge, og den sande Dyd blænder mindre end den falske Ære. Du vil ikke blande dem sammen, Numa: Du vil se hvor højt Tatiuss staaer over hans Medregent: og du vil ingenlunde forlade den retfærdigste blant Kongerne, Slægtningen, din Faders Ven, Pompilius Hævner, for at følge en vild Erobrer, endnu bestænkt med Broderblodet, hvis afskyelige Forræderie voldte dit Lands Ødelæggelse, og deres Død, som du skylder Livet.

Men selv Tatiuss Hof er et farligt Opholdssted for dig. Du skal leve i Rom, hvis frigeriske Borgere tilgive Ungdommen alt, kun ikke Mangel paa Mod, og Mod i Kampen er blot Wildhed, naar det ej har andre Dyder i sit Selskab. Du vil uden Tvivl werde fjæk, skulde Numas Søn ikke

verde

vorde det? men dine Sæder, disse saa rene Sæder, der har forskaffet dig Gudindens Beskyttelse, vil du vedligeholde dem, Numa? Troe mig, jeg har ingen Fordeel af at forbyde dig Fornøjelser, jeg vil ikke føre min Alders strænge Sprog, og male dig Vellysten med falske og skrækkelige Farver: nej, min Søn: Vellysten er indtagende, Naturen trækker os til den, uophørlig Kamp maa der til for at gøre den Modstand, og jo mere følelende vort Hjerte er, desto svagere er det! Men giv efter, og strax vil Samvittigheds Mag bemærke sig din Sjæl, du vil tabe denne stille Fred, denne Højagtelse, denne Verbødighed for dig selv, der give Livet Behagelighed: dit ydmygede, beskjæmmede Hjerte vil ikke længere beholde sin forrige Kraft, sin forrige Kjerlighed til det Gode; og fra det Dieblis Laster besmitter din Sjæl, vil du lide den største blaat alle Straffe, den at kjende Dyden og at have kunnet forlade den.

Jeg har aldrig seet Hoffet, og jeg kan ingen Underretning give dig om, hvordan man der bør opføre sig; men jeg kjender Menneskets Pligter, og Menneske bør man allebegne være. Giv de høje Stænder den Agtelse, man er kommen over-

eens

eens at tilstaae dem, giv Dyden, hvor den findes, den Værfrygt den fortjener. Flye de Onde, uden at lade, som Du frygtede dem. Vær tilbageholden, selv mod de Gode. Banhellige ikke Benskab ved at sølle med Bennenavnet. Vej dine Ord, og overlæg, før du handler. Vær altid paa Vagt imod det første Indtryk, undtagen naar det bevæger dig til at hjælpe en Ulykkelig. Vær Værbødighed for den Gamle og for Fruentimret, beklag de Svage og vær en Støtte for alle Ulykkelige.

Gjør Gudinden dig, som jeg haaber, lykkelig, saa underret mig derom, denne Tidende vil forlænge mit Liv; lader Himlen dig prøve Ulykker, saa tye tilbage til mig.

Under denne Tale vare de komne til Udgangen af den hellige Skov, det var der at Tullus skulde skilles fra Numa. Vognen holder og Unglingens Øjne svømme i Taarer. Frisk Mod, bryder Oldingen ud, frisk Mod, Numa, vi sees igjen, vi sees snart igjen. Vejen herfra til Rom er kort, du skal komme til Templet igjen, jeg selv
 Af min Fader! udbrod Numa med taareblandte Øjne, sikkert seer jeg dig igjen. Men jeg lever
 ikke

ikke mere med dig, jeg seer dig ikke mere alle mit Livs Øjeblikke. De lange Morgenstunde skulle henglide uden min Faders Omfavnelse, Dagen endes uden at høre din Stemme. Hvilken Lykke jeg nød hos dig! jeg har ikke følt den nok, har ikke takket Guderne nok derfor! nu først er det

Gaae, min Søn! afbrød Tullus ham med en paatagen alvorlig Stemme, lad os lyde Ceres og ikke murre mod hende. Forunderligt! jeg er den ældste, jeg den svageste, og det er mig der oprejser dit Mod! troer du at jeg ikke lider fuldt saa meget som du? mener du at mit kummerfulde Hjerte — ?

Ved disse Ord taber han Mælet, hans Kræfter forlade ham, han falder om i Numas Arme, hans Taarer rulle ned over Unglingen. Men han paatager sig sin Alvorlighed igjen. Lev vel min Søn, ere hans Ord, du kommer snart og seer mig igjen, eller og jeg selv gaaer til Rom, at opsøge dig. Lev vel, glem ikke Tullus. Saa taler han, unddrager sig og gaaer med tilfornime Skridt tilbage i Skoven.

Utrøstes

Utrøstelig staaer Numa tilbage med udstrakte
 Hænder, tilraaber ham et fregange gjentaget
 Farvel, følger ham med Øjet længe efter at han
 er kommet ham af Syne, giver sin Ganger
 Tønnen og tager Veien til Rom!

Anden Bog.

Indhold af anden Bog.

Paa Rejsen til Rom standser Numa i en Skov og slumree ind. Han har en uforklarlig Drøm. Han fortsætter sin Rejse. Beskrivelse af Egnen om Rom og af denne krigeriske Stad. Maaden hvorpaa Tatius tager mod Numa. Karakter- skildringer af denne gode Konge, af hans Datter Tatia, af Romulus og Romulus' Datter, Hersilia. Numa møder Hersilia, og forelsker sig i hende. Hans Videnskabs første Virkning. Romulus' Gjenkomst og Sejers tog.

Anden Bog.

Corrigfuld forlod Numa det Sted, der havde seet ham blive til, tusinde smertelige Tanker ængstede ham. Jeg forlader min Fader, sagde han, i den Alder, da han havde min Kjerlighed nødig, jeg frasiger mig Pligter, Syssler, der ere mit Hjertes Fryd; jeg forlader min Barndoms Selskab og Venner — for at boe i et Land, hvor ingen vil elske mig. Ak! Jeg føler det meget got, at jeg ikke kan leve der. Vansinægte vil jeg, som det unge Olietræ, der omplantes i en Jord, der ikke er for det, Sol og Dug gavne det ej, de visnede Blade nedfalde af dets Grene, dets Rodder faae ingen Næring mere, det begyndte at døe ud saasnart det forlod den Jord, som det elskede.

Den unge Rejsende havde, opfyldt af disse Tanker, kun lagt to Mile tilbage, da han kom ind i en Skov, hvis Kølighed indbød til Hvile. Løkket ved Murnelen af en Bæk, der snoede sig under Skyggen, byder han sin Ganger staae,

giver den til to Slaver, følger Bækken til dens Udspring, og her kommer han til en Kilde, helliget Pan. Han bøjer Knæ for Gudens Støtte, beder ham om Tiliadelse at læste sig af hans Kilde, og efter at have kølet sine hede Læber, sætter han sig paa Græsbanken og slumrer ind ved Bækkenes Bred.

Medens han sov havde han en Drøm. Det forekom ham, som han saae en Vogn med to Drager for at flyve imod ham fra Skyen i det Høje. I denne Vogn sad Gudinden Ceres, franset med Ar, og havde et Kornneeg og en Segel i Haanden. Hun svævede over Numas Hoved, betragtede ham med hulde Blik, og tiltalede ham saa: Søn af Pompiliæ, jeg elskede din Moder, og jeg vaager over dig. Gjør et Ønske, og jeg har besluttet at opfylde det: tal, sig mig hvad du inderligst attraaer, og i Øjeblikket skal du faae det. — Lad Tullus, udbød Numa uden at betænke sig, werde ung igjen, lad ham begynde et nyt Liv og lad aldrig — Din Begjering, faldt Gudinden ham i Talen, overstiger min Magt. Jupiter, selv Jupiter formaaer ej at gjøre en Dødeligs Liv et Øjeblik længer. De grumme
Korner

Norner lyde ej hans Bud, de have affkaaret Perseus', Hercules', Guderkongens meest elskede Børn, Traad, naar Skjebnen, mægtigere end min Fader, bød deres Liv at endes. Gjør Ønsker for dig selv og vær vis paa at din Lykke udgjør Tullus'.

Nu da! huldridge Gudinde, gjør mig ham værdig: lad denne elskværdige Oldings Lærdomme spire i mit Hjerte, giv mig Visdom: Tullus siger, det er Lykksalighed.

Jeg har forudseet din Begjering, svarede Ceres, og bedet min Søster Minerva rigelig at meddele dig sine Gaver. Dog vente du ikke at vorde hendes Yndling, som Ulysses' Søn var det. Nej, kjære Numa, ingen dødelig smigre sig med at naae den guddommelige Telemak. Det er Minervas Mesterstykke: hun tørde selv ej forsøge at gjøre noget lige ved hendes eget Arbejde. Heldig endog den, der langt fra vandrer i hans Spor: lykkelig den unge Helt, som Gudinden vil værdige nogle Blik, og som indtager den anden Plads, i hvor langt han end staaer fra sit Mynster.

Med disse Ord troer Numa sig overflyttet i Minervas Tempel. Han vil trænge ind lige til Gudinden; men en gylden Sky slutter Helligdommen

men

men for ham og berøver ham Synet af Gudsdommen. Forgjeves anstrænger Numa sig for at trænge igjennem denne Sky: forgjeves anraaber han Ceres' Bistand. Ceres forkaster hans Bønner og byder ham høre: Nu taler Minerva bag Skyen: og Numa kaster sig paa Knæ, med Ansigtet mod Jorden: han troer at høre Wiisdommen, der underretter ham om alle hans Pligter, han føler paa eengang en hellig Erfrygt og en blid Overbeviisning. Men da han opløfter Dienerne og vil takke Gudinden, ere Tempel, Sky forsvundne: Numa befinder sig midt i en Skov og seer intet uden en Løvhytte, hvor en ung hvidklædt Nymfe sad paa Græsbænken og læste med Opmærksomhed. Sjelero, Oprigtighed hvilede over hendes Ansigt: Beskedenhed, Ynde, Højhed omgave hende. Saa skulde man forestille Astræa naar hun grunder paa vor Arts Lyksalighed. Numa der føler sig ved en uimodstaaelig Ynde draget hen til denne Nymfe, spørger Ceres ganske sagte, hvo denne skønne Gjenstand er: Ceres nævner ham Egeria og ved dette Navn svinder alt.

Den Forundring og Henrykkelse Numa
følte vækkede ham. Endnu ganske fortumlet af
den uforklarlige Drøm kan han neppe komme til
sig selv igjen. Han kaster Binen om sig, seer
kun Pans Kilde, Trærne, Græsbænken, Bæk-
ken ved hvis Bred han slumrede ind. Han tviv-
ler imidlertid ikke paa at den Drøm, han har haft,
er ham tilsendt af Jupiter, og beder derfor til
Jordenguden: lover Minerva og Ceres et Offer,
forlader Skoven og bestiger sin Vogn.

Han rejser fort, drager igjennem Fidena-
ternes Land og er snart paa Roms Grund. Han
skiller det lettelig fra Naboernes. Ode ere Mar-
kerne, intet uden Ufrud frembringer den udyrke-
de Jord: med Nød finde de svage og adspredte
Hjorder Foder: ingen Mejere der indsamle Ce-
res' Gaver: ingen Afsankerinder, der syngende
følge Landmandens Husfolk. Ingen Hyrde, der,
paa Brinken af en Høj, ubekymret for sine Faar,
dem hans tro Hund hindrer at adspredes, besyn-
ger paa sin Fløjte Amarnllis' Skønhed og Land-
livets Ynde. Alt er traurigt, skummelt, taust.
I de øde Landsbyer seer man kun Kvinder og
Oldinge. Hin begræder sin Mand, denne sin
Broder

Broder falskne i Stagene. Her nærmer en Olding uden Trøst, uden Hjelp sig Graven, han har ingent Børn mere, det sidste blev ham nys bortrøvet for at tjene i Romulus' Hær. Fortvivlet udstøder denne Olding Jammerkrig, slaaer sig i Ansigtet, udrykker sine hvide Haar, og bander sin Konges Naaben. Der flygter en Moder med den eneste Søn hun har tilbage: hun veed at man vil komme og rive ham af hendes Arme: hellere forlader hun Fædreland, Huus, den Jordplet der nærer hende og tigger Brødet blant et Folk, der dog lader hende beholde sin Søn. Overalt vise sig Sorgens, Armods, Odelæggelses fæle Billeder; og Romulus' Undersaatter kjende ikke No eller Lyksalighed, siden det Djeblig Romulus begyndte at hige efter Krigsæren.

Evige Guder, raabte Numa, saa er det da det Folk, der er saa stolt, saa misundt af sine Naboer, hvis Sejre have gjort det saa berømt og saa frygtet: uhykkeligt er det, fattigt, hundredgange mere at beklage end alle dem det har besejret. Og det er Vrens Løn! eller rettere det er den guddommelige Retfærdighed: Guderne have villet, at Erobrerne selv skulde lide det Onde

de

de volde, og at de med egen Ulykke skulde købe den, hvori de styrte deres Naboer.

Numa sammenlignede nu hos sig selv den Lykke de fredelige Sabiner nøde, den Overflod, den Munterhed, der herskede paa Landet blant dem, med det Syn, der nu var for hans Dine. Han gjenkaldte sig alt det Tullus havde sagt ham om Krigen, og bad Guderne, de vilde lade fredegode Konger fødes, da med eet Synet af Rom rørte og forbauste ham. Palatinerbjerget, Hyrdernes og Dvægets gamle Opholdssted, nu omsirklet af Mure, besat med truende Taarne, disse brede og dybe Grave, der bestjærne Tilgangen, disse utilgængelige Volde, og hint nævntundige Kapitolium, der behersker hele Staden og paa hvis Spidse Jupiters Tempel hæver sig: alt henriver Numa: han betragter, beundrer og nærmer sig.

Portene ere besatte af en Hob unge Krigere. Bedækkede med straalende Vaaben, stytte de sig paa deres Lanser, med Hovedet i Vejret, og fæste den Fjederbusk tilbage, der beskygger deres Hjelme. Selv dem de ikke true, komme de til at isne af Frygt, og det lader som de alt veed, de engang skulle undertvinge Verden. Numa fremmer

mer ind i Byen, overalt seer han Krigens Billed: Overalt hører han Vaabnernes Klirren. Der afløses en Vagt, hist exerceres unge Soldater: længere borie vænner man Stridsheste til Trompetens gennemtrængende Klang. Metallerne flyde i Etsferne: Skjolde, Kyradsfer gjenlyde paa Umbolten: Malmet toner under Hamrene. Det synes som alle Vtnas Luer ere tændte i Rom, og Cycloperne der arbeide paa at smedde Kjeder for hele Verden.

Uvant til denne Larm føler Numa Forundring blandet med Ekstas. Han er utaalmodig efter at see Tatiush: han spørger efter hans Palads, man viser ham det. Det var i Stadens mindst støjende Qvarteer. Den gode Tatiush holdt sig langt fra Soldaterne. Han vilde elskes, ikke bevogtes: hver Time paa Dagen kunde man komme til ham, og man traf for hans Port flere fattige end Hofmænd.

Indladt for den gode Konge, nævner Numa Ordet Tullush og leverer ham den ulykkelige Pompiliushs Brev. Næppe har Tatiush læst det, før han udbrøder i et Stædeskrig og falder det unge Menneske om Halsen. O heldige Dag for mig! udbrøder han, og hvad skylder jeg ikke Pontifexen,

tifexen, der giver mig min dyrebareste Vens Søn
 igjen: ja jeg gjenkjender got den brave Pompili-
 us' Træk: det er hans Dine, hans blide ind-
 smigrende Mine. Du vil elske mig, som han
 elskede mig: jeg haaber det, jeg er vis derpaa.
 Min Alderdom frydes ved at see dig; jeg beklæ-
 gede mig hos Guderne over at jeg havde kun en
 Datter, Guderne sende mig en Søn.

Saa talende omarmet han Numa paa ny
 og lader sin Datter Tatia falde; Tatia mindre
 udmærket ved sin Skjønhed end ved sin Ynde, sin
 Beskedenhed, sin Dmhed for sin Fader. Hun
 kommer, Tatiuss forestiller hende Numa; see det
 er din Broder, siger han til hende, ham du bør
 elske som min Alderdoms Stytte: det er en Søn
 af den Pompilius, jeg saa ofte har talet med dig
 om. O salige Dage, hvor snart ere I hensevund-
 ne! Numa, du gjenkalder mig den Tid, da jeg
 rolig i Sabinien, et elsket Folks elskede Konge,
 en lykkelig Fader, Mand, Ven, saae mine Aar
 henglide i Tatiass Moders, Pompilius' og den
 vise Pontifexs Selskab. Min Familie, saa kaldte
 jeg mine Undersaattere, var ikke saa talrig, at
 jeg jo selv kunde vaage over ethvert af mine Børn.

Jeg

Jeg kjendte dem alle, jeg besøgte dem ofte, og naar jeg i Pompilius' Selskab, havde gennemfaret min liden Stat, takkede jeg Jupiter, fordi han havde givet mig et indskrænket Rige og ikke flere Undersaatter end jeg kunde gøre lykkelige. Nu, hvilken Forandring! langt borte fra mit Fædreland, lænket til en fremmed Throne, sukker jeg alle Dage — Men jeg seer dig, jeg bør ikke mere klage. Du bliver hos mig, Numa; du vil erstatte mig, alt det jeg har mistet: og maa ske de sødeste Baand, der forsikre dig min Krone, skulle befæste min Lykksalighed. Jeg faaer nok Tid til at udvikle dig mine Planer: Nu vil jeg kun tænke paa at nyde din Nærværelse.

Saa taler den gode Konge, og hans Glæde gjør den Fornøjelse end mere levende, han naturligvis føler ved i lange Samtaler at lægge sin fri og sølende Sjæl for Dagen.

Hans Datter, der har forstaaet hans sidste Ord, slaaer Øjnene ned, men kaster dem strax igjen paa Numa. Kort af hans Skjønhed bemærker hun med Velbehag Blidheden i hans Træk, og hans frygtsomme og omme Mine og hiin indtagende Bude, Oprigtighed altid giver. Det var første Gang

Gang Tatia betragtede en ung Mand: hun føler det, rødmer, og vender sine Øjne tilbage til sin Fader. Numa, med Tanterne fæstede paa den gode Konge, kyssede hans Hænder og lovede ham blind Lydighed. Tal ikke om at lyde, sagde Tatiuss: jeg har været Konge mit hele Liv igjennem, men aldrig har jeg følt Fornøjelse ved at befale. Jeg søgte i Tide, at man maatte give Slip paa at elles, naar man vilde frygtes, og jeg vilde hellere have Venner end Slaver. Romulus har understøttet mig i mine Anslag: vi have deelt Kongevælden. Romulus beholdt Befalingen over Hæren, Skatternes Bestyrelse og Misgjerningers Afstraffelse. Jeg, mere heldig, fik den Pligt, at haandhave Retfærdighed, at formindske Paa- læggene, belønne ædle Handlinger, fort, min Son alt det der gjør Kongerne Guderne lige. Jeg frygter bestandig, at min Medregent bliver den ulige Deling vaer, og at han omsider indseer, at alt det Gode blev min Deel, og han fik alt det Onde. Men, lovet være Himlen, hidtil har Romulus ikke bemærket det; og i sin Forblindelse seer han ligesaa tilfreds ud som jeg.

Jeg

Jeg vil fremstille dig for denne Fyrste, saa snart han kommer tilbage fra et Tog han har foretaget sig imod Antemnaterne. Uden Tvivl besejrer han dem; thi aldrig foreenede nogen Krieger, som Romulus, Soldatens Mod med Anførerens Talenter. Hans majestætiske Udseende, hans dristige og truende Mine, hans overmenneskelige Styrke, og hin uovervindelige Tapperhed, der gjør, at han vover alt, ere intet imod hans Virksomhed. Paa en Marsch, ved en Belejring, i et Slag, er han overalt, seer alt: han gjør Planer, anordner, angriber og forsværer paa eengang. Hans Hoved og hans Arm hvile ikke et Øjeblik: denne udfører altid, hvad hint har beslutter.

Hans eneste Datter Hersilia følger ham paa hans Toge. Aldrig var nogen Skøn som Hersilia. Alle Latiens Konger have brændt af Kjerlighed til hende: og ere komne for at lægge deres Diademer for hendes Fødder; men den stolte Fyrstinde har forsmaaet dem alle. Fra sin spæde Alder, vant til Vaaben, har hun, en værdig Datter af Romulus, hengivet sig til Pallas' Øvelser. Med Hjelm paa Hovedet og Lanse i Haanden, følger hun sin Fader

der

der i Slagene: hendes bløde Haand forstaaer at styre en vældig Ganger, der farver Tommen med sit hvide Skum, og med Forundring lyder en Herre, hvis Vægt forekommer den saa let. Uvæbnet er hun endnu mere frygtelig: disse samme Hænder, der forstaae at føre Sværdet, forstaae ligesaa godt at holde Harpen, dens melodiske Toner forener hun med sin Tryllestemme og besynger sin Faders Daad, efter at have delet Fjenderne med ham.

Saadan er Romulus og hans Datter. Jeg har ikke sat deres glimrende Egenskaber i for svagt Lyg. Hvi kan jeg ikke endnu tilføje en lang Lovtale over deres Dyder? men dem ringeagter kun Erobreren, og Romulus sætter kun Priis paa Tapperhed og Heltetmod. Hans Datter, opdraget af ham i Lejrenes Tummel, har ikke kunnet undgaae en Smule Raahed i sit Væsen. Saur som Juno, har hun denne Gudindes Stolthed: og ved at erhverve sig vort Kjønns Mod og Styrke, synes det som hun har tabt af den Blidhed og Godhed, der blev hendes til Deel.

Nu da du kjender Romulus og Hersilia, kan du bestemme, om du vil fæste din Bopæl hos dem eller hos os, i deres Lejr eller i mit Palads.

Jeg

Indhold

af

første Bog

Tullus, Ceres' Øpperstepræst opdrager Numa, som man anseer for hans Søn. Ceres' Høstid. Tullus underretter Numa om, at han er en Søn af Pompilius, en sabinisk Prins af Blodet. Han fortæller ham hans Moder Pompilias Historie; de sabiniske Fruentimres Boldsørsel; hans Forældres Død; Krigen imellem Rømerne og Sabinerne; disse to Folkeslags Forening; Numas Opdragelse i Ceres' Tempel; og denne Gudindes Befaling at sende ham til Rom. Numa nedstiger i sin Moders Gravsted. Han laver sig til at rejse. Pontifexens Formaninger. Numa siger Tullus Farvel.

Numa Pompilius.

Første Bog.

Ikke langt fra Byen Cures, i Sabinernes Land, midt i en gammel Skov, hæver sig et Tempel, Ceres helliget. Alme og Popeltræer, saa gamle som Jorden, bestygge dets Top; Floden Curesa beskylter Murene og slynger sig: saa gennem Haverne ved endeel enkelt staaende Huse, der ere bygte omkring dette Tempel. I denne hellige Eensomhed tilbringer enhver af Gudindens Præster med Kone og Børn sine Dage med Bøn, med Arbejde eller i Familiefjærligheds Skjød. Beskyttede af den Guddom, de ære, nærrede af den Jord, de dyrke, elskede af den Hustrue, de gjøre lykke-
lig, velsignede af deres Børn og i Fred med dem:

selv, nyde de i behagelig Stilhed Livet, uden enten at frygte eller ønske Døden.

Den ærbørdige Tullus var disse Præsters Overhoved. I en Alder af firefindstyve Aar forrettede han den øverste Offerpræsts Embede med en Unglings Iver, en Oldings Rensfærdighed. Tilbedet af dem, der levede med ham, højttaget af alle andre, var han kun frygtet af de Rastefulde. Vndet af Guder og elsket af Mennesker, bad han sjælden for sig selv; det var altid for Enken eller for den Faderløse. Saa snart noget Uheld traf en Borger fra Eures eller en af Landboerne, saasnart Uenighed opstod i et Hus eller en Familie, tog den ulykkelige Fader, Mand, Søn, Vejen til den hellige Skov for at finde Tullus. Havde han dvælet det mindste, saa vilde Tullus have opsogt ham. Tullus hørte hans vidtløftige Klager, trøttedes aldrig ved at anhøre dem, satte Mod i ham, trøstede ham, gav ham overflødig Hjælp og Raad. Den Ulykkelige vendte tilbage enten mindre bekymret eller mindre at beklage; og Tullus, der troede, han intet havde gjort, fastede sig ned for Gudinden og anraabte hende for denne Ulykkelige.

Tullus

Tullus havde ingen Kone mere; hans Søn Numma var Maalet for hans hele Omhed. Det lod, som Himlen vilde belønne Oldingens Dyder ved de Gaver, den saa odsel havde tildeelt den Unge. Numma havde næppe fyldt sit sextende Aar og besad kun sin Alders Indtagenhed og Ynde. Lydig imod sin Fader, som han ærede næsten ligesaa højt som Gudinden, brændende af Begjærighed efter at ligne ham, studerede han Moralens ved at betragte Tullus' Handlinger. Uophørlig grundede han paa sin Religions Læresætninger og ønskede endnu at blive underrettet i alle Gudsdyrkelsens Ceremonier. Offringerne og Bønnen beskæftigede ham i hans fritimer; hans Kjærlighed til Tullus og til Videnskaberne vare hans eneste Lidenstaber; hans Sjæl, reen som Himmelens Blaa, gjorde ingen Forskjæl paa Fornøjelser og Pligter.

Ceres' Festsdag frembrød. Hos Sabinerne helligholdes denne Fest anderledes, end i Eleusis. Alle hine Mystierier, der med saa megen Omhu skjules og som bidrage saa lidet til Menneskets Lykke, havde Tullus affkaffet. Kan den Guddom, sagde han, der alle vegne viser sig for os, som hvert
 Die

Ojeblik aabenbarer sig i Naturens herlige Under, kan den fordre saa mange Hemmeligheder og saa mange Prøvelser for at meddele sig de Dødelige? Bør det være vanskeligere at takke den, end at modtage dens Gaver? Nei: Ceres, der nærer os alle, elsker os alle. Den Mark, hun flæder med Ax, vorder et Tempel for Agerdyrkeren og i den hele Verden bør man tilbede den, hvis Velgjæringer skjule Jorden.

Efter dette Begreb har Tullus med sin Konges Samtykke indrettet Ceres' Højtid. Hvert Aar, før Høsten begynder, samle alle Landmænd i deres smukkeste Klæder sig i Staden Cures. Derfra gaae de ud til Templet. Fløitespillerne aabne Toget; derpaa komme unge Piger, der paa Hovedet bære i Kurve, prydede med Blomster, rene Offere til Gudinden. Efter dem følge Landboernes Børn, i hvide Klæder, krandsede med Kornblomster, de fremlede det slugne Dyr, der nærer sig med Egens Frugter. Denne talrige Trop, stolt af at bevogte Slagtoffret, stræber at paatage sig en tvungen Alvorlighed, der idelig afbrydes ved deres støjende Glæde. Deres Fædre følge dem med langsomme Skridt,

byde

byde dem at tie og tilgive gjerne deres Mangel af Lybighed; hver af dem bærer i Hænderne et Keeg, sin Høfs første Græde. Tyrsterne, Heltene, Dyrighedspersonerne have ingen Forrang paa denne store Dag, ærbødigen vige de Pladsen til dem, der have opfødt dem.

Tullus og hans Præster oppebie dem ved Indgangen af den hellige Skov. Den unge Numa, franset med Marsfisser, i en Linnerkjole, vandrer ved Tullus' Side. Han seer paa ham, han bemærker de Taarer, den Gamle søgte at skjule. Mere nedslagen ved sin Faders Numner, end om han selv havde følt den, dober han ikke for saa manges Dine, og ved en saa højtidelig Ceremonie, at kaste sig i hans Arme og spørge om Marsfagen til hans Taarer; men hans Tausked, hans ømme, urolige Mine udtrykke nok, som, hvad der foregaaer i hans Sjæl. Numa, ellers altid saa opmærksom, saa fordybet i de hellige Ceremonier, Numa seer nu kun sin Fader, tænker kun paa ham, glemmer alle sine Forretninger, og hans Dine, der stræbe at udgrunde Marsfagen til Tullus' Taarer, ere selv formørkede af Graad.

Man

Man kommer til Templet. Tullus nedkaster sig for Gudinden, byder hende første Brøden og udbryder: Menneskenes Moder, det er dig, der lader disse Meeg vore, og din Fader Jupicer, der indgiver os Vrefrygt for Guderne og Erkjændlighed mod dem. Udødelige Guder, eders egne Velgjerninger byde vi eder; forsmaaer ikke vore Offere. Eders Algodhed give vore Marker Frugtbarhed, vore Legemer Styrke og vore Sjæle Retskaffenhed.

Efter denne Bøn stræer Tullus det hellige Korn over Slagtofferet, drejer dets Hoved mod Himmelen, offerer det, og lader det ganske fortæres.

Efter Offringen nedlægge Landmændene deres Meeg. Mine Brødre, tiltaler Tullus dem, thi og I ere Ceres' Præster, disse Gaver tilhøre Gudinden, det vil sige: de Fattige. Gudernes Præster ere ej andet end de Fattiges Skatmestere; I ere deres Velgjørere. Nævner mig derfor den Olding blant eder, der i Aar tillige med mig bør sørge for de Ulykkeligess Lindring. Det er billigt, at jeg aflægger eder Regnskab for de Gaver, I levere mig til dem. Landmændene der alle kende Tullus' Retskaffenhed, vægre sig for at sætte

sætte ham en Medopsynsmand ved Siden; men Tullus paastaar det, og dette Valg ender Højtideligheden.

Numa brændte af Utaalmodighed efter at see sig ene med sin Fader. Næppe er Tullus gaaet ud af Templet, før hans smit elskende Søn omfavner ham. Min Fader, sagde han, du har Sorger, og jeg kjænder dem ikke! Af! jeg føler det alt for vel, at jeg i min Alder ikke tør haabe at kunne lindre dem; men jeg kan i det mindste tage Deel i din Sorg; og jeg maa endelig græde, saasnart jeg seer dine Taarer flyde. Elskede Søn, svarede Tullus ham; thi aldrig vil jeg give Slip paa dette søde Navn, jeg har desværre! alt for megen Marsag til at fælde Taarer, jeg skal skilles fra den, jeg elsker mere end Livet. Du vil forlade mig? udbrød Numa skjælvende. — Nej, min Søn! nej, elskede Søn: det er tvært mod dig der Han kunde ikke tale ud, dybe Suk qvalte hans Stemme. Han tog Numa ved Haanden, og førte ham ind i Skovens eensomste Braa; der satte de sig paa en Græsbenk, og den Gamle tiltalede ham saaledes:

Numa,

Numa, Du er ikke min Son Ved disse Ord spreder Dødsbleghed sig over Ynglingens Ansigt, og hans Haand bæver i Tullus' Haand. Ypperstepræsten blev det vaer, trykkede ham til sin Barm og soer fort: Dog jeg vil bestandig være din Fader; dette Navn er mig ligesaa dyrebart som dig. Men hør Historien om din Fødsel, og lær at kjende, til hvilken høj Betsamelse Himmelen har faldet dig.

Numa omarmer ham, og svarer intet, han hører paa ham med en dyb Tausshed, slaer Djænnene ned, og hans Mine synes at sige Tullus: Intet kan opveje mod den Lykke at være din Son. Min Son, blev Ypperstepræsten ved, dit Liv skylder du Pompilius, en Prins af vore Kongers Blod, som ved sjældne Dyder vandt Gunders og Menneskers Yndest. Den skønne Pompilia af Heraclidernes gamle Slægt, havde i ti Aar været hans Gemalinde. Intet fattedes dette lykkelige Par, uden et Pant paa deres fjærlige Forening. Pompilius ønskede det ibrig, og den smukke Pompilia, hvis Gemal altid var Gjenstanden for hendes Ønsker, kom hver Dag i Templet at nedkaste sig for Ceres, væde med sine Taa-

rer

rer Trinnene paa hendes Alter og udbede sig,
 som den eneste Naadesbeviisning den Lykke at faae
 en Søn. Jeg traf hende engang i Helligdommen.
 Hun bad med saa megen Barmhertighed, at hun ej be-
 mærkede mig, jeg hørte hende udtale disse Ord:
 Velgjørende Ceres, har din Fader Jupiter be-
 stemt mig et langt Liv, saa udvirk heller hos ham
 at jeg maa døe i min Alders Blomster, naar jeg
 kun efterlader min Gemal en Frugt af vor rene
 Kjærlighed. Ja, mægtige Gudinde! tag alle de
 Velgjerninger tilbage, Du har beviist mig, berøv
 mig alle dem, Du har bestemt mig, og giv mig i
 deres Sted et Barn. Maatte jeg kun høre det
 strige, maatte jeg see det, holde det i mine Arme,
 trykke det til mit Hjerte, kysse det tusinde Gange,
 vise min Gemal det, sømmende i Glædestaarer!
 da vilde jeg gjerne døe: jeg skulde døe Moder,
 længe nok havde jeg da levet. O Ceres! hører
 Du mine Bønner, skænker Du mig en Søn, saa
 sværger jeg paa dette Alter at hellige ham til Ditt
 Tjeneste, at lære ham at prise Dit Navn saasnart
 hans Tunge kan udtale det, at lade ham opdrage i
 dette Tempel, for der at tjene Dig alle sine Dage;

Os

Og! Du vil værdige ham at være hans Moder, naar Pompilia er ikke mere.

Mine Taarer flode ved at høre denne Bøn. Jeg faldt paa Knæ ved Siden af Pompilia, forenede mine Ønsker med hendes og anraabte Gudinden om at bønføre os begge. — Ak! hvor den Velgjerning blev dyrt betalt!

Kort Tid efter kom Pompilia til mig og lod mig vide, at hun var frugtsommelig. Hvo skulde kunne udtrykke hendes overgivne Glæde? Den nærmeste sig Kaserie. Otte Maaneder skulde endnu forløbe førend det heldige Øjeblik, hun længtes efter, og alt Barnetsøjet var allerede færdigt. Iversyg og stolt af Modernavnet vilde hun, at alt det, hendes Søn skulde bære, var hendes egne Hænders Arbejde. Hun forbød sine Slaverinder, at dele den Lykke med sig at arbejde for hendes Søn. Haabet om selv at give ham Die, fordobbede hendes Længsel efter hans Fødsel: og den gamle Pompilia, beruset af Modertjærlighed, kom oftere i Templet for at takke Gudinden, end hun var kommen der for at erholde Gjenstanden for sine Ønsker.

Ende

Endelig nærmede sig den niende Maaned, hun saa meget havde længtes efter, da den Romulus, hvis Navn ikke er dig ubekjendt, i Sabinien lod udsprede, at han, for at indvie sin Stad Rom, der ganske nylig var bygt, vilde lade opføre nogle Skuespil til Guden Consus' Ære. Du veed, min Søn, hvilken Ærefrygt vi have for denne Gud. Din gudfrygtige Moder vilde ikke lade nogen Lejlighed gaae forbi til at ære de Udsødelige; hun vilde bivaane disse Lege; og den alt for søjelige Pompilius ledsagede hende did.

Den største Deel af vore Sabiner fulgte Pompilius. Vore Konger, vore Døttre løbe til Rom i Højtidsdragt. Ak! vore brave Borgere vare langt fra at fatte Mistanke om den Snare, man havde stillet for dem; de havde ingen Baa- ben med. Uden Mistillid trine de ind i Circus, hvor Romulus thronede paa en prægtig Domstoel. Deres Konger og deres Døttre tage Plads ved Siden af dem, utaalmodige efter at see Offeringen, søge deres Dine efter Offerdyret; det var dem selv man havde bestemt dertil.

Efter et Tegn givet af deres Konge, drage Rømerne deres Sværde og spærre alle Udgange.

De

De bestrykede Sabinerinder kaste sig i deres Fædres, deres Brødres, deres Mænds Arme; men Romulus' vilde Soldater styrte midt ind paa Kampepladsen; med Sværdet i Haanden, og funklende Dine true de Mændene, smigre Qvinderne, og bortføre Sabinerinderne, som hungrige Ulve tage de skjælvende Faar. Forgjeves udstødede Ulykkelige gjennemtrængende Skrig, og forlange at døe: forgjeves kaste vore rasende Medborgere sig, uden at huse de ere værgeløse, over Ransmændene, tage fat paa dem, brydes med dem, rive dem Sværdet af Haanden, og farve Jorden med Romerblod: de talrigere Romere nedfable dem, der sætte sig til Modværge, jage hele Resten paa Flugt, skjule i Rom deres Bytte; og vore Sabiner komme trøstløse, blodige, falde af Saar, overvældede med Smerte og Skam, tilbage til Cures for at bringe denne gruelige Tidende og berede sig til Hævn.

Gra Larmens første Øjeblik havde din Fader Pompilius, der bar sin Kone i sine Arme, forsøgt at bane sig Vej midt igennem Ransmændene. Han var nær ved Udgangen af Circus, da et Corps Romere sætter efter ham, holder ham

ham an, og river hans Hustrue fra ham. Af
 Raserie og Fortvivlelse udstøder Pompilius et
 Skrig. I Diebliffet bemægtiger han sig et Sværd,
 og Romerne, der omringe ham, ere alt faldne
 under hans Hug: han løber, hugger, faaer selv
 Hug. Dog finder han igjen sin Pompilia, ned-
 lægger hendes Røver, faaer sin Elskede igjen,
 slutter hende i sine blødende Arme, troster hende,
 giver hende Mod, og til Trods for de rasende
 Romere, til Trods for de Pile, der regne ned paa
 ham, flygter han ud af Circus, omarmer din
 ulykkelige Moder, søger at kalde hende tilbage til
 Livet, glad over at have reddet hende. Saa
 styrter Numidiens Lovinde, naar den langt fra
 seer den uforsigtige Jæger, der røver dens Unger,
 rasende, brølende, med funklende blodgjerrigt
 Dje, hen imod den Ulykkelige, der forgjeves slip-
 per sit Bytte; hun indhenter ham, sønderslider
 ham og slænger rundt om sig hans bærende Lem-
 mer; strax viger hendes Harmes for Kjærligheds
 Tølelser, hun iler til sine Unger, smigrer for dem
 brøler af Glæde, slikker dem med sin endnu blo-
 dige Tunge, lægger sig ned for at være dem nær-
 mere

mere, giver dem at die, medens hendes Muffler endnu skjælv af den dæmpede Brede.

I saadan Tilstand befandt Pompilius sig. Uagtet hans dybe Saar, uagtet hans Blod flyder strømmende, naaer han endelig til dette Tempel. Ved Foden af Gudindens Alter nedlægger han sin søde Byrde: beder Ceres at redde og beskytte den, som han anbetroede hende; og efter at have bragt sin Bøn til Ende, falder han, forblødet, udmattet ved Anstrængelsen og Smerten, om paa Marmorgulvet og dør.

Jeg lod strax din Moder bære bort. Man bragte hende i mit Huus, hvor hun kom til sig selv igjen. Hendes første Ord var Navnet Pompilius, hun spørger om sin Gemal, hun vil see ham, hun vil opsoge ham. Forgjeves haaber jeg at berolige hende og følge hende din Faders Død, ved at forsikre hende at han er Romernes Fange. De Taarer, jeg fældte, hendes Anelser, alt siger hende at jeg skuffer hende. Hun udbryder i Emerestrig, forkaster al Hjælp, river sig løs af vore Arme for at vge paa Pompilius' Liig.

Saa mange Stød, saa mange Vengstelser fremskynde det Dødblik, da du skulde see Dagens
Lys.

Enb. Fødselsveerne overfalde hende, de grumme
 Glithyier *) martre hende med alle deres Smer-
 ter, hun ligger under, og det Dieblif, da du fik
 Livet, var din Moders Dødsdieblif.

Ved disse Ord kaster Numa sig i Tullus'
 Barm: og den gode Gamle, der føler at hans
 hvide Haar ere ganske vædede af den Unges Taa-
 rer, bryder af for at græde med ham.

Strax derpaa farer han fort i sin Fortæl-
 ling: jeg lod søge efter en Amme, der kunde holde
 Livet op i dit svage Legeme; thi ved din Fødsel
 lod det til, at du ikke vilde overleve dine Ulykker.
 Du skreg jammerlig og dit blege Ansigt syntes at
 forkynde din Hensart. En Bondeskone, den gode
 Ammklea, kom og tilbød sig: og hun opholdte dit
 Liv mere ved sin omme Forsorg, end ved sin Mælk.

Jeg bestjefstigede mig da med din Moders
 og hendes Gemals Begravelse. Jeg beredte et
 Baal. Jeg samlede Stadens og Landets Ind-
 vaanere, vor gode Konge Tatius anførte dem i
 Sørgedragt. Krigere, Borgere, Bønder, alle
 begræd din værdige Fader, alle ønskede got over
 hans

*) Gudinder for dem der ere i Barnsnød, see Pindars
 7de Nem. Sang.

Hans Søn. Pompilius' Liig blev brændt ved Siden af hans Gemalindes. Jeg samlede deres Aske i en Solburne og denne Urne blev hensat paa et Gravmæle i Templets lønligste Braa — Jeg maa see det, min Fader! raabte Numa: jeg maa see dette Gravmæle: Du maa tillade mig at græde der, at røre ved denne saa dyrebare Urne. Ja, min Søn! sagde Ypperstepresten, vi vil stige derned i Dag.

Dine Forældres Død blev hævnnet. Vore brave Sabiner, opbragte over Forræderiet og Bestjemmelsen, gribe til Vaaben, og under Tatius' Anførsel rykke de mod den troløse Stad. De fejge Ransmænd have ikke Mod til at gaae vor Hær i Møde, de skjule dem bag deres Mure. Tatius belejrer dem og i Hast bliver han ved et heldigt Forsøg Herre over Fæstningen. Tvungen til enten at slaaes eller at rømme Staden, tilbyder Romulus en Trefning ved Foden af det Kapitolium, der, saa siger man, engang skal beherske Verden. Tatius tager derimod, og vore Sabiner der hige efter at bade sig i disse troløses Blod, gaae løs paa de Rømske Tropper med al den Magt, Raserie skjenker Tapperhed. Fienderne ere adspredte; men Romulus samler dem igjen. Romulus by-

der

der Sabinerne Spidsen, med høj Røst anraaber han Jupiter Stator: og dette hellige Navn og hans Exempel bringe hans flygtende Krigere tilbage. Nu kommer Røden til Rømerne at gjøre Angreb, Stammen opluer deres Mod, Lanserne frydse hinanden, Skjoldene støde sammen, Forsærdelsen og Nederlaget tage til, og de hidfige Kæmpere kan ikke gjøre et Skridt uden at træde paa en Fiende.

Sejeren, længe uvis, hælder endelig til Retfærdighedens Side. Vor modige Konge Tattius og hans uforsærdede Feltherre Metius gjenembryde anden Gang Middelpunktet af den Rømerske Hær. Jorden er bestrøet med Liig, Sabinerne ere i Begreb med at vorde Sejerherrer: kun et Øjeblik og det er ude med Rom og Romulus, da det uformodentligste Tilfælde river os Sejeren af Haanden.

De samme Sabinerinder, Rømerne under de Consualiske Skuespil havde ranet, styrte med udslagne Haar, forgrædte Øjne, udstrakte Arme, under ynkelige Skrig, midt ind iblandt de Stridende. Sværdene, de med Blod farvede Spyde, Vaabenbraget, Blodbadet, intet skræmmer

dem. Hold inde! skrig de: hold inde! gjør
 Ende paa en Krig, der er mere unaturlig end en
 Borgerkrig. I sægte for os, og ethvert af eders
 Hug gjør os til Enker eller Faderløse. Elske I
 os, I som gav os Livet, saa opoffer ikke vore
 Mænd: og I, der have svoret os en evig Kjær-
 lighed, skaaner eders Koners Fædre. Tænker paa,
 at vi under vort Hjerte bære Panterne paa eders
 Forening: Komere, eders Koner ere Sabinerinde-
 der: Sabiner, eders Dattersønner vorde Komere.
 Hører da op med at myrde hinanden. I ere ikke
 længere to Folk, een Familie udgjøre I. Eller
 hvis I tørste saameget efter Blod, saa begynder
 med at bryde og løse alle de Baand, der har for-
 ene eder: dræber eders Døttre og eders Koner og
 fuldender saa Værket med at myrde hinanden over
 deres Liig. Dette Optrin, disse Ord, Sabiner-
 indernes Taarer og Skrig forjage Breden af alle
 Hjerterne. De stridende holde inde, betragte
 hinanden, og undre sig over, at de ikke hade hin-
 anden længer. Sværdet bliver ved at være hævet
 over den, det truede; Spydet bliver holdt tilbage,
 Pilen falder af den slappede Bue, uden at udsky-
 des. Sabinerinderne kaste sig over Baandene og
 tage

tage dem uden Møje fra deres Fædre og deres Mand. De gribe deres Hænder, som de dække med deres Kys og væde med deres Taarer, med disse Taarer afvaske de det Blod, hvormed disse Hænder ere farvede; og bringe dem endelig til Forening. Ved det hver Sabinerinde paa een gang omarmet en Rømer og en Sabiner, bringe de de to Fienders Ansigter sammen, og nøde dem endelig til selv at omfavne hinanden.

Fra nu af ingen Krig, ingen Hævn mere. Kongerne tale med hinanden, og blive enige om, at de to forenede Folk herefter skulle udgjøre eet, og at Tatius og Romulus skulle sidde paa een Throne og dele Enevælden. Man sværger Freden, man yder Jupiter, Solen, Jorden Offre, og de to sammenblandede Hære lade sig lede af Sabinerinderne, rykke under mange Glædesraab fra alle Kanter ind i Rom, og synes stolte-re, mere sejerrige ved at være overvundne af egne Følelser, end om de havde haft deres Harmen at takke for Sejeren.

Imidlertid vorte du op under mine Dine, ansaaes for min Son, jeg bestyrkede selv en Bildfarelse, der stemte overeens med mine Følelser
og

og din Moders Løfte. Fra dit fjerde Aar fulgte du mig i Templet, i en Indviets Dragt, og bar i dine svage Hænder Guldregelsekarret. Din Blidhed, din Gode indtog vore Præster, der alle misundte mig den Lykke at have givet dig Livet. Hvor ofte har jeg ønsket denne Lykke! I hele femten Aar, Numa, har Livet kun været mig dyrebart for at elske dig; og hvor stor end min Kjerlighed er til Dyden, isald du seer mig øve den med Iver, saa skeer det i det Haab, dyrebare Søn, at Guderne vil belønne dig derfor.

Jeg høstede snart Frugten af den Omhu, jeg havde baaret for dig. Fra din spædste Barn-dom yttrede dine gode Egenstaber sig. Jeg behøvede aldrig at indgyde dig nogen adelig Følelse, de vare dig alle medfødt. Moralens Grund-sætninger stode præntede i din Sjæl, førend jeg underviiste dig deri; og Fornuften sagde dig alt, hvad Erfarenhed havde lært mig. Traf det sig, at jeg, til en Prøve gjorde dig et Spørgsmaal, der forekom mig vanskeligt, saa var dit Svar altid klarere, mere bestemt, end det, jeg havde bereedt mig paa. Tidt, naar jeg troede at have givet dig en vidtløftig Underviisning i Moralen, oplyste

oplyste dine korte Bemærkninger mig, og ved Samtalens Ende var det Læreren, der havde faaet Underviisning. Du kjendte alle vore Hetruriske Philosophers Videnskaber og plejede at sige til mig: O Fader, hvor alt dette dog er lidet; og dette lidet lader endnu Tvivl tilbage! Dyden ene er vis, og den Bog, hvoraf vi lære at kjende den, have vi altid med os, denne Bog er vort Hjerte; lader os raadspørge det ved hver en Handling i vort Liv, lader os følge hvad det byder os og da kunne vi aldrig fare vild.

Jeg omarmede dig med Henrykkelse; men vovede ikke at rose dig. Jeg frygtede, at opbække hos dig den Last, der vanhelder alle Guldkommenheder, der begynder med at betage dem Glandsen og ender næsten altid med at nedbryde dem: Forsængelighed. O min Søn! tag dig i Agt derfor dit hele Liv igjennem; hus vel paa, at det er den, der skader Guldkommenheder meest, da den betager dem deres Elskværdighed.

Med Glæde saae jeg dig undgaae denne Fare. Hver Dag blev du bedre og hver Dag mere beskeden. Bedraget af den offentlige Stemme og fremfor alt af mit eget Hjerte, holdt jeg
mig

mig selv for din Fader, og jeg gjorde Regning
 paa at aftræde dig Ypperstepræsteværdigheden:
 alle vore Præster, alle vore Borgere frydede sig
 forud derved. I tre Dage, min Søn, be-
 tager et himmelft Drakel mig dette Haab. Ce-
 res, Ceres selv, aabenbarer sig hver Nat for mig,
 og byder mig med en alvorlig Stemme at sende
 dig til Rom og bekjendtgjøre din Herkomst. For-
 gjeves vovede jeg, knælende for Gudinden at an-
 drage hende min Frygt og gjenkalde din Moders
 Løfte. — Jeg har ingenlunde antaget dette Løf-
 te, svarede mig Jupiters Datter, Numa skal
 ikke være min Præst, hans Bestemmelse kalder
 ham højere. Numa skal tjene mig bedre paa en
 Throne, end ved mine Alters Skygge. Han
 vandre til Rom, og din Omhed for ham mod-
 sætte sig ikke længer Himlens Beslutninger.

Denne, min Søn! er Grunden til de Taa-
 rer, du under Offringen saae mig falde. Vi
 maae underkaste os, vi maae skilles ad, Numa;
 Ceres befaler det, vi bør lyde.

Den omme Numa svarer Tullus intet, men
 betragter ham med Taarer, løfter Bønene til
 Himlen, og synes at vakle imellem sin Fader og
 Guder.

Guderne, men den Gamle sætter Mod i ham, og Numa beslutter at rejse. Han tager Tullus' Haand trykker den sagte med sin, min Fader, ere hans Ord, du har lovet mig at føre mig ind i Pompilius' Gravsted, og at lade mig med Vrefrygt kysse den Urne, der gemmer min Moders Aske. Følg mig, svarede Ypperstepræsten ham, jeg vil strax bringe dig did.

Nu gaar de hen til Templet.

Sag Gudindens Alter var en Port af Metal, hvortil Tullus ene havde Nøglen. Han aabner den, stiger nogle Trin ned, sukende følger Numa ham. De komme i en underjordisk Hælvning, hvor en eneste Lampe lyser. Her saae man paa et Gravmæle af sort Marmor med simpelt Arbejde og uden Indskrift, en Sølurne omhyllet af Sørgeflor. Ved Siden af Urnen laae en Sæddel, et Sverd, og gule Haarlokker. Numa havde kasted sig paa Knæ ved Indgangen af denne Hælvning. Tullus tager langsom Urnen op, rækker Unglingen den, og taler med sagte Stemme saaledes: min Søn, kys disse hellige Levninger, rør ved denne Urne der indslutter den bedste Moders, den kjerligste Mandes Aske. Deres Dine ere i

dette

dette Nu fæstede paa dig, fra de elysæiske Marker betragte de dig, og Synet af deres Søns kjerlige Bæsfrygt er dem mere end alle de himmelske Fornøjelser, der omringe dem.

Numa holdt Urnen i sine Hænder, vædede den med en Taarestrøm, trykkede den til sit Hjerter, og det forekom ham, som denne saa dyrebare Afte fik Liv. O hvor det smertede ham at levere den tilbage til Pontifexen (Ypperstepræsten) og hvor hans Hænder rækkede efter Urnen, da den forlod ham.

Tullus sætter den igjen under Floret, og tager Sverdet, Sædlen og Lokkerne. — See her, Numa, det Sverd, der forsvarede din Moder og Fædrelandet, som Breden aldrig traf, og som kun Statens Fiender faldt for. Jeg overgiver dig det, min Søn, gjør samme Brug deraf, og den mægtige Ceres, som jeg havde helliget det til, lade alle dem falde under dette Sverd, der true dit Liv. — Denne Sæddel skrev din Moder i hendes Dødstime, den er stilet til Kong Tatius og du vil have den nødvendig for at faae ved Tatius' Hof den Ære, der skyldes din Herkomst. — Disse gule Lokker, behøver jeg at sige dig, at de ere din

Mo.

ders? hun offrede Ceres dem, den Dag hun fik en Søn. Numa, bær dem altid hos dig, følen- de Hjerter trænge til saadanne Panter paa Kjærlighed og sønlig Vrefrygt.

Saa taledes han, og de stige op af den underjordiske Hvalving. Numa gaaer tilbage i Pæperstepræstens Hus og gjør Anstalter til Rejsen, lægger Linnetkjolen af, tager Togaen paa og denne Dragt klæder ham endnu bedre. Pontifexen seer paa ham, og sukker: denne ny Dragt synes ham at varsele om Farer. Denne Tanke forjager han, og beskæftiger sig med at forsyne sin Søn med det fornødne. Hans kjærlige Forsorg bød ham tænke paa flere Fornødenheder end Numa virkelig vilde have, han røver fra sig selv for at berige ham, og af Frygt for Afslag skjuler han blant Numas Klæder den Smule Guld, han har sparet sammen. Langt fra ham, behøver jeg intet, sagde han; og langt fra mig vil han behøve alt.

Midlertid nærmer det grusomme Djeblif sig, Vognen, hvori Numa skal gjøre Rejsen, er forspændt. Tullus stiger i Vognen med sin Søn, han vil ledsage ham udenfor den hellige Skov, og

midler-

midlertid meddeler hans Omhed ham disse sidste Raad:

Tilgiv mig, dyrebare Søn, tilgiv mig mit Gittren ved at see dig saa ung forlade vore rolige Sletter, og det Fristed, hvor din Uskyldighed aldria havde lobet Fare, for at beboe en Stad, selv den Viseste maatte frygte for. Der er du uden Erfaring, uden Leder, uden Raad, uden Ven; thi i din Alder har man ingen Venner, man troer at have dem, og det er desto farligere. Der er du kastet midt ind iblandt to Folk, der, foreenede ved Stadsklogskab, ere adskilte ved Karakter, og betragte sig bestandig, som to særskilte Folkefærd. Hadet er ingenlunde udslukt imellem Romerne og Sabinerne: det er det endnn mindre blant de to Herskere, end mere hinanden modsatte, end deres Folk. Tatius, den bedste blant Kongerne, din Slægtning, din Overherre, Tatius vor Afgud, saa længe han herskede blant os, mild, sølsom, fredelstende, besidder mere gavnende end glimrende Dyder, han udøver Retfærdighed og gjør got, see det er hans Levnetsbeskrivelse. Romulus derimod, som for at faae Undersaatter, aabnede en Fristad for Stratenrøvere.

vere. Romulus har beholdt sit første Folks vilde
Sæder, indtaget af Krigen, henrevet af Gjerrig-
hed, og martret af Erobringslyge, angriber og
underkaster han sig alle Roms Mabofoik, det
ene efter det andet. Han agter intet, elsker in-
tet uden fine Soldater, forstaaer kun den Kunst
at sejre og kjenner ingen anden Storhed.

Desværre er Erobreren mere beundret,
end den gode Konge, og den sande Dyd blæn-
der mindre end den falske Ære. Du vil ikke
blande dem sammen, Numa: Du vil føle hvor
højt Tatiuss staaer over hans Medregent: og du
vil ingeniunde forlade den retfærdigste blant
Kongerne, Slægtningen, din Faders Ven, Pom-
pilius Hævner, for at følge en vild Erobrer,
endnu bestænkt med Broderblodet, hvis afskyelige
Forræderie voldte dit Lands Odelæggelse, og de-
res Død, som du skylder Livet.

Men selv Tatiuss Hof er et farligt Opholds-
sted for dig. Du skal leve i Rom, hvis frigerste
Borgere tilgive Ungdommen alt, kun ikke Man-
gel paa Mod, og Mod i Kampen er blot Wildhed,
naar det ej har andre Dyder i sit Selskab. Du
vil uden Tvivl vorde fjækt, skulde Numas Søn ikke
vorde

vorde det? men dine Sæder, disse saa rene Sæder, der har forskaffet dig Gudindens Beskyttelse, vil du vedligeholde dem, Numa? Troe mig, jeg har ingen Fordeel af at forbyde dig Fornøjelser, jeg vil ikke føre min Alders strænge Sprog, og male dig Belystten med falske og skræffelige Farver: nej, min Søn: Belystten er indtagende, Naturen trækker os til den, uophørlig Kamp maa der til for at gjøre den Modstand, og jo mere følelende vort Hjerter er, desto svagere er det! Men giv efter, og strax vil Samvittigheds Nag bemærke sig din Sjel, du vil tabe denne stille Fred, denne Højagtelse, denne Verbødighed for dig selv, der give Livet Behagelighed: dit ydmygede, beskjemmede Hjerter vil ikke længere beholde sin forrige Kraft, sin forrige Kjærlighed til det Gode; og fra det Dieblif Lasteren besmitter din Sjel, vil du lide den største blarst alle Straffe, den at kjende Dyden og at have kunnet forlade den.

Jeg har aldrig seet Hoffet, og jeg kan ingen Underretning give dig om, hvordan man der bør opføre sig; men jeg kjender Menneskets Pligter, og Menneske bør man allebegne være. Giv de høje Stænder den Agtelse, man er kommen over-

eens

eens at tilstaae dem, giv Dyden, hvor den findes, den Vrefrygt den fortjener. Flye de Onde, uden at lade, som Du frygtede dem. Vær tilbageholden, selv mod de Gode. Vanhellige ikke Venskab ved at ødsle med Vennenavnene. Vej dine Ord, og overlæg, før du handler. Vær altid paa Vagt imod det første Indtryk, undtagen naar det bevæger dig til at hjælpe en Ulykkelig. Vær Verbødighed for den Gamle og for Gruentimret, beklag de Svage og vær en Støtte for alle Ulykkelige.

Gjør Gudinden dig, som jeg haaber, lykkelig, saa underret mig derom, denne Tidende vil forlænge mit Liv; lader Himlen dig prøve Ulykker, saa tye tilbage til mig.

Under denne Tale vare de komne til Udgangen af den hellige Skov, det var der at Tullus skulde skilles fra Numa. Vognen holder og Unglingens Øjne sømme i Taarer. Frisk Mod, bryder Oldingen ud, frisk Mod, Numa, vi sees igjen, vi sees snart igjen. Vejen herfra til Rom er kort, du skal komme til Templet igjen, jeg selv Af min Fader! udbrod Numa med taareblandte Øjne, sikkert seer jeg dig igjen. Men jeg lever
ikke

ikke mere med dig, jeg seer dig ikke mere alle mit Livs Øjeblikke. De lange Morgensunde skulle henglide uden min Faders Omfavnelse, Dagen endes uden at høre din Stemme. Hvilken Lykke jeg nød hos dig! jeg har ikke følt den nok, har ikke takket Guderne nok derfor! nu først er det

Gaae, min Søn! afbrød Tullus ham med en paatagen alvorlig Stemme, lad os lyde Ceres og ikke murre mod hende. Forunderligt! jeg er den ældste, jeg den svageste, og det er mig der oprejser dit Mod! troer du at jeg ikke lider fuldt saa meget som du? mener du at mit kummerfulde Hjerte — ?

Med disse Ord taber han Mælet, hans Kræfter forlade ham, han falder om i Numinas Arme, hans Taarer rulle ned over Unglingen. Men han paatager sig sin Alvorlighed igjen. Lev vel min Søn, ere hans Ord, du kommer snart og seer mig igjen, eller og jeg selv gaaer til Rom, at opsøge dig. Lev vel, glem ikke Tullus. Saa taler han, unddrager sig og gaaer med tilsonne Skridt tilbage i Stoven.

Utrøstet

Utrøstelig staaer Numa tilbage med udstrakte
 Hænder, tilraaber ham et tregange gjentaget
 Farvel, følger ham med Øjet længe efter at han
 er kommet ham af Syne, giver sin Ganger
 Tømmen og tager Veien til Rom!

Anden Bog.

Indhold af anden Bog.

Paa Rejsen til Rom standser Numa i en Skov og slumrer ind. Han har en uforklarlig Drøm. Han fortsætter sin Rejse. Beskrivelse af Egnen om Rom og af denne frigerste Stad. Maaden hvorpaa Tatius tager mod Numa. Karakter- skildringer af denne gode Konge, af hans Datter Tatia, af Romulus og Romulus' Datter, Hersilia. Numa møder Hersilia, og forelsker sig i hende. Hans Videnskabs første Virkning. Romulus' Gjentkomst og Sejerstog.

Anden Bog.

Corrigfuld forlod Numa det Sted, der havde seet ham blive til, tusinde smertelige Tanker ængstede ham. Jeg forlader min Fader, sagde han, i den Alder, da han havde min Kjerlighed nødig, jeg frasiger mig Pligter, Syssler, der ere mit Hjertes Fryd; jeg forlader min Barndoms Selskab og Venner — for at boe i et Land, hvor ingen vil elske mig. Ak! Jeg føler det meget got, at jeg ikke kan leve der. Vansmægte vil jeg, som det unge Olietræ, der omplantes i en Jord, der ikke er for det, Sol og Dug gavne det ej, de visnede Blade nedfalde af dets Grene, dets Rødder faae ingen Næring mere, det begyndte at døe ud saasnart det forlod den Jord, som det elskede.

Den unge Rejsende havde, opfyldt af disse Tanker, kun lagt to Mile tilbage, da han kom ind i en Skov, hvis Røslighed indbød til Hvile. Løkket ved Marmelen af en Bæk, der snoede sig under Skyggen, byder han sin Ganger staae,

giver den til to Slaver, følger Bækken til dens Udspring, og her kommer han til en Kilde, hel- liget Pan. Han bøjer Knæ for Gudens Stotte, beder ham om Tiliadelse at læste sig af hans Kilde, og efter at have kølet sine hede Læber, sætter han sig paa Græsbanken og slumrer ind ved Bækkens Bred.

Medens han sov havde han en Drøm. Det forekom ham, som han saae en Vogn med to Drager for at flyve imod ham fra Skyen i det Høje. I denne Vogn sad Gudinden Ceres, frands- set med Ar, og havde et Kornneeg og en Segel i Haanden. Hun svævede over Numas Hoved, betragtede ham med hulde Blik, og tiltalede ham saa: Søn af Pompilia, jeg elskede din Moder, og jeg vaager over dig. Gjør et Ønske, og jeg har besluttet at opfylde det: tal, sig mig hvad du inderligst attraaer, og i Øjeblikket skal du faae det. — Lad Tullus, udbød Numa uden at be- tænke sig, werde ung igjen, lad ham begynde et nyt Liv og lad aldrig — Din Begjering, faldt Gudinden ham i Talen, overstiger min Magt. Jupiter, selv Jupiter formaaer ej at gjøre en Dødeligs Liv et Øjeblik længer. De grumme
Mørner

Norner lyde ej hans Bud, de have affkaaret Perseus', Hercules', Guderfongens meest elskede Børn, Traad, naar Skjebnen, mægtigere end min Fader, bød deres Liv at endes. Gjør Onsker for dig selv og var vis paa at din Lykke udgjør Tullus'.

Nu da! huldrige Gudinde, gjør mig ham værdig: lad denne elskværdige Oldings Lærdomme spire i mit Hjerte, giv mig Visdom: Tullus siger, det er Lyksalighed.

Jeg har forudseet din Begjering, svarede Ceres, og bedet min Søster Minerva rigelig at meddele dig sine Gaver. Dog vente du ikke at vorde hendes Yndling, som Ulysses' Søn var det. Nej, fjere Ruma, ingen dødelig smigre sig med at naae den guddommelige Telemak. Det er Minervas Mesterstykke: hun tørde selv ej forsøge at gjøre noget lige ved hendes eget Arbejde. Heldig endog den, der langt fra vandrer i hans Spor: lyffelig den unge Helt, som Gudinden vil værdige nogle Blik, og som indtager den anden Plads, i hvor langt han end staaer fra sit Mynster.

Ved disse Ord. troer Ruma sig overflyttet i Minervas Tempel. Han vil trænge ind lige til Gudinden; men en gylden Sky slutter Helligdom-

men

men for ham og berøver ham Synet af Guddommen. Forgjeves anstrænger Numa sig for at trænge igjennem denne Sky: forgjeves anraaber han Ceres' Bistand. Ceres forkaster hans Bønner og byder ham høre: Nu taler Minerva bag Skyen: og Numa kaster sig paa Knæ, med Ansigtet mod Jorden: han troer at høre Wiisdommen, der underretter ham om alle hans Pligter, han føler paa eengang en hellig Grefrygt og en blid Overbeviisning. Men da han opløfter Diennene og vil takke Gudinden, ere Tempel, Sky forsvundne: Numa befinder sig midt i en Skov og seer intet uden en Løvhytte, hvor en ung hvidflædt Nymfe sad paa Græsbænken og læste med Opmærksomhed. Sjælero, Oprigtighed hvilede over hendes Ansigt: Bæskedenhed, Ynde, Højhed omgave hende. Saa skulde man forestille Astræa naar hun grunder paa vor Arts Lyksalighed. Numa der føler sig ved en uimodstaaelig Ynde draget hen til denne Nymfe, spørger Ceres ganske sagte, hvo denne skønne Gjenstand er: Ceres nævner ham Egeria og ved dette Navn svinder alt.

Den Forundring og Henrykkelse Numa
falte vækkede ham. Endnu ganske fortumlet af
den uforklarlige Drøm kan han neppe komme til
sig selv igjen. Han kaster Dine om sig, seer
kun Pans Kilde, Træerne, Græsbanken, Bæk-
ken ved hvis Bred han slumrede ind. Han tviv-
ler imidlertid ikke paa at den Drøm, han har haft,
er ham tilsendt af Jupiter, og beder derfor til
Jordenguden: lover Minerva og Ceres et Offer,
forlader Skoven og bestiger sin Vogn.

Han rejser fort, drager igjennem Fidena-
ternes Land og er snart paa Roms Grund. Han
skiller det lettelig fra Naboernes. Ode ere Mar-
kerne, intet uden Ufrud frembringer den udyrke-
de Jord: med Nød finde de svage og adspredte
Hjorder Foder: ingen Mejere der indsamle Ce-
res' Gaver: ingen Afsankerinder, der syngende
følge Landmandens Husfolk. Ingen Hyrde, der,
paa Brinken af en Høj, ubekymret for sine Faar,
dem hans tro Hund hindrer at adspredes, besyn-
ger paa sin Fløjte Amarillis' Skønhed og Land-
livets Ynde. Alt er traurigt, stemmelt, taust.
I de øde Landsbyer seer man kun Kvinder og
Eldinge. Hin begræder sin Mand, denne sin
Broder

Broder falskne i Stagene. Her nærmer en Olding uden Trøst, uden Hjelp sig Graven, han har ingent Børn mere, det sidste blev ham nys bortrøvet for at tjene i Romulus' Hær. Fortvivlet udstøder denne Olding Jammerkrig, slaaer sig i Ansigtet, udrykker sine hvide Haar, og bander sin Konges Naaben. Der flygter en Moder med den eneste Søn hun har tilbage: hun veed at man vil komme og rive ham af hendes Arme: hellere forlader hun Fædreland, Hus, den Jordplet der nærde hende og tigger Brødet blant et Folk, der dog lader hende beholde sin Søn. Overalt vise sig Sorgens, Armods, Odelæggelses sæle Billeder; og Romulus' Undersaatter kjende ikke No eller Lyksalighed, siden det Djeblik Romulus begyndte at hige efter Krigsæren.

Evige Guder, raabte Numa, saa er det da det Folk, der er saa stolt, saa misundt af sine Naboer, hvis Sejre have gjort det saa berømt og saa frygtet: ulykkeligt er det, fattigt, hundredgange mere at beklage end alle dem det har besejret. Og det er Vrens Løn! eller rettere det er den guddommelige Retfærdighed: Guderne have villet, at Erobrerne selv skulde lide det Onde

de

de volde, og at de med egen Ulykke skulde kjøbe den, hvori de styrte deres Naboer.

Numa sammenlignede nu hos sig selv den Lykke de fredelige Sabiner nøde, den Overflod, den Munterhed, der herskede paa Landet blant dem, med det Syn, der nu var for hans Dine. Han gjenkaldte sig alt det Tullus havde sagt ham om Krigen, og bad Guderne, de vilde lade fredegode Konger fødes, da med eet Synet af Rom rørte og forbauste ham. Palatinerbjerget, Hyrdernes og Dvægets gamle Opholdssted, nu omsirklet af Mure, besat med truende Taarne, disse brede og dybe Grave, der beskjerme Tilgangen, disse utilgængelige Volde, og hint nævnkundige Kapitolum, der behersker hele Staden og paa hvis Spidse Jupiters Tempel hæver sig: alt henriver Numa: han betragter, beundrer og nærmer sig.

Portene ere besatte af en Hob unge Krigere. Bedækkede med straalende Vaaben, stytte de sig paa deres Lanser, med Hovedet i Vejret, og faste den Fjederbuss tilbage, der beskygger deres Hjelm. Selv dem de ikke true, komme de til at isne af Frygt, og det lader som de alt veed, de engang skulle undertvinge Verden. Numa kom

mer

mer ind i Byen, overalt seer han Krigen's Billed: Overalt hører han Baabuenes Klirren. Der afløses en Vagt, hist exerceres unge Soldater: længere borte vænner man Stridsheste til Trompetens gennemtrængende Klang. Metallerne flyde i Egserne: Skjolde, Skjolder gjenlyde paa Ambolten: Malmet toner under Hamrene. Det synes som alle Vtnas Luer ere tændte i Rom, og Cycloperne der arbeide paa at finedde Kjeder for hele Verden.

Uvant til denne Larm føler Numa Forundring blandet med Skæk. Han er utaalmelig efter at see Tatiush: han spørger efter hans Palads, man viser ham det. Det var i Stadens mindst støjende Qvarteer. Den gode Tatiush holdt sig langt fra Soldaterne. Han vilde elkes, ikke bevogtes: hver Time paa Dagen kunde man komme til ham, og man traf for hans Port flere fattige end Hofmænd.

Indladt for den gode Konge, nævner Numa Ordet Tullush og leverer ham den ulykkelige Pompiliushs Brev. Næppe har Tatiush læst det, før han udbryder i et Gædeskrig og falder det unge Menneske om Halsen. O heldige Dag for mig! udbryder han, og hvad skylder jeg ikke Pontifexen,

tifexen, der giver mig min dyrebareste Vens Søn igjen: ja jeg gjenkjender got den brave Pompilius' Træk: det er hans Dine, hans blide indsmigrende Mine. Du vil elske mig, som han elskede mig: jeg haaber det, jeg er vis derpaa. Min Alderdom frydes ved at see dig; jeg beklagede mig hos Guderne over at jeg havde kun en Datter, Guderne sende mig en Søn.

Saa talende omarmet han Numa paa ny og lader sin Datter Tatia falde; Tatia mindre udmærket ved sin Skjønhed end ved sin Ynde, sin Beskedenhed, sin Omhed for sin Fader. Hun kommer, Tatius forestiller hende Numa; see det er din Broder, siger han til hende, ham du bør elske som min Alderdoms Stytte: det er en Søn af den Pompilius, jeg saa ofte har talet med dig om. O salige Dage, hvor snart ere I henseendene! Numa, du gjenkalder mig den Tid, da jeg rolig i Sabinien, et elsket Folks elskede Konge, en lykkelig Fader, Mand, Ven, saae mine Aar henglide i Tatias Moders, Pompilius' og den vise Pontifexs Selskab. Min Familie, saa kaldte jeg mine Undersaattere, var ikke saa talrig, at jeg jo selv kunde vantage over ethvert af mine Børn.

Jeg

Jeg kjendte dem alle, jeg besøgte dem ofte, og naar jeg i Pompilius' Selskab, havde gennemfaret min liden Stat, takkede jeg Jupiter, fordi han havde givet mig et indskrænket Rige og ikke flere Undersaatter end jeg kunde gjøre lykkelige. Nu, hvilken Forandring! langt borte fra mit Fædreland, lænket til en fremmed Throne, sukker jeg alle Dage — Men jeg seer dig, jeg bør ikke mere klage. Du bliver hos mig, Numa; du vil erstatte mig, alt det jeg har mistet: og maa skee de sødeste Bånd, der forsikre dig min Krone, skulle befæste min Lyksalighed. Jeg faaer nok Tid til at udvikle dig mine Planer: Nu vil jeg kun tænke paa at nyde din Nærværelse.

Saa taler den gode Konge, og hans Stæde gjør den Fornøjelse end mere levende, han naturligvis føler ved i lange Samtaler at lægge sin fri og sølende Sjæl for Dagen.

Hans Datter, der har forstaaet hans sidste Ord, slaaer Øjnene ned, men kaster dem strax igjen paa Numa. Kort af hans Skjønhed bemærker hun med Velbehag Blidheden i hans Træk, og hans frygtsomme og omme Mine og hiin indtagende Mude, Oprigtighed altid giver. Det var første Gang

Gang Tatia betragtede en ung Mand: hun føler det, rødmer, og vender sine Bine tilbage til sin Fader. Numa, med Tanterne fæstede paa den gode Konge, kyssede hans Hænder og lovede ham blind Lydighed. Tal ikke om at lyde, sagde Tatiuss: jeg har været Konge mit hele Liv igjennem, men aldrig har jeg følt Fornøjelse ved at befale. Jeg følte i Tide, at man maatte give Slip paa at elles, naar man vilde frygtes, og jeg vilde hellere have Venner end Slaver. Romulus har understøttet mig i mine Anslag: vi have deelt Kongevælden. Romulus beholdt Befalingen over Hæren, Skatternes Bestyrelse og Misgjerningers Afstraffelse. Jeg, mere heldig, fik den Pligt, at haandhæve Retfærdighed, at formindske Paa- læggene, belønne ædle Handlinger, fort, min Søn alt det der gjør Kongerne Guderne lige. Jeg frygter bestandig, at min Medregent bliver den ulige Deling vaer, og at han omsider indseer, at alt det Gode blev min Deel, og han fik alt det Onde. Men, lovet være Himlen, hidtil har Romulus ikke bemærket det; og i sin Forblindelse seer han ligesaa tilfreds ud som jeg.

Jeg

Jeg vil fremstille dig for denne Fyrste, saa snart han kommer tilbage fra et Tog han har foretaget sig imod Antemnaterne. Uden Tvivl besejrer han dem; thi aldrig foreenede nogen Kri- ger, som Romulus, Soldatens Mod med An- førerens Talenter. Hans majestætiske Udseende, hans dristige og truende Mine, hans overmenne- skelige Styrke, og hin uovervindelige Tapperhed, der gjør, at han vover alt, ere intet imod hans Virksomhed. Paa en Marsch, ved en Belejring, i et Slag, er han overalt, seer alt: han gjør Planer, anordner, angriber og forsværer paa eengang. Hans Hoved og hans Arm hvile ikke et Øjeblik: denne udfører altid, hvad hint har beslutter.

Hans eneste Datter Hersilia følger ham paa hans Toge. Aldrig var nogen Køn som Hersilia. Alle Latiens Konger have brændt af Kjerlighed til hende: og ere komne for at lægge deres Diademier for hendes Fødder; men den stolte Fyrstinde har forsmaaet dem alle. Fra sin spæde Alder, vant til Vaaben, har hun, en værdig Datter af Romulus, hengivet sig til Pallas' Øvelser. Med Hjelm paa Hovedet og Lanse i Haanden, følger hun sin Fa-
der

der i Slagene: hendes bløde Haand forstaaer at styre en vældig Ganger, der farver Tommen med sit hvide Skum, og med Forundring lyder en Herre, hvis Vægt forekommer den saa let. Hvæbnet er hun endnu mere frygtelig: disse samme Hænder, der forstaae at føre Sværdet, forstaae ligesaa godt at holde Harpen, dens melodiske Toner forener hun med sin Tryllestemme og besynger sin Faders Daad, efter at have delet Fjenderne med ham.

Saadan er Romulus og hans Datter. Jeg har ikke sat deres glimrende Egenskaber i for svagt Lyg. Hvi kan jeg ikke endnu tilføje en lang Lovtale over deres Dyder? men dem ringeagter kun Erobreren, og Romulus sætter kun Priis paa Tapperhed og Heltetmod. Hans Datter, opdraget af ham i Lejrenes Tummel, har ikke kunnet undgaae en Smule Raahed i sit Væsen. Faur som Juno, har hun denne Gudindes Stoltthed: og ved at erhverve sig vort Kjønns Mod og Styrke, synes det som hun har tabt af den Blidhed og Godhed, der blev hendes til Deel.

Nu da du kjender Romulus og Hersilia, kan du bestemme, om du vil fæste din Bopæl hos dem eller hos os, i deres Lejr eller i mit Palads.

Jeg

Jeg vil være din Ven, din Fader, om du tillader mig dette søde Navn; men du skal altid blive din egen Herre, og naar du kun elsker mig og er lykkelig, er Tatiuss tilfreds.

Numa gjentog for den gode Konge Forsikringen om sin Kjerlighed. Hans Valg er gjort, hans Beslutning uigjenkaldelig fattet: han vil aldrig forlade sin Faders Ven, sit Folks Konge, den Tullus fremstillede ham til Mynster. Han gjentager for ham hundrede Gange, at intet skal forandre ham og at han med et ligegyldigt Blik vil betragte Herskias Tillokkelser og Romulus' Hæder. Ved alle Guder sværger han det, og den bestedne Tatia hører med Glæde hans Eder.

Nogle Dage skænker Numa Tatiuss Kjerlighed. Endnu har han ej glemt den Drøm, han havde, da han faaer at vide, at Minervas Tempel er i Midten af en hellig Skov, ved Navn Egerias Skov. Studsende over denne Lighed med det han havde seet i Søvn, iler han til denne Skov, der ligger strax ved Rom: og hans Hjerter banker da han vandrer under Trærnes dunkle, grønne Buer. En hellig Stilhed hersker her, Zephyrer bevæge næppe de løvrige Alme, de gamle

gamle Popeltræer, hvis Kroner ere svøbte i
Skyer: man hører kun langt fra en stille Susen
af deres Grene, der sagte berøre hinanden.

Numa nærmer sig Templet, hvor han vilde
gjøre sin Bøn. Hans urolige Sjel gjenkalder
ham Nymfen: han tør ikke haabe at finde hende
og dog søge hans Dine hende, da Numa, under
en Bue af Træer lig den han saae i Drømme,
faaer Dje paa en Skjolding, der i dyb Søvn
ligger paa en Græsbænk. Det blottede Hoved
lænede sig til hendes Skjold, Hjelmen laae ved
Siden: lange sorte Loffer hang ned over hendes
Wanser, og gjorde hendes ædle og majestætfulde
Skjønhed end mere blændende. To Kastespyd
hvilede under hendes Haand: Et kostbart Sværd
hang ved hendes Side: og Kjolen var ophæftet
indtil Knæet, saa man saae Purpurcothurnen,
der var sammenfæstet med en Guldhægte. Saa
udhviler Apollos Syster paa Menalus' Tinde,
naar hun i Erymanthens Skov har tømt sit Kog-
ger: Nymferne og Dryaderne vaage omkring
hende: Zephyr drifter sig ikke til at bevæge Blar-
dene, og Gudindens Ansigt beholder, selv i Søvn-
ne, den barske og frigerste Mine, der, langt fra

at vanhelde hendes Skjønhed, synes at forhøje dens Glans.

Saa Skjøn og endnu skjønnere var Skjoldmøen. Numa tager hende for Pallas: han knæler for hende, vil andrage sin Begjering, men taber Mælet. Tungen standser, Munden bliver halv åben, Armene udstrakte imod hende, hans blændede Øjne betragte hende bestandig og stirre.

Nu vaagner Heltinden. Hun bliver Numa væk, og i Øjeblikket er hun oppe. Alt dækker den frygtelige Hjelm hendes Hoved, alt tumler hun sine Syn, og hendes høje og truende Stemme lader disse Ord høre: Hvo du end er, forsvorne Yngling, der forstyrrer min Søn, tak den Skjebne, der fremstiller dig værgeløs for mig. Kunde du forsvare dig, da skulde denne Arm straffe din Dristighed.

O Gudinde, svarer Numa hende, stil din Brede: jeg gif til dit Tempel for at offere dig mit Hjerter og mine Ønsker: jeg saa dig, mine skjelvende Knæ sank under mig. En Guddoms Nærværelse nedslaaer en stakkels Dødelig; og er det en Forbrydelse at betragte en Gudinde, saa viid, at mine

mine blændede Dine ej har kunnet taale at see
paa dig.

Disse Ord dæmpede Skjoldmøens Forbit-
trelse. Hun bøjer Spidsen af Kastespydene mod
Jorden, betragter Numa og siger smilende: fat
Mod, jeg er ingen Guddom. Den store Romu-
lus er min Fader, og jeg gaaer til Rom for at
bebude den Sejer, han nys har indlagt sig. Fort-
sæt din Vandring til Templet: gaae, unge Mand,
gaae og bed Minerva tilgibe dig, at du ansaae
mig for hende.

Ved disse Ord slaaer hun paa sit Skjold og
ved denne Klang kommer hendes Følge til. Man
bringer hendes stolte Ganger: hun svinger sig
paa dens Ryg, giver den af Sporerne, og iler
afsted snellere end Vinden.

Numa staaer ubevægelig, forbauset, og
henrevet af en Overraskelse og Beundring, han
aldrig før følede. Hans Blik følge Hersilia, saa
længe han kan sjne hende: hun er borte, de følge
hende endnu. Tusende forvirrede Tanker fylde
hans Sjel: alle hans Ideer fremstille sig paa
eengang for hans Aand. Han søger at rive sig
løs fra denne Forvirring, og jo mere han kæmper,

desto mere tager hans Forvirring til. Hans Øjne vende tilbage til det Sted, Hersilia indtog: de kan ikke forlade det. Numa troer at see hende der endnu, han troer endnu at høre hende. Høert Ord, hun sagde ham, gjenlyder endnu i hans Øre, hver hendes Gebærde har hans Indbildningskraft gjemt ham. Denne høje, majestætiske Mine, denne ranke og ædle Skabning, disse lange sorte Lokker, og disse stolte og skønne Træk, alt svæver for Numa som nærværende. Hendes Billede er forskjønnnet indgravet dybt i hans Hjerte, og hvor han skuer, seer han Gjenstien af hende.

Åh! udbød han, nu er den Drøm udtødt, der gjorde saa stærkt et Indtryk paa mig! jeg er i Egerias Skov, det er den grønne Buegang, jeg saae: og denne himmelske Skønhed, hvis Træk blændede mig, er Hersilia: der er ingen Tvivl om. O Hersilia! Hersilia! hvor gjerne jeg nævner dette Navn! i den stræffelige Uro, der quæler mig, føler min Sjæl ingen Lise, uden i det Øjeblik, jeg nævner Hersilia. Og hvo er jeg! at jeg vover at elske hende! vover at gjøre Bødding paa hende, som Guderne sikkert vil gjøre mig

mig stridig ; men i det mindste kan jeg følge hende,
 ikke forlade hendes Skridt, elske i Stilheden, og
 tilbede hende som en Guddom: endda er min
 Skæbne for blid. Ja, skønne Hersilia! jeg
 bliver Soldat i din Faders Hær, jeg vil føre
 dine Heste, bære dine Kastespyd, tjene dig til
 Ekjold i Slagene, og gjenneibøres mit Hjerte
 af den Piiß, der skulde ramme dig, da vil jeg døen,
 de vove at sige dig: jeg døer alt for lykkelig, jeg
 falder for dig.

Saa taler Numa, og hans unge fyrige Sjel
 aabner sig ganske for Kjerlighed. Lig hint har-
 pirfulde Træ, det en Gnist antænder og fortærer,
 begynder Numa at elske og hans Lidenstabs er i
 samme Højheds paa det Højeste. Han tænker ikke
 mere paa Minerva; men vender med iisfomme
 Skridt tilbage til Rom, og følger det Spor, Her-
 silias Ganger gjorde i Støvet. Med en forvir-
 ret Mine kommer han i Staden, han gennemlø-
 ber den, uden at træffe den han søger, og drifter
 sig ikke til at spørge om hendes Palads: han er
 bange for i nogens Nærværelse at udtale det Navn,
 han med saa megen Fornøjelse gentager hos sig
 selv.

Ende

Endelig kommer han tilbage til Tatiuss: og den første Gjenstand han bliver vaer, er Hersilia: hun gav den gode Konge Underretning om sin Faders Sejer. Numa, undrende og henrykt, standser, skjælver og slaaer Djuene ned. Hersilia kjender ham igjen og spørger Tatiuss, om denne unge Mand er ved hans Hof? Den unge Mand, udbød Kongen, er min Søn: i det mindste skal han være mig i Søns Sted. Hans Fader var den retskaffenste og den største blant Sabinerne. Han er af mit Blod: min Vens Søn. Ved disse Ord iiler han hen til Numa, og synes urolig over den Bevægelse, hvori han finder ham, og den Blegghed, der er udbredt over hans Ansigt, Numa beroliger ham stammende. Hersilia kaster et Blik til ham og hans Blegghed svinder: en levende Rødme træder i dens Sted: han kan ikke faae et Ord frem og hans Dine, der langsomt hæve sig til Prinsessens Ansigt, nedsynke bestandig tilbage til Jorden, før de naae did.

Den gode Konge, alt for gammel til endnu at mindes Kjerligheds de første Virkninger, smiler af hans overdrevne Frygtsomhed: han søger at undskyldte ham hos Hersilia ved at fortælle hende Numas

mas Alder og den Dydragelse han har faaet. Han griber denne Lejlighed til at tale om Tullus' og hans elskværdige Fostersøns Dyder, og fryder sig ved at holde en lang Lovtale over Pompilius' Søn.

Prinsessen hører ham med Fornøjelse: hun betragter Numa, hvis Rødme gør ham end skønnere: med mere Held end Tattus udgrunder hun Aarsagen til den Forvirring, der uroliger ham; og føler sig første Gang smigret ved at have indskudt Kjerlighed. Imidlertid forlader hun Tattus, og i dette Øjeblik møde hendes Øjne den elskende Numas. O! hvor dette Blik gjennemtræng deres Sjele! hvor veltalende for dem begge! Numa fattede Haab deraf, Hersilia Kjerlighed.

Fra dette Øjeblik er Pompilius' Søn ikke længere Herre over sig selv. Ene sysselsat med Hersilia, seer han kun hende, søger kun hende, om Dagen følger han hendes Trin: i Nattens Timer drømmer han om hende. Paa den gode Rongr tænker han ikke mere, han glemmer Tullus og hans Underviisninger. Dyd, Værd, alt hvad der opløstede hans Sjel, har intet mere indtagende for ham. Hersilia, kun Hersilia har han

Endelig kommer han tilbage til Tatiuss: og den første Gjenstand han bliver vaer, er Hersilia: hun gav den gode Konge Underretning om sin Faders Sejer. Numa, undrende og henrykt, standser, skjælver og slaer Djuene ned. Hersilia kjender ham igjen og spørger Tatiuss, om denne unge Mand er ved hans Hof? Den unge Mand, udbrod Kongen, er min Søn: i det mindste skal han være mig i Søns Sted. Hans Fader var den retskaffenste og den største blant Sabinerne. Han er af mit Blod: min Vens Søn. Ved disse Ord iiler han hen til Numa, og synes urolig over den Bevægelse, hvori han finder ham, og den Blegghed, der er udbredt over hans Ansigt, Numa beroliger ham stammende. Hersilia kaster et Blik til ham og hans Blegghed svinder: en levende Rødme træder i dens Sted: han kan ikke faae et Ord frem og hans Dine, der langsomt hæve sig til Prinsessens Ansigt, nedsynke bestandig tilbage til Jorden, før de naae did.

Den gode Konge, alt for gammel til endnu at mindes Kjerlighedens de første Virkninger, smiler af hans overdrevne Frygtsomhed: han søger at undskyldte ham hos Hersilia ved at fortælle hende Nu-

mas

mas Alder og den Dydragelse han har faaet. Han griber denne Lejlighed til at tale om Tullus' og hans elskværdige Fostersøns Dyder, og fryder sig ved at holde en lang Lovtale over Pompilius' Søn.

Prinsessen hører ham med Fornøjelse: hun betragter Numa, hvis Rødmie gør ham end skønnere: med mere Held end Tatiuss udgrunder hun Årsagen til den Forvirring, der uroliger ham; og føler sig første Gang smigret ved at have indskudt Kjerlighed. Imidlertid forlader hun Tatiuss, og i dette Djeblik møde hendes Dine den elskende Numas. O! hvor dette Blik gennemtræng deres Sjæle! hvor veltalende for dem begge! Numa fattede Haab deraf, Hersilia Kjerlighed.

Fra dette Djeblik er Pompilius' Søn ikke længere Herre over sig selv. Enes sysselsat med Hersilia, seer han kun hende, søger kun hende, om Dagen følger han hendes Trin: i Nattens Timer drømmer han om hende. Paa den gode Konge tænker han ikke mere, han glemmer Tullus og hans Underviisninger. Dyd, Værd, alt hvad der opløstede hans Sjæl, har intet mere indtagende for ham. Hersilia, kun Hersilia har

han

Han Dine for i hele Skabningen: Hersilia er hans Tankers eneste Gjenstand, hans Handlingers eneste Maal. Hans Hjerter, Forstand, Hufommelse, alle hans Evner strække næppe til for Hersilia, og hans Hjerter er nu ikke i Stand til at modtage anden Følelse end Kjerlighed.

Uheldige Yngling! der er da intet Haab tilbage! een Dag, eet Øjeblik har tilintetgjort Frugten af saa mange Aars Underviisning. Ceres' Yndling, Pompilius' Søn, den ærverdige Tullus' Lærling, dette Mynster paa Wiisdom, kaldt til saa høje Bestemmelser, er nu bleven en Bold for en vild Lidenkab, en Træl af daarlige Ønsker. Han forkaster alle de Gaver, Himlen saa bdsel har tildeelt ham, for at gribe en tom Skygge af Lykke, der vil vorde hans Livs Marter. Hans Mod er nedslaget, hans Forstand borte: hans Legeme har tabt sin Kraft: Dyd og Fornuft ere vegne fra ham: han vil døe, som en Rasende, uden at føle det Onde, der berøver ham Livet.

Midlertid førte Romulus, som Antennas ternes Overvinder sin Hær tilbage til Rom. Med egen Haand havde han nedlagt sin Fiende, Kong Neron, og hans Folf beredede ham et Sejerstog,
der

der skulde tjene dem til Ønsker, man siden til-
stod Verdens Betvingere.

Kong Tadius i Spidsen for alle Borgere,
klædt i hvidt, gaar sin Medherster imøde. Si-
den luer alt paa den Beretriske Jupiters Alter:
Pontifexerne, Spaamændene med Palmer i Hæn-
derne vente paa Sejerherren. Veien til Ka-
pitoliet er overalt bestrøet med Blomster, Huse-
nes Døre prydede med Krands. De romerske
Qvinder i festlige Dragte bære deres Børn paa
Armene, trykke dem til deres Ansigter, søge at
gjøre dem glade ved kjerlig Smiger, og gjentage
for dem hundrede Gange, at de nu snart vil faae
deres sejerrige Fædre igjen at see.

Strax bjuer man de skinnende Ørne: alt
hører man Trompeterne: dem svare Tusende Til-
raab. Hæren nærmer sig: og man udmærker
den store Komulus, der staaer paa en prægtig Vogn.
Fire sneehvide Gangere ere spændte for denne
Vogn, af deres modige Blik og deres Brinsken
skulde man troe, de vare stolte af deres Herres
Daad. Klædt i Triumfdragten, med en Laur-
bærfrands om Lindingerne, bærer Komulus i
sine Arme en Geg, han selv har fældet, som Kong
Neron

Acrons Baaben ere hængte paa: denne uhyre
 Vægt trætter ikke Seierherren. For ham van-
 drer den overbundne Konges Elægt, klædt i Sør-
 gedragt, i Kjeder, de slaae deres taareblandte
 Dine til Jorden. En Sværm af Trælle, ned-
 bøiede under det tunge Bytte, omringer Sejer-
 herrens Vogn: hans fjæffe Legioner følge ham
 under Frydestrig: og rundtom gjentone Echoerne
 langsomt Komulus' Næ.

Han rykker frem: bestiger Kapitoliet, om-
 ringet af et Folk, beruset af dets Seire! Ved
 Jupiters Tempel stiger han af Vognen med Egen
 i Haanden: Jorden sukker ved hans Vægt:
 Acrons Baaben støde mod hinanden og give Gjen-
 lyd langt borte. Komulus gaaer til Altret: sit
 Sejerstegn nedlægger han for Gudens Støtte.
 O Jupiter, udbrod han, modtag det første rige
 Bytte, Rømerne hellige dig: Lad denne skjønne
 Dag evig være optegnet i mit Folks Aarbøger:
 lad den ofte komme tilbage: og lad mine Efter-
 kommere, efter mit Exempel, til disse hellige Hval-
 vinger ophænge hele Verdens Bytte!

Efter disse Ord griber han fat paa en vild
 Tyr, som tyve Offerpræster med Nød kunde hol-
 de:

de : med een Haand flæber Kongen den til Altret, styrter den paa Knæene, rykker nogle Haar af dens brede Pande, slagter den, og Præsterne fuldføre Offeringen.

Saasnart Offerdyret er fortæret, gaaer Romulus ud af Templet, vender sig til sine Soldater og tiltaler dem saaledes : Komere, hvad er en Sejer, saa længe der ere Fiender tilbage? Antemnaterne ere slagne, men Volsterne, Hernicierne og hine kjeffe Marser, der ene ere værdige at sægte med eder, have endnu ikke bøjet sig under Laget. Bereder eder til at drage mod dem. I Dag triumfere vi, i Morgen ville vi fortjene en Triumf. I Morgen fører jeg eder imod Marskerne, for at undsætte mine Bundsforbundte Campanierne. Komere, den hele Dag skjenker jeg eder til at omarme eders Koner og Børn; men saasnart den straalende Aurora fremstiger paa sin ildrøde Vogn, saa indfinder eder i Baaben paa Mars' Plads: eders Konge skal være den første der, og Italien skal af os lære at Sejrerne aldrig trænge til Hvile.

Hele

Hele Hæren svarer i Frydestrig. Legionerne bringe deres Orne *) til Romulus' Pallads. En udvalgt Vagt vaager over denne hellige Skat, medens Soldaterne, i deres Families Skjød, modtage deres Mødres og Koners Omfavnelser, og Omhed og Kjerlighed fryde sig ved at vinde een Dag fra Uren.

*) Banner.

Tredie Bog.

Indhold af tredie Bog.

Brændende af Kjerlighed til Hersilia vil Numa følge hende i Kampene. Tatiuss giver ham Vaaben og forestiller Hæren ham. De gamle Sabiniske Krigeres Henrykkelse ved at see Pompilius' Søn. Tatiuss vil ledsage ham i Krigen; men anført af Tatia bringer Folket ham til at forandre denne Beslutning. Hæren bryder op. Dens Marsch. Romulus støder til sin Bundsforvandte, Campaniens Konge. Denne Gyrtes Lejr beskrives. Romulus forlader ham. De Marsiske Gesanteres Ankomst og Tale.

Tredie Bog.

Romulus' Sejerstog bragte Numas Ruus paa det høieste. Hans Sjel, der alt var et Bytte for Kjerlighed's Glammer, kommer i endnu stærkere Brand ved det uoante Syn, der henriver den. Vren med al dens Glimmer frembyder sig for ham, som det sikreste Middel til at fortjene Hersilia. Næppe har han fattet dette Haab, før han higer efter at worde Helt: og to Lidenstaber, hvoraf den ene alt var nok til at bedaare en høj Sjel, angribe med foreenet Magt hans unge Hjerte.

Tatius gaaer tilbage i sit Palads: sukkende følger Numa ham. Han vilde aabenbare ham alt, men han frygter for den gode Konges Bebrejdelser, seer paa ham og tier. Som det frygtsomme Barn, der følger sin Moder med ulige Skridt, trækker hende sagte i Eloret, fæster sine taarefulde Øjne paa hende og beder hende, uden at sige et Ord, at bære det i sine Arme: saa fulgte Numa Tatius.

Den

Den gode Konge staaer stille, aabner ham sit Hjerte og siger til ham: tal, min Søn; hvad kan jeg gjøre for dig? dine Ønsker skal vorde opfyldte, naar de kun ere i min Magt.

O min Fader, svarer Numa ham, Himlen er mit Vidne at jeg taledes af Hjertet, da jeg lagde den Plan at opoffre mit hele Liv til at bære Omhu for din Alderdom, og bestrebe mig efter at erhverve dine Dyder; men jeg saae Romulus' Sejerstog og jeg fornemte en hidtil ukjendt Gølelse opstige i mit Hjerte. Lyst til Vren opluer mig; jeg tørster efter Kampen. Ja, jeg er af dit Blod, jeg er en Søn af Pompilius'. I min Alder havde du og min Fader alt vundet Slage: i min Alder havde I alt om Tindingen den Laurbærkrands, jeg higer efter: og jeg, en ubekjendt Søn af den tappre Pompilius, jeg en Slægtning, en Ven af Sabinernes djerbe Konge, jeg fældede hidtil kun Offerdyr: o min Fader, jeg omarmmer dine Knæ, tillad at jeg efterligner dig, at jeg følger Romulus og vorder Helt, som du og som min Fader.

Da han sagde dette, kastede han sig for Tindingens Fødder og bøjede Hovedet for at skjule sin Rødme.

Fat

Fat Mod ere Tatiuss' Ord, selv en Fejl vilde jeg tilgive dig, hvi skulde jeg kunne bebrejde dig en Feielse, jeg bærer Agt for? Ak! min Kjærlighed til dig gjør, at jeg uden Tvivl hellere vilde see dig føre et roligt og fredeligt Liv under min Thrones Beskyttelse og ved min faderlige Barm; men jeg er Sabiner som Du, og veed hvor mange Tillokkelser Eren har. Numa, dit Mod behager mig, dog fælder jeg Taarer ved at see dig saa ung at ville trodse det uviste Udfald af den farligste Krig, Romulus nogensinde har ført; thi jeg vil ikke dolge det for dig, de Fiender, han har overvundet, ere intet imod dem han nu vil besejde. De frygtelige Marsker, ubetvingne til denne Dag, ere Wildmænd af Kæmpestørrelse og uhyre Styrke, de ere væbnede med Koller, som den store Alcides: og man siger, at de bestryge deres Pile med giftige Urter, der vore ved Avernens Bredde. Hvert Saar bringer Døden, og hvilken Sorg for mig!

Hvilken Ære, faldt Numa ind og reiste sig op, hvilken Lykke for din Søn at lære hiin ædle Kunst i Kamp mod saa værdige Fiender! du seer nu at jeg er Gudernes Yndling, - siden de indgive mig

mig at følge Romulus, i det Øjeblik, da han underkaster sig de frygteligste Farer. O min Fader! det er afgjort: det jeg nys hørte af dig bestemmer mig: og Vren byder dig at lade mig ile til Kampen.

En himmelsk Lue tindrer i hans Øjne ved disse Ord, Tonen af hans Stemme faaer mere Styrke og Eftertryk, hans Legeme og alle hans Bevægelser faae et ædelt og dristigt Udseende, lig Achilles, da han, i Kvindedragt blant Lycomedes' Døttre, ivrig greb det Sverd, Ulysses lod blinke for hans Øjne og robede sit Køn og sit Mod ved en uvilkaarlig Henrykkelse.

Ved denne Bevægelse, der foregaaer hos Numa, græder Tatiüs af Glæde: han føler selv en Henrykkelse, som han ikke er Herre over. Ja min Søn, brød han ud, du gaaer i Kamp mod Marserne, og din Fader ledsager dig. Ja, jeg vil følge dig i Slagene: jeg vil give dig de første Underviisninger i Heltenes Kunst. Tænk ikke at Alderdømmen har udtømt alle mine Kræfter: denne Haand kan endnu udkaste et Spyd, denne Arm endnu bære et Skjold. Nestor, ældre end jeg, lærte sin dyrebare Antilok at sejre, jeg er

ingen Nestor; men han elskede ikke sin Søn mere.

Saa taler han og Numa faster sig i hans Arme. Han er nær ved at aabenbare ham sin Lidenkab for Hersilia; men, af Frygt for at svække sin Afgtelse hos den gode Konge ved at tilstaae hant, at Vren ikke er Eneherster i hans Hjerter, opsætter han til en anden Tid saa vanskelig en Beskjendelse.

Enffelsat med sit nye Forehavende iler Tatiüs til Jupiters Præster for at begjere sine gamle Baaben tilbage, som han havde helliget Guden. Han seer dem igjen, han tager fat paa dem med samme Henrykkelse som i sin Ungdom. O Jupiter, udbryder han, isald Blodet af mine talrige Offerdyr har rundet paa dine Altre, isald mit Hjerter aldrig har fortørnet dig, end ikke ved lastværdige Tanter, saa giv mig, for nogle Øjeblikke giv mig den Styrke jeg engang havde, da den vilde Ahamnes i Spidsen af sine Hernicier angreb Sabiernerne. Han lod haant om min Ungdom, æffede mig til Kamp, og ved at udkaste et uhyre Spyd, som intet vor Tids Menneske skulde kunne gjøre, troede han at fælde mig til Jorden, men jeg und

undgik det frygtelige Skud, kastede mig paa Rham-
nes og stødte tre Gange mit rygende Sverd i hans
Side. O Jupiter, endnu nogle Hæders Dage!
og jeg nedstiger tilfreds i Graven.

Saa lyde Tatiuss' Onsker. Næppe faaer
hans Datter hans Forsæt at vide, før hun kom-
mer at overtale ham til at afftaae derfra. Hen-
des Bønner, hendes Taarer ere forgjeves: Den
uheldige Tatia seer i et Øjeblik alle de lykkelige
Udsigter forsvinde, hun havde dannet sig: hun
har alt for got bemærket Numas Lidenstabs: hun
klager ikke, tilstaaer sig ikke selv sin Runner, og
i det hun begræder en Faders Bortgang, begræder
hun endnu andre Lidelser.

Ruma tænker kun paa Hersilia og paa Tilbe-
redelserne til sin Afreise. Han har ingen Vaaben
uden Pompilius' Sverd. Tatiuss gaaer selv i
Romulus' Tøjhuse og udsøger ham et skinnende
Panzer, hvis forgyldte Metal holder det frygte-
ligste Hug ud, end prægtigere er Hjelmen: En
Sphinx af ypperligt Arbejde hviler paa den: og
to Purpursjederbuske svæve over denne Sphinx.
Skjoldet, der bestaaer af syv Oxehuder, over-
trukne med fire Plader af Guld, Sølv, Kobber

og Liu, blev gjort for Kong Procas ved den
dyrlige Egeon, der paa dette Skjold afbildede
den dydige Aeneas' Historie.

Gornøjet med disse Vaaben lader Tatiüs dem
bringe til Ruma. Frygtelig er deres Klang: den
indjager dem, som høre den, Gysen; men for-
dobbler den unge Helts Fyrighed. Ruma betrag-
ter dem, tager fat paa dem, fryder sig ved at
lade dem give Klang, i et Øjeblik er han bedæf-
ket med dem, og hans naturlige Skjønhed faaer
derved ny Glans. Hans Hjerte banker under
Malmen, Rjethed funkler i hans Øjne: saa hæver
den unge Ganger, naar den midt paa Eugen
hører Trompeten, sit modige Hoved, aabner de
dampende Næsebore, rejser den bølgende Manne
og besvarer med Brincken de frigerste Toner, der
ryste dens Øre.

Natten, der i Rumas Øjne kom alt for
seen, breder endelig sit Glør, men Sønnen kan
ikke lukke den unge Elfers Øjne. Han tumler
sig urolig, hundrede forskellige Anslag omvælte
sig hos ham, han bereder sig paa, hvad han vil
sige til Hersilia, brænder af Længsel efter at være
hos hende, forestiller sig forud de Lejligheder,
der

der vil frembyde sig for hans Mod og udgrunder de Bedrifter, han vil fuldføre.

Dagens Anbrud var endnu langt borte, da han i fuld Rustning fremstiller sig i Tatiuss' Palads. Den gode Konge smiler ad hans Utaalmodighed: han staaer op, bedækker sine hvide Haar med en Hjelm, som han finder tung: han isører sig det Panser, han i saa mange Aar har ladet ligge: og da han vil skaane sin Datter for et alt for smerteligt Farvel, forlader han i Stilhed sit Palads, stytter sig paa den utaalmodige Numa og gaaer hen til Mars' Plads.

Romulus, Hersilia og Hæren vare alt der. Tatiuss' forestiller sin Medregent den unge Kriger, som han vil ledsage. Hersilia seer paa ham og rødmer: Numa glemmer, hvad han har beredet sig paa at ville sige til Romulus og forstummer ved Synet af Hersilia.

Roms Konge bifalder hans Tver, og saasnart han har faaet Kundskab om hans Tødsel, fører han ham til de Cabiniske Legioner, der udgjøre Hærens venstre Fløj: Cabiner! tiltaler han dem, seer een Helt mere, der vil stride under eders Faner. Denne unge Kriger har Ret til

eders

eders Kjerlighed: han er af eders Kongestamme: han er en Søn af Pompilius.

Ved Navnet Pompilius gjentoner Lusten af et Frydesfrig: alle Sabinerne gaae ud af deres Seledder og løbe hen til den unge Numa. Metius, Valerius, Volscens, Murrex, alle bedagede Kriger: fulde af Strammer og Saar, omarme deres gamle Anførers Søn. Jeg skylder din Fader alt, sagde den ene: han har reddet mit Liv, sagde den anden: han var vor Belgjører, raabte de alle paa eensang. Ak! kom og tag Plads i vore Seledder, du en Søn af den retskaffenste og kjæfeste Mand: kom og sægt bag vore Skjolde, vore Arme, vore Hjerter høre dig til. Konge af Rom, udbrøde de i det de vendte sig til Romulus, vi begjere ham til Anfører; uovervindelige skulle vi worde under ham, som vi vare det under hans Fader. Han hyde over os, han kalde sig Pompilius, saa svare vi dig for Sejeren.

Ja, mine kjække Venner, svarer dem den gamle Tatius, der i samme Dieblis kommer til, han skal sikkert worde eders Anfører, og jeg vil være Vidne til hans Daad. Jeg vil stride tilligemed ham, tilligemed eder, mine gamle Krigsbrødre,

brødre, der maaskee endnu skulle gjenfjende mig. Vi sees nu igjen paa Trens Mark: eders Konge gjør sit sidste Tog med eder, og ifald Kræfterne forlade ham, vil I bære ham paa eders Arme.

Ved disse Ord istemme de tappre Sabiner samtligen Blædesraab: de omringe, de trykke deres gamle Monark: de kysse hans Klæder og hans Hænder. O bedste blant Kongerne, ere deres Ord, ja vi ville værne om dine Dage, vi vilde beskjerme dig med vore Legemer. Al! hvo vilde lyfsaliggjøre vore Børn, ifald du blev os berøvet? kom og lær Pompilius' Søn at efterligne sin værdige Fader: vi paatage os at vise alle Folkeslægt, hvordan man elsker de gode Konger.

Taarer ere Tatiuss' Svar: Armene udstrækker han til sine gamle Venner, og trykker dem til sin Barm, under Erindringen af deres Bedrifter, og Begjering om at de vilde yde Numa den samme Kjerlighed, de havde viist for ham. Romulus, selv Romulus er rørt ved dette Syn: han udnævner paa Stedet Numa Pompilius til Befalingsmand over de Sabiniske Legioner. Tusinde Tilraab blande sig med Trompeternes Lyd: og den stolte Hersilia, der bestandig fægter i Sa-

biner:

binernes Fløj, fryder sig hemmelig ved den Post,
hun har valgt.

Hæren var rede til Marschen, Romulus vil-
de alt give Tegn dertil og Tatiuss overdrog den
Floge Messala at haandhæve Retfærdighed i sin
Fraværelse, da en Skare af trostløse Qvinder,
Børn, Oldinge, under Jammerkrig med Hæn-
derne strakte mod Himmelen, kaster sig for Ta-
tius' Fødder.

Hvordan? du forlader os! vi have to Kon-
ger, der burde være vore Fædre, og begge lade
os Faderløse! Romulus rejser bort fra vor Stad,
til hans Fraværelse ere vi vant; men du, du,
vor gode Tatiuss, der elsker os, der altid bliver
iblant os, hvi forlader du os i Dag? hvo vil da
støtte os? hvo trøste os i vore Lidelser? hvo
lindre vore Ulykker? du veed det, naar vore Sejre
ere kjøbt med Borgerblod, tyve Fædrene, de
ulykkelige Børn, de bedrøvede Enker til dig, og
udgyde deres Taarer i din Barm; du græder med
dem og deres Kummer lættes. Hvad vil der bli-
ve af disse Ulykkelige, naar de, langt fra at have
dig til Trøster, maae frygte for dine egne Dage?
Hvad søger du vel i Kampen? hvad fattes der i
din

Post,
 vil
 den
 i sin
 der,
 Han
 Ta
 Kon
 lade
 Stad,
 du,
 liden
 il da
 hvo
 Sejre
 de
 og
 med
 bli
 have
 ge?
 er i
 din

din Hæder? vi ære dig som en Gud, vi elske dig som en Fader: hvad fordrer du mere? hvad større Gode kan Sejren skaffe dig? for at gjøre Elader forlader du dine Børn.

Saa taledes en Olding, og Tatiuss hensmeltede i Taarer: han betragter Numa, betragter sine bedagede Krigere. Numa og de gamle Krigere kaste sig ned for ham, og foreene deres Bønner med Folkets. Tatiuss betænker sig ikke mere, han kaster sin Hjelm, sit Spyd: omarmes den Olding, der havde tiltalt ham, og udbryder: det er afgjort! der er ingen anden Ære for mig, end den at være eders til Gavn. Jeg forlader eder ikke for Graven skiller os ad.

Med disse Ord hævede tusende Skrig sig mod Himmelen, alle takke Guderne, alle velsigne den gode Konge, og den smukke Tatia, der hidtil havde holdt sig skjult iblant Mængden, Tatia kaster sig nu i sin Faders Arme: du gav ikke efter for mine Taarer, sagde hun til ham; men jeg var vis paa, du vilde give efter for dit Folk. Det er mig, der har samlet det, det er mig, der har underrettet det om den Ulykke, der truede det, og
 jeg

jeg er langt fra at være skinsyg over det Fortrin, det har erholdet over mig.

Tatius trykker sin Datter til sin Barm, om-
armer grædende den unge Numa, siger ham far-
vel, og anbefaler sine gamle Sabiner at forsvare
og bære Omhu for den Stet, han betroer dem.
Tatia, med Dine nedslagne, tvinger sig til med
sat Stemme, at ønske Numa den Hæder og Lykke,
han attraaer.

Endelig giver man Tegnet: og den gode
Tatius drager et Suf, da han seer Hæren trække
op. Langt borte strækker Numa Hænderne imod
ham; og det glædedrukne Folk hjembærer paa dets
Arme til Rom den Konge, hvis Nærværelse trøster
det i alle Ulykker.

Hæren rykker frem i tre Kolonner. Den
første, der bestaaer af Romerske Legioner erkjen-
der intet Overhoved uden Romulus. Men denne
Fyrste har ingen bestemt Post, han rider paa en
Etracisk Ganger, hvis Dine og Næseborer lige-
som udfaste Jodstraaler: han gaar, kommer,
flyver omkring, er allebegne og overlader Befal-
lingen over de Romerske Legioner til Hostilius,
hvis Søn siden besteg Roms Throne. Ved denne
Heltz

Helts Side gaaer den kjeffe Horats, hvis tre
 Sønner et halvt Aarhundrede derefter ved deres
 Sejer over Curiatierne betvang Staden Alba.
 Massicus, Abas, Cernius, den unge Misenius,
 der stammede fra Æneas' berømte Herold og den
 djervæ Talassius ere i første Linie. Enhver af
 dem har alt udmærket sig ved meer end en
 Heltegjerning, enhver bærer det Bytte, han har
 taget fra en berømt Fiende. Disse tappre Romer-
 mænd udgjøre altid Fortropperne paa Marschen,
 den højre Fløj i Slaget.

Den anden Kolonne bestaaer af de Latinske
 Regioner: Der finder man Laurentinerne, Fide-
 naterne, Tellenes, Aricias og det gamle Politorcs
 Borgere. Alle disse Folkeslag, som Romulus
 har underbunget, fægte nu for ham og ere stolte
 af et Nederlag, der har tilbundet dem Romernavn.
 Deres tappre Hovedsmænd ere: Azilas, Ori-
 manthes, Geraltinus, Ladon, en Søn af Nym-
 fen Perenna: den fagre Niphæus fra det frugtbare
 Canentes: og Cynirus, Apollos Præst, der
 paa sin Hjelm bærer det hellige Laurbær og sin
 Guds Offerbaand. Denne Trop, alle Gudsfolk,
 indta-

indtager altid Middelpunkten af Hæren paa Marchen som i Slaget.

De brave Sabiner marschere i den tredie Kolonne. Disse frygtelige Bagtropper udgjøre altid Romulus' venstre Fløj. Den gamle Metius har affaaet Ynglingen Numa Befalingen derover. Denne ærværdigt Krieger, er ved Enden af sin Dage atter bleven Soldat; men hans Alder, hans Hæder, hans hvide Haar, hans Skrammer skaffe ham altid hin Agtelse, der ikke hænger af Værdigheder. Metius staaer i Seled, og Metius kommanderer bestandig. Hos Metius udmærke sig den vise Catillus, den frygtelige Coras, og Tarnais og Talos og den djerpe Gallus, Flodguden Albaris' Sønnesøn, og den elskværdige Astur, opdraget ved Bredden af Kilden Blandusia, og som hele Hæren ansaae for denne Najades Elsker, og den vilde Ufens, hvis halve Ansigt et tykt, farveblandet Skjæg skjulte. Alle disse Krigere følge Numa.

Ført sine straalende Vaaben, rusende af Kjerlighed og Fryd, rider Numa i Spidsen for dem paa en Ganger, hvidere end Sneen, som Tatius har foræret ham. Det utaalmelige Dyr hopper

hopper under sin unge Herre, slaer bag ud, tramper i Jorden, og farver med sit Skum den Løkke, der tvinger dets Fryghed, harmefuld over at høre Brincken af Fortroppernes Heste.

Ved hans Side kjører paa en prægtig Vogn den stolte Hersilia, væbnet som Pallas og skøn som Vulcans Gemalinde. Hendes skinnende Hjelmer er firet med den Romeriske Ørn: Et gylden Røgger hviler paa hendes Skulder og i Hænderne bærer hun Pandars Bue, som Æneas bragte til Italien og som fra ham kom til hans Sønnesøn Romulus. Den vise Brutus, dette Overhoved for en Stamme af Helte, styrer Prinsessens Vogn, og den forelskede Numa misunder ham dette Sted. Numa med Dine beständig paa Hersilia, holder sig ved Siden af hendes Vogn. Hans Skjønhed viger ikke Skjoldmøens; men Øvelse i Vaaben giver hende et mere krigerisk Udseende. Saa gennemfarer Apollo og hans Søster Diana væbnede Cynthus' Bjerger: begge ere de lige frygtelige, begge blande de Dine; men Latonas Datter beholder en dristig og stolt Mine, der ingen lunde er malet i hendes Broders blide Ansigt.

Hæren

Hæren nærmer sig med tilfornme Skridt til Liris' Bredde og Auentiums Gletter. Der skulde Kongen af Capuas Tropper støde til; men Marschen maatte gaae igjennem Herniciernes Land. Romulus sender Herolder, for at udvirke Tilladelse til Gjennemmarsch: Herniciernes Konge afslaaer det.

Jeg er ikke i Forbund, saa lyder hans Svar, hverken med Marserne eller med Romerne. Ifald dine Fienders Hær rykkede imod Rom, saa vilde jeg ikke taale, at den for at gjøre sin Marsch kortere, drog igjennem mine Stater. Paa samme Grund maa jeg forbyde dig Gjennemgangen, og jeg troer at handle retsfærdig ved at iagttage Neutraliteten.

Romulus smyser af Harne, da han hører dette Svar. Uforsigtige Konge, udbrød han, du skal faae at vide, hvor farligt det er ikke at erklære sig imellem to mægtige Fiender. Fra i Dag er du Sejerherrens Fiende.

Midlertid saae han sig dog nødt til at opsætte sin Hevn og at tage en lang Omvej for at komme til Marsernes Grændser. Han satte derfor over Simbruinernes Bjerge, hvor Anio udspringer.

Denne

Denne lange og møjsommelige Marsch trætter
Folkene, men er til Nytte, for de uvante Krigere,
hvormed Romulus har forstærket Hæren: Numa
især; den unge Numa, er det en haard Læretid
i den ædle Kunst, han begynder at dyrke. Un-
derviist ved saa duede Lærere, som Sabinerne,
opløst ved sin Kjerlighed og Hersilias Nærværelse,
har Numa alt, i de sidste Dage en gammel Kri-
gers Erfarenhed. Uden nogensinde at have fæg-
tet, veed han hvordan man skal fægte: hans for-
gende Mod, der brænder efter at udmærke sig for
Hersilias Dine, venter ængstelig paa Synet af
Fienderne.

Endelig naaer man Bredden af Liris, en
Flod, der adskiller Marserne fra Equierne og Her-
nicierne. For tre Dage havde Kongen af Capua
i Spidsen af tredive tusinde Mand slaaet Lejr der.
Næppe øjner han den Rømeres Fortrop, før han
lader sin hele Hær rykke ud, stiller den i Slagfor-
den, og oppebier, under Klängen af tusinde In-
strumenter, sine Bundsforvandes Ankomst.

Romulus lader støde i Trompeterne, og op-
stiller sine Folk lige over for Campanierne. Nu
nærmer han sig Kongen af Capua. De to Mo-
narker

marker omfavne hinanden, sværge hinanden et evigt Venskab; men den utaalmodige Romulus, der alt brænder af Begjerlighed efter at kjende de Soldater, der skulle stride med ham, Romulus begynder at gennemløbe Linierne.

Næppe har han gjort nogle Skridt, før hans Ører saares af den Larm, han fra alle Kanter hører: Campanierne vove at smile i hans Nær-
værelse, vove at tale under Våabnene og yttre en Mangel af Krigstugt, der opvækker Romulus' Harm. Han sender dem et alvorligt Bjekast, hører medlidende paa en Sværm af Feltherrer, der brasse med deres tomme Kundskaber, værdiger dem ikke et Svar, og bliver staaende og rynker Panden, da han seer unge Hovedsmænd byde over gamle Soldater, da han seer Guld og Sølv glimre paa alle Panserne. Han tager i Haanden et rigt Skjold, hvis Vægt synes at trætte en ung Campanisk Kriger, Roms Konge holder det i Fingenderne, og læser, rødmande af Harm, en forliebt Paaskrift. Han river Panserne fra nogle Soldater, brækker dem over ved at trykke dem med sin Haand, og spørger med ironisk Smil, hvad slige Våaben kan tjene til.

Han

Han kommer til Campaniernes Lejr og gaaer ind i den. Hvor stor er hans Forbittrelse da han gaaer ind under prægtige Tælte, hvor de meest vellugtende Røgelfer brænde, hvor man finder Bade og Senge, hvor man har samlet alle de i Blodhed hensjunkne Stæders Opsund og Forsi- nelse! Han seer her offentlige Spil, hvor de Cam- paniske Hovdinge tilbringe Nætterne med at fra- rane hinanden deres Guld, at tabe deres Formue, deres Rolighed og ofte deres Ære: der end skjen- digere Steder, hvor en Sværm af Skjøger, fast ligesaa talrig som Hæren, offentlig underviser i Lasterne, løkker de unge Krigere til sig og holder dem i deres vanærende Garn, dysser deres Mod i Svøn, fortærer deres Kraft, og overgiver dem til Fienden, uden Hæder, uden Dyd, uden Styr- ke: kort overalt fornedrende Blodhed, fordærve- lig Uvirkksomhed og væmmelig Udsvævelse.

Roms Konge forlader hurtig denne Lejr. Han tager Kongen af Campanien ved Haanden, og, uden at sige et eneste Ord, fører han ham ind iblant Linierne i den Romerske Hær. En dyb Taushed hersker der: Opmærksomhed, Ærefrygt ere prægede i alle Ansigter. Hver Krieger staaer

ubevægelig paa sin Post, med Djinene fæstede paa sin Anfører, rustende kun, for at lyde des hastigere, at kunne gjette den Befaling, han vil give. Jernet, Malmen straalere, hvor man vender Djet: Kun Tyrsternes og Feltherrernes Rustning pryde Guld og Sølv: Fødsel eller Tapperhed har skaffet dem denne Udmærkelse. Blant Trodsen seer man ingen Qvinder, ingen Rigdomme, men Heste at sætte i deres Sted, der maatte styrte, Vaaben til at opfylde Mangelen af dem, der sønderbrydes, Hjælpemidler for de Saarede. Hver Soldat bærer og selv sit Telt, sine Fødevarer, sine Vaaben; og ingen trætter hverken denne Vægt eller Marschen.

Deres kjække Konge gaar langsomt midt igjennem sin stolte Hær: han betragter taus Capuas Behersker, tager det korte Spyd fra den sidste af sine Soldater og giver denne Konge det i Hænderne. Denne Byrde er alt for svær for Monarken, rødmende lader han den falde. Nu bryder Romulus Tausheden:

Konge af Capua, jeg lader dig selv dømme om mine Tropper og dine kunne fægte under een Fane: de stolte Lover og de røde Lam pleie ikke at foreenes. Din Hær vilde svække mig: og
mine

mine Romere, hvis Vane det er altid at angribe
 Fienden, vilde spille deres halve Kraft paa at
 forsvare deres Bundsforvandte. Desuden, truer
 mig een end vissere Fare: den anstufne Luft, der
 er i din Lejr, vilde snart trænge til min, og van-
 ærende Blødhed, den farligste blant alle Plager,
 vilde udmarve mine Soldater. Til ingen Nytte
 var da Sejren os, jeg blev altid den overvundne.
 Konge af Capua, gjerne ønsker jeg Forbund med
 dig, men mit Folks Ære er mig dog vigtigere.
 Vil du, vi skulle blive Venner, saa lad os skilles
 ad: tag denne farlige Lejr bort fra mig: og, kan
 du ikke tvinge dine Undersaatter til at vorde
 Mænd, saa hindre dem i det mindste fra at for-
 dærve dem, der ere det.

Saa talede Romulus: og den unge Capus,
 en Søn af Campaniens Konge, en Prins, der
 fortjente at være Romer, slog Vinene ned og rød-
 mede af Blusel. Hans Fader, nedslaaet ved den
 Magt, en stor Mand altid har over en alminde-
 lig Konge, beder Romulus bestemme hans For-
 hold og lover at følge hans Raad:

Jeg veed, svarer Romulus ham, at Sam-
 niterne ere paa Vejen for at komme Marserne til

Hjelp; men Syn Auxentium maae de igjennem
 og Auxentium hører dig til. Indslut dig inden
 dens Mure og forsvær dem i Angrebs Tilfælde.
 Behold ikke meer end den tredie Deel af dine Trop-
 per hos dig: lad de øvrige rykke Samniterne
 imøde, under Anførsel af den bedste blant dine
 Feltherrer. Forbyd ham for alting at lade det
 komme til Haandmænge med dette frygtelige Folk,
 dine Soldater skulle ikke kunne gjøre dem Mod-
 stand; men din Hær drille deres; selv undgaae den
 en Træfning, men ladte Samniterne og hindre
 dem at støde sammen med Marserne. Imidler-
 tid vil jeg angribe disse: og med min Faders *)
 Hjælp haaber jeg sikkert at faae Sejer. Da kan
 din Feltherre give Samniterne fri Gjennemgang,
 de vil rykke hen imod Auxentium og indsluttes imel-
 lem denne Stad, din Hær og min. Deres uund-
 gaaelige Nederlag vil ende Krigen i een Dag.

Saa taler han, og den unge Capys kaster
 sig for hans Fødder: o Konge, som jeg beundrer,
 som jeg højtagter lige ved din Fader Mars, til-
 lad Capuas Kongesøn at sægte under dine Banner-
 re. Jeg vil lære Heltenes svære Kunst: hvad be-
 dre Lærer kan jeg vælge mig? viid, du en Guds
 Søn,

*) Mars.

Søn, at, dannet ved dig, skal jeg igjen kunne danne min Faders Undersaatter: og Vren at gjøre Romere af dem skal skyldes ene dig.

Kort ved disse Ord byder Roms Konge Capys rejse sig og giver ham strax Befalingen over en Cohorte. Capys, stolt af at være Hovding i Romulus' Hær, end Prins af Capua, kysser sin Anførers Haand, siger sin Fader farvel, og iler at indtage sin Post. I samme Djeblik rykker Campaniens Konge bort for at indslutte sig i Auxentium med ti tusende Krigere. Resten gaaer under Anførsel af en Græker, der stod i Kongen af Capuas Tjeneste, Samniterne imøde, og Romulus, utaalmelig efter at begynde Krigen, vil endnu før Nattens Anbrud, slaae Lejr paa sin Side Liris.

Han støder paa et Badsted, han bereder sig til at gaae derover, da tre Marsiske Gesanterer fremstille sig for ham. Erværdigt er deres Udseende: et langt Skjeg nedhænger fra deres Hage, deres skaldede Hoved har kun nogle enkelte hvide Haar: i den ene Haand holde de en Træskaal, i den anden en glinsende Piiil. De fremtrine med en alvorlig og stolt Mine.

Konge

Konge af Rom, siger den Ældste, hvad er der imellem dig og os? har vi ødelagt dine Lande? har vi truet din Stad? hvo er du? hvad vil du? hvad forlanger du? Kongen af Campanien angriber os paa Grund af chimæriske Fordringer paa vore Stater: han skal undgjelde derfor. Men du, du har end ikke sig en Skingrund. Vi kjende dig ikke: du har aldrig hørt tale om os og vi eje intet, der kan pirre din Gjerrighed. Ved du hvortil de Gaver, Guderne har gjort Marserne, indskrænke sig? til Oxen og en Plov, Røller og denne Skaal. See, dette er det, hvoraf vi betjene os mod vore Venner og mod vore Fiender. Hiin give vi de Frugter, vor Plov og vore Oxen skaffe os: denne Skaal bruge vi naar vi i deres Selskab yde Jupiter Drikoffre: mod disse afstrykke vi vore Pile, saa langt vi kan øjne dem, og vore Røller knuse dem, isald de ere forvovne nok til at nærme sig. Konge af Rom, det staaer til dig at vælge imellem denne Skaal og denne Piil. Man siger, at du er Søn af en Gud, er det sandt, saa vær Menneskeslægtens Velgjører: er du kun Menneske, da skjels for at angribe Mennesker, der ere ligesaa kjække som du, og mere retfærdige.

Jeg

Jeg har aldrig Skjelbet, svarer Romulus dem, og hans Dine gnistre af Harne. Jeg kommer min Bundsforvandte til Hjelp, ubekymret om hans Sags Retfærdighed. Jeg er Mars', ikke Themis', Søn. Gamle gaae tilbage til dit Folk, forkynd det Krigen og Aaget, og lad mig beholde denne Piil, den smukkeste Gave, jeg har faaet, da den lover mig Fiender, værdige min Styrke og mit Mod.

Med disse Ord river han Pilen af Oldingens Hænder. Denne betragter ham længe taus, hæver Dine til Himmelen, som for at kræve dem til Vidne paa sin Sags Retfærdighed: og vender tilbage, uden at svare eet Ord.

Strax sætter Romulus over Liris, og slaaer Lejr i Marsernes Land.

Fjerde Bog.

Indhold af fjerde Bog.

De forsamlede Marser vil udnævne en Anfører. Der opkommer Uenighed iblant dem. Man afgjør at den af Medbeilerne, der kan brække en Popel skal vorde valgt. Den unge Leo sejrer og afftaaer Befalingen til en Olding. Hæren giver sig paa Marschen: den møder Romerne. Romulus' Indretninger. Numas Menneskekjerlighed: han yder Ceres et Offer, og frigiver sine Fanger. Ceres lader Gjældet Ancile falde ved hans Fødder. Leo oversalder om Natten Romulus' Lejr: tænder den i Brand, anretter et Blodbad og faster Romulus til Jorden.

Fjerde Bog.

Midlertid samlede Marserne sig i Marubiens hellige Skov: skjønt de endnu haabe Freden, berede de sig dog til Kamp. Raadet af Eldingerne, der bestyrer dette fri Folk, har alt anmodet det Bundesforvandre om Hjelp: allerede har det unge Mandskab grebet til Vaaben og tyve tusende Krigere, med Bue eller Kølle i Haanden, vente utaalmodigen Gesanternes Tilbagekomst.

Snart seer man dem komme, med Hovedet nedbøjet, og en mørk Mine, træde de langsomt midt i Forsamlingen. Man omringer dem, man fritter dem, man trænger paa Svar. Holder Kollerne rede! udbryde de; Romulus valgte Pilen: han har alt lejret sig paa vore Marke og han har vovet at tale til os om Nag. Ved dette Ord hører man et Forbittrelseskrig: rasende fordrer Hæren, i Djebliffet at rykke op. De Gamle dæmpe Hidfigheden: de ville oppebie deres Bundesforvandre og udnævne en Anfører, værd at fremsæge i Kamp mod Rom's Konge.

Midst

Adskillige Krigere fremstille sig for at naae denne Væsepost. Blant dem-udmærke sig den djerpe Nulon, af Cacus' Æt, der i Stedet for Sverd og Spyd bærer en uhyre Øre, den ingen anden Marsker kunde løfte: Pentheus, der bruger begge Hænder lige got, og blant sine Forfædre tæller den ulykkelige Marsyas, Stamfader til det Marsiske Folk; Liger, der i Hurtighed overtræffer Hjorten og ikke har andre Baaben end skarpe Jernstiver *), dem han udkastede med saamegen Behændighed, at hvert Kast bragte Død med sig; og Apollos Lærling, den unge elskværdige Astor, som kan sætte sit med tre lange Spidser forsynede, overmaade store Skjold fast i Jorden, og bag denne Jernskanse behændig aftrykke de Pile, Guden fra Delos havde lært ham at udskyde. Disse stolte Krigere fremstaae nu med deres Maasand og begjere Anførerposten. Soldaterne, der agte og elske dem ligemeget, raabe høit, nogle for Liger, andre for Pentheus: Ryttieriet vil have Nulon, Væsekytterne begjere Astor.

De fire Helte betragte hinanden med et visdt Blik: alt blander Bitterhed sig i deres Taler, alt gløde deres Ansigter af Harmen. Først brammer
enhver

*) disques, et Glas Skudsteen.

enhver af sin Fødsel og Daad, og søger at ned-
 sætte sine Medbejlere. Deres Tale er Fornær-
 melse, de true, udæste hinanden: Rastor griber en
 Pæl, Pentheus svinger sit Kastespyd, Liger hol-
 der sin Skive rede, og den vilde Mulon hæver sin
 frygtelige Øre.

Med eet kaster den vise Sophanor, den æld-
 ste af Raadsherrerne, sig midt iblant dem og holder
 dem tilbage: hvad giere I! udbryder han: ville
 I da forviffe Romulus om Sejeren ved at berøbe
 Marskerne deres Forsvarere? saa er da forfænge-
 lig Befalesyge i eders Hjerter stærkere end hellig
 Fødelandskjerlighed! hvad vil der worde af dette
 ulykkelige Fødeland, naar dets værdigste Sønner
 vende deres Naaben mod hinanden? Tænk ikke,
 at nogen egen Fordeel besjeler mig; jeg beklager
 mig ikke over at see eder paaftaae en Hæderspost,
 der maaskee skyldtes mine Tjenester og vilde klæde
 min Alderdom got. Vren bestaaer ej i at byde
 over sine Lige: den bestaaer i at overvinde Fien-
 derne: hver Draabe Blod, der rinder i anden
 Kamp, er et Ran fra Staten. Al! tørster I
 efter dette Blod, saa vender eders Spyd, den
 Stund I bie paa Rømerne, imod mig. Alt for

længe

længe har jeg levet, da jeg seer Hette, Brødre rede til at myrde hinanden. Slaaer til, Marsiske Mænd; men hører først mine Raad. I Tapperhed ere I lige: Herkomst, Bedrifter gjøre eder lige berømte: det er disse Himlens Gaver, der i Dag volde eders Trætter. I fattes Anfører, og fortjene alle at være det: det kommer altsaa an paa Legemsstyrken at bestemme hvad Ligheden i Mod aldrig vilde afgjøre. Man lænke en Jernkjede til Toppen af dette Popeltræ: hvo der da med denne Kjede i Haanden kan brække Træet eller bøj det til Jorden, han være vor Hørfører.

Saa taler han, og Hæren og Folket give deres Bifald. Medbejlerne nedlægge deres Baa-
hen, og sværge i Sophanors Hænder at lyde den, som vorder Sejerherre. I Øjeblikket klavre fire Marsker op til Toppen af den høje Popel: med stærke Nagler fæste de der en lang og vægtig Kiede, hvis brede Ringe udstrækkes og falde til Jorden, med en skræffelig Klang.

Oldingene sætte sig ned for at damme, og Trompeterne give Tegnene. Men en Stemme lader sig høre, og man seer fremtrine en ung Marsker af en høj og majestætisk Skabning, med et ædelt og
yndigt

yndigt Ansigt. Han er iført en prægtig Løvehud, hvis gyldne Klæder frydse hinanden over hans Bryst. Af Dyrets Hoved, hvori endnu dets hvide og glinsende Tænder sidde, er denne Krigers Hjelms danner. Paa Benene har han Halvstøvler: og hans senefulde Arm bærer en Kælle, væbnet med Knorter og Spidser af Jern. Ung og skøn som Apollo, stolt og rank som Guden Mars, træder han med lette Skridt midt ind i Forsamlingen. Der standser han, stytter sig paa sin Kælle, betragter de Gamle med Uresfrugt, og tiltaler dem saaledes:

Saalænge jeg troede, vise Fædre! at Klogskab og Krigstalenter burde være Anførerens ypperste Egenheder, tog jeg mig i Agt for at gøre Fordring paa en Ære, hvortil min Ungdom ikke gjorde mig værdig. I afgjøre i Dag, at Styrkerne skal bestemme Rangen: jeg fremstiller mig for at stride om den. Jeg kan ikke, som mine ædle Medbejlere, prunke med min Herkomst: Marsiske Mænd, jeg har ingen Ærer. Men denne Løvehud I see, jeg har paa, har bedækket den store Alcides, og denne Kælle fældede Lernas Hydra *).

See

*) Wandsnog.

See det er mine Adelsbreve: mit Mod og min Styrke give mig Ret til at tage Deel i Proven. Romerne skulle dømme om hint, I Marsker om denne.

Saa talede den stormodige Leo og hele Hæren brød ud i Grydeskrig. Man kaster Lod om den Orden de fem Medbestlere indbyrdes skulle iagttage. Pentheus er den første, saa Astor, ham følger Liger, dernæst kommer Aulon, og Leo skal være den sidste.

Trompeterne lyde: den djerne Pentheus tager fat paa Kjeden, og trækker den vældig; men Popelstammen staaer ubevægelig og næppe rystes dens Top. Opbragt udtømmer Pentheus forgjeves sine Kræfter: bedækket med Sved og misfornøjet slipper han Kjeden og skjuler sig i sin Legion.

Astor, den elskværdige Astor, fremtriner: den brændende Attraae efter at herske gjør, at han glemmer at anraabe sin Lærer Apollo. Misfornøjet forlader Guden den utaknemmelige Lærling, og med eet taber den skønne Astor det halve af sine Kræfter. Forgjeves anstrænger han sig med at trække Kjeden til sig: end ikke Bladene af den høje Popel rystes.

Gry.

Frydefuld farer Liger til Træet: den ene Haand stikker han i en af Kjedens Ringe, medens han med den anden griber fat i den oven over sit Hoved, han samler alle sine Kræfter, og ryster Popelen forkræffteligt. Alle dens Grene bevæges, de støde imod hinanden, som drevne af en stærk Stormvind. Men Ligers Kræfter ere udtømte, han kan ikke faae dem tilbage. De vankende Grene indtage efterhaanden igjen deres Plads og den fjeffe Liger gaaer langsommere tilbage end han var kommen.

Kulon rejser sig og alles Dine ere vendte paa ham. Han kaster sit Skjold, lægger sit Panser af, og fryder sig ved at lade sine brede Skuldre og sine senesfulde Arme see: han løfter dem over Hovedet og strammer dem: to Gange gaaer han rundt om Træet og smiler med en barsk Mine: nu farer han med eet i Vejret, griber i Kjeden saa højt begge Hænderne kan naae og kaster sig tilbage med al sin Vægt og al sin Kraft. Popelen giver efter, dens Top bøjer sig og Hæren tilflapper allerede Bifald; men Træet faaer sin Spændkraft igjen, rejser sig med mere Kraft end det var bøjet med, og tager den frygtelige Kulon med sig, han bliver

bliver hængende ved Kjeden, dingler med den efter som Popelen bevæger sig. Rødsaget til at opgive sit Forehavende, nedspringer han paa Jorden, fraadende af Harmen, griber hurtig sine Waaben og isører sig dem igjen bag sin Bogn.

Leo er ene tilbage. Han gaaer frem: og gjør følgende Bøn til Herkules: Søn af Jupiter, fald tilbage i dit Minde den Gjestmildhed, min elskede Camillas Farsader viste dig. Skue ned paa mig fra Olympens Linding, dette Blik vil fylde mig med Kraft: et Offer skal du faae, jeg sejre eller ikke.

Næppe er hans Bøn til Ende, før han føler ny Kraft gennemstrømme alle sine Lemmer. Med den ene Fod træder han i Kjedens sidste Ring: tager fat i Kjeden med begge Hænder saa højt som hans Pande naaede: samler saaledes alle sine Kræfter og bøjer Popelens Top langsomme, mere nærmere til Jorden end Nulons Haand havde gjort. Næppe er han vis paa denne Fordeel, før han fordobler sin Anspændelse, og anraaber paa ny Herkules: til hans Forelse overlader han sig; Træet knager, bræktes, Leo falder med Kjeden til Jorden, og Popelens store Krone tildækker ham med sine Gren.

Folket

Folket og Hæren opløfte høje Frydessaft:
 Senatet erklærer Leo for Sejerherre. Leo rejser
 sig, springer læt over Dyngen af de brudte Grene,
 vender sig til Soldaterne og tiltaler dem saaledes:
 Brødre, jeg er eders Anfører. Jeg have svoret at
 lyde Styrken; men Styrken bør lyde Wijsdoms-
 men. Sikker modtager jeg Befalingen over eder,
 men Sophanor skal befale over mig. Sophanor
 har gjort flere Tog med, end nogen af eder har
 seet Slag: det tilkommer hans Erfaring at lede
 vort Ungdoms Mod. — Sophanor, vær vort
 Hoved, Leo være din Arm. Ved disse Ord bøjer
 han det ene Kne for Sophanor og udbeder sig
 hans Befalinger.

De forbausede Marser troe at see en Gud i
 Leo. Sophanor fælder Beundringstaarer. —
 Nej! min Søn, det kommer dig til at være vor
 Anfører. O! hvad vil ikke Marserne udrette,
 anførte af en anden Alcides. Min Søn, du
 har ikke ringeagtet min Alderdom, du har æret
 mine hvide Haar: Guderne vil belønne dig med
 Sejre: Jeg forudsiger dig det, og jeg takker de
 evige Guder, fordi de endnu have ladet mig beholde
 de en Smule Blod, der kan udgydes ved din

Side, og en Stemme, der, skjønt svag, kan udbrede din Roes.

Min Fader! svarer han Leo, det var i dit Sted jeg gjorde Proven: det var for at skaffe dig Sejren, at Guderne lode mig vinde. Vær vor Anfører: jeg beder dig, jeg besværger dig, kunne mine Bønner ikke udvirke det, saa erindre, du har svoret at lyde mig, jeg befaler dig at være min Fader.

Disse Ord bestemme Oldingen. Han modtager Kommandoen, men fordrer Leo til Medanfører. Hæren udnævner dem begge. Den begavede Sophanor seer man strax iført en gammel Rustning: hans Alder, hans ærværdige Udseende, hans lange hvide Skjeg indgyde Frefrygt: hans unge Medanfører indjager Skæk. Begge ordne Tropperne, indrette Marschen, og vente kun paa deres Budsforvandte.

De komme. Pelignierne, Amiterne, Trentaniens og Caracenes Folkeslage nedstige fra Apenninerne og støde til Marserne. For at give Tegn til Afreisen lader Sophanor det Dragebilslede, som Marserne følge i Slagene, vaje i Luften.

Men

Men et frygteligt Zertegn standser hele Hæ-
ren og kommer dens Blod til at isne af Skræk.
Midt paa Himmelen seer man en Drn, der i
sine grumme Klær holder en skrækkelig Dra-
ge, som, ganske blodig, næppe kan trække Aans-
den, vrir sig, kæmper endnu og udskyder sin tre-
dobbelte Braad for at saare Jupiters Fugl. Ube-
dægelige og tause vente Soldaterne paa Enden af
Kampen: nogle Djeblik efter gjennemborer den
sejrende Drn med sit frygtelige Næb sin Fiendes
grønlige Skæl; og kaster den livløs ned midt blant
de Marsiske Batailloner.

Hvilket Varsel for disse Krigere! Leo, der
seer dem alle blegne, griber den første Bue, han
træffer paa, lægger an paa den sejrende Drn, fol-
ger den med Øjet til Ethernen, udskyder en staalsat
Piil i den, saa den falder ved hans Fødder. —
Saaledes vil jeg nedslaae den Romerste Drn: ud-
brod han: saaledes hævne de Folkeslag, den vilde
lægge i Trældom. Marsen, frygter ikke mere:
det bedste Forvarsel er eders Sags Retfærdighed.
I stride for Fædelandet, Romulus af Vrespyge:
Rykker frem, Guderne ere med os.

Disse Ord, denne Handling fordriver Frygten af alle Hjerterne. Tusende Skrig af de oplivede Marsker gjenlyde i Luften, alle ansee sig med Leo uovervindelige og den haabfyldte, glade Hær rykker frem med iilsomme Skridt.

Den støder paa Romerne i Lucences Slette, der indgrændses af Høje mod Norden og Østen, af Skove mod Syden og Vesten. Romulus har gjort sig til Herre over Skovene og slaaet Lejr ved Enden af dem, Sophanor og Leo tage Plads ved Bjergenes Fod: Floden Fucinus adskiller de to Hære.

Romulus rykker strax frem lige til Flodbred- den og spejder Fiendernes Stilling, han undersøger den Jordegn, de indtage, sammenligner den med sin, maaler Sletten med sine Dine, bemærker indtil den mindste Buss, lader Fucinus pejle, udforsker et Sted, hvor der kan vades over den, og sikker i alle sine Jagttagelser, gaaer han tilbage i sit Telt, samler sine Feltherrer, og lader dem vide, at han Dagen efter ved Morgensrødens Anbrud vil forsøge at sætte over Floden. De synes forundrede; men Romulus udvikler dem i saa Ord Angrebets Orden, det Sted, hvor
enhver

enhver skal fægte, det, hvorhen han skal løfte
 Fienden, hvad der skal gøres, om han sejrer,
 hans Hjelpemidler, om han slaes tilbage: han
 viser dem endelig, at han har gjort alle Anstalter
 for en vis Sejer og forudseet alt i Tilfælde af et
 Nederlag.

Hans gamle Fælt herrer beundre ham: den
 glædedrukne Numa kan ikke tvinge sin Henrykkelse.
 Saa er den da kommen, den Dag han saa meget
 har længtes efter! den hellige Dag, da han kan
 vise sig værdig at elske Hersilia! den heftige Elsker
 flyver til Sabinernes Lejr: han gennemfarer de-
 res Telte, kalder enhver Høvding, enhver Sol-
 dat ved Navn, forkynder dem Træfningen, om-
 armer dem, smigrer dem, tæller sukkende Timer-
 ne til Træfningen, og i sin Hede murrer han
 imod Romulus, fordi han ikke har prøvet, endnu
 samme Aften, at sætte over Floden.

Medens Numa ganske hengiver sig til de
 Gølelser, der tumle ham, seer han et Romersk
 Detaschement, som man havde udsendt for at
 overrumple en Landsby, komme ind i Lejren.
 Ak! dette grumme Verinde var alt for vel udført.
 Romerne bragte med dem forgrædte Koner, Børn,
 Aldinge.

Oldinge. Disse Ulykkelige vare bagbundne, nedbøjet var deres Hoved, mørke og taareblændede deres Øjne, Moderen, Datteren, Manden, saae frygtsomme til hinanden, de vovede ikke at tale sammen, forgjæves stræbe de at komme nærmere sammen og blande deres Taarer med hinandens. De grumme Soldater nægtede dem denne lille Fornøjelse, og fremsthyndte deres sene Skridt med Trusler, med Træet af deres Lanser, ja undertiden med det blodige Jern. De grusomme! de vare mindre umenneskelige mod de Dyr, de førte blandede mellem deres Fanger: de mishandlede Oldingene og Kvinderne, og skaanede omhyggelig Ørnene og Gaarene, de havde frarøvet dem.

Numa kan ikke udholde dette Syn. Han forlader alt, glemmer alt for at ile disse Ulykkelige til Hjælp. De vare alt bragte forved Kongeteltet, hvor de, blandede med deres Hjorde, ventede paa deres Skjebnes Bestemmelse. Numa kaster sig for Romulus' Fødder: O min Konge! see engang de Rædsler man i dit Navn udbreder; kast et Øje paa disse Ulykkelige, der ere udrevne af deres Fristeder, lagte i Kjeder, overvældede med Haan. Og hvad have de gjort? hvori be-
staaer

staaer deres Brøde? Lad os slaae dine Fiender,
 opoffre dem, der sætte sig til Modværg, Blodet
 rinde i Slagene; Farer undskyldte Gruus-
 hed. Men angribe Ulykkelige, der ei forsvare sig, men
 overvinde Gamle og Qvinder, og haane dem, naar
 de ere overvundne, er Nederdrægtighed, er Gru-
 somhed, som de Udsdelige bør straffe. Søn af
 en Gud! det tilkommer dig at søe her Retfærdig-
 hed: giv disse Fanger frie, send dem tilbage til
 deres Hytter, skjenk dem igjen

Unge Menneske, afbrød Romulus ham, jeg
 ynkes over din Uvidenhed. Disse Slaver, disse
 Hjorde ere ikke mine: de tilhøre mine Krigere:
 det er Lønningen for deres Kærlighed, deres Besvær-
 ligheder og deres Blod. Før jeg kan være med-
 lende mod mine Fiender, maa jeg være retfær-
 dig imod mine Krigsbrødre. Jeg maa dele disse
 Slaver imellem min Hærs Anførere, de kan siden
 raade over dem: og, at ingen skal have noget at
 flage over, saa skal Loddet bestemme enhver
 Deel.

Nu vel, sagde Numa og rejste sig, jeg er
 en af dine Feldtherrer, jeg bør og have min
 Deel.

Rom.

Romulus erkjender hans Ret. Man bærer Urnen med Lodderne i. Hærførerne fremtræde for at tage Deel i Byttet. Saa skaaner en modig Sværm af Hunde, der har nedlagt en ung Hjort, deres Offer, al den Stund deres Herre er tilstede, men med funklende Øje og opspærret Gab venter den paa, man skal levere den det, og skanner af Træthed og Glæde.

Ceres, der vaagede over Numa og fra den høje Himmel bifaldte hans Menneſtefjerlighed, Ceres styrede Loddene og lod den talrigste Andeel tilfalde ham.

Numa modtager sine Fanger, lader sine Hjorde følge sig og vandrer til den tykke Skov, der omringer Lejren. Der rejser han et Alter af Grønsbær, lægger Brænde derpaa til at fortære Offerdyret, udsøger en hvid Qvie, udgyder Mælk imellem dens Horn, offerer den, lægger den heel paa Baalet, og før han endnu antænder dette, anraaber Ceres saaledes: Datter af Jupiter, jeg byder dig dette Offer; men vee Numa, om han troer, at Blodet af en Qvie var nok til at fæste ham din Beskyttelse! Nej, det er ikke ved Dyreoffringer man gjør sig Guderne gunstige:
Lind,

Lindring af en Ulykkelige's Nummer er dem mere til Velbehag end en Hekatombe. Modtag derfor, o Ceres, en Gave, dig mere værdig. Nu vender han sig til sine Fanger: Ulykkelige, tiltaler han dem, eders Frihed skænker jeg eder. Man har røbet eders Ejendomme, modtager, i det mindste dem jeg besidder: jeg giver eder alle disse Hjorde: deler dem imellem eder, gaaer tilbage i eders Huse, og priser Ceres' Navn, det er hende, der sætter eder i Frihed.

Saa taler han: og disse Ulykkelige vide ikke om det er en Drøm: de blive staaende med udstrakt Hals, foldede Hænder, aaben Mund. Numma taledede endnu; da en Lue nedstiger fra Himmelen over hans Hoved, drejer sig tre Gange om hans Haar, og tænder Ild i Baalet, der bær Offerdyret. Strax er Træet i fuld Brand, dets høje og klare Lue hæver sig mod Himmelen: Tordenen ruller, splitter Skyen, og et Guldskjold nedfalder ved Nummas Fødder. I samme Øjeblik udtaler en Stemme, stærk som Skriget af en Hær, disse Ord: Hvo dette Skjold besidder, skal aldrig overvindes. Numma, Guderne vaage over dig: man behager dem ikke, ligner dem

dem ikke uden ved Menneskefjerlighed. Nu tier Jorden, det bliver igjen stille i Luften, Offeret er kun en Askehob, og en Ambrosiaduft forkynder trint omkring, at det er en Guddom, der havde tallet til Numa.

Numa, der havde fastet sig med Ansigtet mod Jorden, rejser sig, hans Hjerter er fyldt af hiin blide Glæde, en ædel Handling altid har i Folge. Han tager dette himmelske Skjold i Hænderne, beseer det: det var af reent Guld, med indlagt Arbejde paa Thracisk Maneer, man saae derpaa med beundringsværdig Kunst afbildet alle Tildragelser under Astræas Regjering, hiin skjønnere Regjering, meer udslattet end noget andet af Menneskenes Minde, siden det Gode glemmes lættelig. Her saae man et Folk i Hungersnød af Nabofolket at modtage Halvdelen af dets Formue, der Brødre som eensstemmig anvende en Dzel af deres Arb paa at aabne den Faderløse, de have truffet, en Mæringsvej: længere borte en Huusfader i Spidsen af sine Børn at høste og lønlig plukke Ur af Regene, for at fæste dem paa Ursanternes Vej. Overalt forestillede det himmelske Skjold godgjørende eller dydige Handlinger.

Den

Den udsødelige Kunstner havde uden Tvivl indseet, at det især var i Krigens Hede man maatte erindre vort Køn om Menneskelighed.

Medens Ruma forbauset, beundrede et saa skønt Arbejde, frembød de af ham reddede Fanger ved hans Fødder et Syn, der fortjente at afbildes paa det himmelske Skjold. Paa Knæene for Ruma, med Hænderne udstrakte imod ham, bevidnede de, med Taarer og afbrudte Ord, deres Erkjendtlighed og Glæde: Mødrene opløstede deres Børn for at de skulde see deres Befrier: Konerne kyskede hans Klæder: Oldingene spaaede ham den blideste Fremtid: alle velsignede ham under Taarer: den ældste iblant dem trænger igjennem Hoben, og holder, lænende sig paa en Knortekjæp, følgende Tale til Ruma:

Guderne gjengjælde dig, unge Mand, alle de Velgjerninger, du har bevist os: Aldrig have vi været dit Folks Fiender, vi ere fattige Hyrder, der paa høje Bjerge leve imellem Marserne og Hernicierne, uafhængige af disse to Folk, men ofte undertrykte af dem. Vi sagde Romulus' Krigere det; men de behandlede os som Fiender, skønt de vidste, vi vare det ikke: thi, du har anseet os som

som Fiender og behandler os som Brødre. Guderne skal beskytte dig, maaskee vil de sætte dig paa Prøve, men du holder sikkert Prøven ud. Lev vel, erindre dig Rheatterne, saa er vort Navn, kommer du engang paa vore Bjerge, saa vil du faae at høre vore Børnebørn velsigne Navnet Numa.

Efter at have udtalt, gaaer den Gamle hen og forestaaer Deelingen, som Rheatterne imellem sig gjøre af de Hjorde, Numa har givet dem, medens den unge Helt, for at undsige deres Taksgælder, bortbærer Ekjoldet og gaaer grundende tilbage i Lejren.

Han tænkte paa Hersilia: hans Hjerte, fyldt af Haab og Glæde, hengav sig ganske til Kjerlighedens Følelse. Han styrer sine Skridt, imod sin Willie, til Fyrstindens Telt. Nu er han der og vover ikke at gaae over Dørtærskelen: han staaer stille, drager et Suf og skjælver for at gaae længere. Denne Kriger, der bærer i sin Arm et Ekjold, som gjør ham uovervindelig, denne Helt, der uden Frygt vildt trænge ind i Fiendernes Lejr, har ikke Mod til at tage det Purpurforhæng tilside, der tillukker hans Elskedes Telt.

Omfr.

Omfrider løfter han Forhænget, hans bange
 Dine lede efter Gyrfinden: hun var ikke i sit
 Telt. Numa fatter Mod, han nærmer sig med
 fastere Skridt, gaaer ind i denne Helligdom, og
 overalt finder han Hersilia. Der hendes Rust-
 ning, her hendes Rastespyd, Bue og gyldne Lire,
 og hendes Klæder og den Lovehud, hun bruger
 som Seng. Numa bliver ubevægelig, han tør
 ikke røre noget af alt hvad han seer, og dog kan
 han ikke vende Djnene derfra. En blid Asmagt
 betager hans Sandser, han har ikke Kraft nok til
 staae op, skjelvende sætter han sig paa det Stæde,
 hvor Hersilia havde siddet: han aander den Luft,
 hun har aandet: denne Luft gjør ham rusende,
 hans Fornuft forvildes, hans Bryst er beklemt
 og hede Taarer oversvømme hans Ansigt.

Med eet gjenlyder Rejren af tusende Skrig:
 der stødes i Trompeterne, man hører en gyselig
 Larm i Romulus' Qvarteer. Hersilia, Hersilia selv
 kommer ind med forblurret Mine og udslagne Haar
 og raaber: til Baaben! hun griber hurtig sin
 Hjelm og sine Spyd; og uden Skjold, uden Pan-
 ser, vil hun gaae tilbage i Kampen. — Af Gyrf-
 inde, siger Numa og holder hende tilbage, jeg
 iler.

iler at væbne Sabinerne; men modtag i det mindste dette Skjold, det er en Gave fra en mægtig Gudinde: ved at bestjerne dig, værner den om mit Liv. Saa taler han: og uden at oppebie Svar, lader han hende beholde det himmelsendte Skjold, og iler at opsoge sine kjeffe Soldater.

Leo var det, der voldte denne Larm. Da Leo saa sig Romerne saa nær, havde han fattet det Anslag at angribe dem først. Vise Sophanor, havde han sagt til sin Medansfører, vær vis paa, at Romulus angriber os i Morgen: vor Vre fordrer at vi forekomme ham. Saa snart Aftensstjernen fremblinker, vil jeg gaae ud af Lejren med tre tusende Mand, svømme over Floden og udbrede Ild og Død lige indtil Romulus' Telt: og kroner Lykken mit Foretagende, saa pønser jeg paa et endnu betydeligere.

Saa taler han, og Sophanor omarmmer ham. Han iler med ham at udsoge tre tusende Marsker, han væbner dem med korte Sværde, med Hjelme uden Fjederbuss, med sværtede Skjolde: han afmaler dem den Vre, at vandre i Leos Følge. Ræppe indhylder Mørket Jorden, før Leo rykker ud med dem, nedstiger i Floden, sætter over den, stiller

stiller sine Soldater i Orden, indgiver dem Mod, ansporer dem, meddeler deres Hjerter al sin Kærlighed: og disse djerne Krigere gaae tæt sluttede til hinanden, under den dybeste Tausshed, sikke om at sejre under deres Anfører, frem med lætte og uilfsomme Skridt mod Romulus' Lejr.

De komme til Forposterne, disse nedfælde de, før de kunne sætte sig til Modværge: dem de siden træffe paa, prøve samme Skjebne, uden at robes, uden at standses, trænge de lige til Romerkongens Telte: og nu opløste de et højt Skrig, omkaste alt hvad der er dem i Vejen, og bringe Død og Rædsel med sig lige indtil Kongeteltet.

Romulus sad just ene i sit Telt, og begrundede næste Dags Angreb. Ved den første Larm staaer han op, lytter og snyser af Harmie, da han horer de Sejrendes Raab. Raskende over at være overrumplet af Barbarer, sætter han i Hast Hjelmen paa, tager sit Skjold, griber to Spyd, og styrter sig midt i Kampen. Han flyver om, hugger ned, kalder: hans Tordenstemme gjentoner ved begge Lejrens Ender. Hans Krigere løbe i Hovet til: Horatius, Misenus, Brutus, Abas
komme

komme bevæbnede og finde deres tappe Konge
ene at gøre Fienderne Modstand. Alt har hans
lynende Arm fældet den modige Opheltes, den
tappe Aulastor, Sopharis, Corineus.

Pentheus, den ulykkelige Pentheus maa be-
tale med Livet den Ære, at have angrebet Romu-
lus. Hans Kastespyd har gjennemboret Kongens
Panzer: Romulus' har gjennemboret Pentheus'
Hjerte. Forundrede søle Marserne deres Iver
svækkes, de angribe ikke mere, de forsvare sig,
og, trængte fra alle Kanter see de efter Leo, spør-
ge om ham.

Leo, der havde trængt ind til Romulus'
Arnested, kommer igjen frem i samme Øjeblik.
I den ene Haand holder han sin Kølle, i den an-
den en tændt Brand. Ved dette Syn studse
Romerne, og Marserne udstøde Glædeskrig. Den
modige Leo flyver i Spidsen for dem: han kaster
de antændte Brande ind i Romernes Telte, Ilden
griber heftig om sig: Lærredet fænger Lue, Træet
er i fuld Flamme. Leo, som Branden synes for
langsom, forsøger den med Kølleslag. Han kaster
sig midt igjennem Luerne: Han nedfabler Abas,
Massicus, Tibur: Talassius falder for hans Hug,
den

den fælle Misenus opholder ham et Djeblif; men
 strax træder han paa Misenus' Liig. Leo bringer
 Dod og Ild med sig. Leo baner sig en Vej
 af Luer. Saa nedstiger den brændende Lava fra
 Vtnas Top, ruller i store Strømme over Elet-
 ten, bortriver, fortærer, nedbryder Træer og
 Klipper, og bedækker med Ildbolger alt hvad
 den møder paa sin Vej.

Ved dette Syn svinger Romulus sine Pile,
 kaster sit store Skjold over sine Skuldre og van-
 drer midt igjennem Nederlaget for at stille sig
 imod Leo. Han støder paa ham, han vil tale
 med ham: Harmen berøver ham Mælet. Han
 maaler ham med funklende Dine: han udsøger det
 Sted, hvor han vil hugge til, svinger sit stær-
 keste Kastespyd, samler al sin Styrke, og udka-
 ster det saa mod Leo. Maaskee kunde Huden af
 den Memæiske Løve blevet gjennemboret derved,
 maaskee kunde dette skræffelige Hug for evig have
 gjort Ende paa den unge Helts Bedrifter; men
 Romulus' Kastespyd rammer den svære Kælle,
 hvormed Leo slog Rømerne ned, gennemtrænger
 dens Jernknuder og Spidser, bliver siddende i
 den og river den af sin Ejers Hænder.

Bærgeløs bliver Leo staaende, kaster Djinene omkring sig og bliver en uhyre Steen vaer, som man ikke havde kunnet faae bort af Lejren, og som tjente Landboerne til Grændsestjæl: Leo tager fat paa den, rykker den op af Jorden, hæver den over sit Hoved og slænger den mod sin Fiende.

Stenen rammer Romulus og han styrter under den. Hans Krigere løbe til og vælte den bort. Men Romerkongen kan ikke længere holde ud at staa: knust af det forfærdelige Kast spyer han tykt og sort Blod, hans Hoved er bøjet, hans Arme nedhænge mod Jorden uden Kraft, uden Bevægelse, hartad uden Liv, saaledes bringes han i sit Telt, da i det samme Hersilia og Numa i Spidsen for Sabinerne komme ham til Hjælp.

Femte Bog.

Indhold af femte Bog.

Hersilia og Numa drive Marserne paa Flugt. Leo træk-
 ker sig tilbage. Romulus forskaffer sin Lejr. Nye Bes-
 drifter af Leo. Marserne og Samniterne støde sammen.
 Romulus forsamler sit Raad. Numa gjør sig til Herre af
 Vasserne paa de Trebaniske Bjerge. Han træffer paa disse
 Bjerge et Folk, der elsker ham. Genekamp imellem Numa
 og Leo. Numas Stormodighed. Han erfarer at Tullus
 ligger for Døden: og da forlader han alt for at ile til
 ham.

Femte Bog.

Som en uhyre Klippestumpe, løstrevet fra Fjeld-
tindingen, buldrende nedruller mod Sletten, rul-
lende forsger sin Voldsomhed, og sønderbryder
eller bortfører alt hvad der kommer den i Vejen:
de forskædede Hyrder og Hyrdinder flygte under
høje Skrig, de ræde Hjorde styrte sig i Dalen,
og den skjælvende Landmand staar ubevægelig og
isner af Skræk; men i sit stærkeste Fald møder
Klippen to faste Ege, der ere opvoxne ved hin-
andens Side, og hvis Rødder og Stammer i hun-
drede Aar have været sammenslyngede: der praller
den paa; de tvende Træer holde Stødet ud, og
Hyrderne og Hjordene ere reddede: saa standser
Leo da han møder Hersilia og Numa.

Den modige Heltinde, væbnet med det
himmelske Skjold, angreb ham først: Barbar!
tilraabte hun ham: Jupiter giver dig i mine Hæn-
der: din Dødstime er kommen: gaae, roes dig
i Hælheim af at have saaret den store Romulus.

Eaa

Saa taler hun, og kaster med sin hele Kraft et knortet Kastespyd, men som hun i sin Harme ikke sigter tilbørlig med. Jernet flyver, farer forbi Leos Side og gjenneborer den tappre Telon, der just plyndrede Aruncus. Ubevæget rykker Leo Spydet af Telons Legeme, betrakter Hersilia med en bitter Smil: og tiltaler hende: her har du dit Vaaben igjen, lær at bruge det bedre. Ved disse Ord kaster han Spydet mod Fyrstinden, og Numa, Elskeren Numa, styrter sig frem for Jernet: han glemmer, at det himmelske Skjold værner om Hersilias Dage: hans Legeme synes ham et sikkrere Skjold. Kastespydet rammer midt paa hans Bryst: dets dræbende Spidse gjenneborer det glimrende Pansers Guld og Verts, og saarer den modige Elfers Bryst: nogle Purpur-draaber farve hans Vaaben. Numa seer sit Blod rinde og tænker kun paa Hersilia: jo frygteligere Slaget var, desto mere takker han Himmelen for at have reddet sin Elskede derafra. Men denne Gølelse gjør Rum for Hevngjerrighed: han farer frem imod Leo: en Strøm af Kæmpende skiller dem ad, begge søge de længe efter hinanden, og kan ikke mere komme sammen.

Nu

Nu gaaer Numa løs paa Marsjerne: de falde under hans Hug, som Aene under Mejerens. Beständig ved Hersilias Side, nedfabler han med den ene Haand, og afbøder med den anden alle de Hug, der true Heltinden. Hun overgiver sig gandske til sin Harmes, hun fælder Acres, Opiter, Soractor og Ynglingen Almeron: Almeron, den ulykkelige Almerias eneste Haab, eneste Barn. Den smne Moder havde forudseet det.

Da Marsjerne vare samlede for at rykke i Kamp mod Romerne, havde Almeron, en fjorteen Aars Yngling, flygtet fra sin Moders Huus, for at komme til Hæren. Just da den skulde marschere af, kom den bedrøvede Moder til, og ledte om sin Søn og spurgte alle dem, hun traf, om ham. Den unge Almeron blev hende vaer, og vilde skjule sig i de bageste Reoler. Men hvor trænger ikke Modersøjet hen? Almeria faaer Øje paa ham, flyver til ham, trykker ham i sine Arme, væder ham med sine Taarer, Almeron blegner, slaaer Øjnene til Jorden, vover ikke at see paa hende af Frygt for Bebrejdelser, midlertid tiltaler hun ham sukende saaledes: min Søn, min elskede Søn, mit eneste Gode, du vil flye mig?

du

du vil forlade din Moder! og hvad vil du vel
 gøre i Slagene! din svage Arm kan endnu intet
 Rastespyd holde: de Pile, du aftrykker, kunne med
 Nød fælde en ung liden Kaabuf: og du vil maale
 dig med Roms de navnkundigste Krigere! O mit
 Barn, mit kjære Barn, oppebie i det mindste, før
 du forlader mig, den Tid, da du ikke mere træn-
 ger til din Moder, oppebie, før du bringer mig
 Døden, det Djeblik, da du kan leve uden mig.
 Du græder, du omarmmer mig, og du lover mig
 ikke at afstaae fra dette grusomme Forsæt! Og I
 Marsker, I taale det, og I have haft en Moder!....
 Nu vel, man give mig da Baaben, og overalt vil
 jeg følge min Søn, jeg vil dele hans Farer, be-
 skjermme ham med mit Legeme, og man skal heraf
 kunne dømme om den Kjæthed, Moderkjærlighed
 indskyder.

Fra denne Dag forlod Almeria ikke sin dyr-
 rebare Søn. Leo, der elskede dem begge, havde
 forbudt dem, at vige fra hans Side, og saasnart
 den unge Almeron havde aftrykt sin Pii, gik han
 tilbage og satte sig i Sikkerhed imellem sin Moder
 og sin Feltherre. Men i denne ulyksalige Nat
 bleve de skilte fra Leo: den grumme Hersilia mødte

dem,

dem, og uden at ændse Almerias Jammerstrig og
Bønner stødte hun sit Sværd i et svagt Barns
Bryst. Almeron faldt, som et svagt Blomster,
der plukkes i dets første Morgenrøde: hans Dine
føjte, før de lukkedes, Moderens. Moderen
saa det og segnede usaaet.

Numa mindre grum, men ligesaa frygtelig,
opoffer kun dem, der gøre Modstand. Hisbon,
Marsenna, Privernus have opgivet Nanden un-
der hans Hug: Masamon og GERALPIN ere begge
dræbte. Liger, den tappre Liger, vover at oppe-
bie Hekten; og kaster nar ved sin Skive imod ham.
Det havde været ude med Numa, om han ikke i
samme Øjeblik havde bukket Hovedet: den skærende
Skive tog Sphinxen bort, der straaled paa hans
Hjelm, og de to purpurfarvede Fjederbuste fløi
langt fra ham. Numa styrter løs paa Liger, og
brækker sin Lanse i hans Bryst: nu væbner han
sig med Pompilius' frygtelige Sværd, fløier Ho-
vedet paa Drymanthes, afhugger Tarchons højre
Haand, nedkaster for sine Fodder Quercens, til-
bagestøder og trænger de flygtende Marser, og
det lykkes ham endelig at drive dem ud af Lejren.
Leo blev ene der tilbage.

Forladt

Forladt af alle sine, mærker Leo ej, om han er ene: han har fundet sin Rølle igjen, behøver ikke mere nogen Hær. Men Sabinerne indringe ham, og fremtrædende tilraaber den barske Ufens ham med en forfærdelig Stemme: her er ingen Marsk Førsamling, hvor man kun behøver at bøjse et Træ for at vælges til Anfører: du maa dse, du kan ikke slippe. — Leo seer paa ham og smiler: med et let Spring undviger han det Spyd, Ufens udkaster imod ham, kaster sig saa med eet over ham, griber ham midt om Livet, klemmer, kvæler ham med sine seenefulde Arme, kaster ham mod Jorden, træder med den ene Fod paa det bævende Ligg, hæver derpaa stolt sit Hoved, og betragter med rolige Blik den Kreds af blodige Spyd, han seer sig omringet af. Uforsagt seer han sig næse rundt om, før han vælger sig det Sted, hvorigjennem han vil bryde ud. Omfider bestemmer han sig til at drage sig tilbage, gaaer løs paa dem der spærre ham Vejen, adspreder dem, knuser dem med Rølleslag; langsomt gaaer han bort, som den endnu hungrige Ulv forlader Faarestien, tre Gange staaer han stille, vender sig om; og tre Gange driver han

Ba

Bataillonerne tilbage, der forfølge ham. Snart naaer han igjen sine Krigere, hans frygtelige Stemme standser dem, han samler dem igjen, stiller dem i Orden, han er den eneste i det Mellemrum, der skiller dem fra Romerne, han vander mellem begge Hære, bestjermer den ene, tilbagedriver den anden.

Numa, opbragt ved denne Daad, der vækker hans Beundring, Numa vil angribe Leo, da en Larm, han hører paa Flodbredde, tildrager sig hans Opmærksomhed. Det var den bedagede Sophanor, der, i Spidsen af sin Hær, kom for at dække sin Medansørers Tilbageog. Marskerne lade, som de vilde sætte over Tucinus: for at forsvare Bredden, seer Numa sig da nødt til at forlade Leo: og denne drabelige Krieger bortdrager med alle de af hans Folk, han har tilbage, uden Fare af den Leir, han har fyldt med Nederlag.

Den vise Sophanor, længe øvet i Krigens Kunst, holdte sin Hær ved Flodbredde til Morgenrodens første Straaler. Den anden Brede forlode Numa og Sabinerne ikke, trods denne gruelige Nats Strabadser. I Dagningen træffer Sophanor sine Tropper tilbage, sikker paa at
Leo

Leo havde havt Tid til at udføre sine Planer: og Numa bringer sine tilbage i deres Telte.

Fra dette Øjeblik bestjæftiger han sig blot med de Saarede: uden Forskjel hjælper han alle dem, være sig Marser eller Romere, hvis Smerter kunne hæves eller lindres ved Hjælp. Han op søger overalt paa Valpladsen dem, der endnu have Liv, med samme Iver, samme Ild, hvor med han under Kampen op søgte dem, der gjorde drabeligst Modstand. Han tænker nu ikke paa Vren, at være Menneſke er hans Tankers eneste Maal: besejrede Fiender ere blevne hans Brødre.

Efterat have opfyldt disse hellige Pligter, efter selv at have forsikket sig om at hans brave Sabiner kunne overlade sig til Hvile, iler Numa til Romulus' Telt uden at give sig Tid at forbinde sit Saar: Trangen til at see Hersilia igjen fører han mere. Han kommer til Kongeteltet: Roms Konge seer han ligge paa en Leopardehud, indsvøbt i en blodig Kappe, og omringet af sin Datter og sine Hærførere. Mindre tænkende paa sine egne Ulykker end paa Troppernes Stilling, iagttog han en dyb Taushed, som han afbrød, da han blev Numa vaer. Jeg ventede paa dig,

fjette

Hjætte unge Mand! udbød han: jeg veed alt dine Bedrifter: du ene har reddet min Hær. Træd nærmere og omarm mig: din Ære lindrer mine Smerter. Numa knæler og kysser Monarkens Haand. Rejs dig, siger Romulus, og tænk paa at udføre hvad jeg nu vil foreskrive dig.

Barbarerne have overrumplet os. Den Tilstand, hvori jeg befinder mig, nøder mig at opsætte min Hevn. Saa Dage og jeg har mine Kræfter igjen; men i disse saa Dage maa min Hær betrygges mod ethvert Angreb. Gaae derfor, tappre Numa, tag ti-Kohorter med dig og fører dem hen i Skoven for at hugge halvhundredtusende Pæle, alle paa en Mands Højde og brav skarpe i begge Ender. Du, Metius, lad imidlertid en bred og dyb Grav udfikke, der i en fuldkommen Firkant omgiver og indslutter min hele Lejr: du maa kun lade een Indgang midt paa hver Side. Brug til dette Arbejde mine latinske Legioner: de have udfaaet mindst i denne Nats Angreb. Gaaer: alt være færdigt før Dagens Ende: saa komme I og modtage nye Befalinger.

Saa taler han: og Metius og Numa have allerede adlydt. Den snilde Romulus lader Pælene
lene

lene stikke i Graven tæt ved hinanden, han binder dem saa fast sammen, at man ikke kan oprykke dem, dækker dem derpaa med Jord, deres skarpe Spidser ere lige med Jorden, og saaledes indslutter Romulus sig i en Skov af Pile. Metius og Numa fuldføre dette Værk i tre Dage. Ved de fire Indgange anlægge de otte Skanser, besatte med Soldater: og Romerne lige saa rolige i Lejren, som om de vare midt i deres Stad undre sig over, hvor en Enestes Enildhed kan redde eller styrte Mennesker i tusendtal.

Sophanor havde paa den anden Side af Floden været en rolig Tilskuer ved Romulus' Arbejder uden at forstyrre dem. Urolig over denne Uvirkksomhed kunde Romerkongen ikke begribe af hvad Bevæggrund Marskerne holdt sig stille. Hvad gjør da den frygtelige Leo? sagde han: Al! han kan til visse være tilfreds med at have saaret Romulus; men overbundet er Romulus ikke: Krigen er næppe begyndt. Hvi forsøger ikke denne djerpe Kriger, der er saa oplagt til natlig Daad, at komme anden Gang for at afbrænde min Lejr? O Jupiter! o Fader Mars! Endnu nogle Emerges Dage, og denne Arm skal faae sin Kraft igjen:

igjen: ikke længere skal denne Arm skjule sig bag Forskænsninger.

Saa taledes Romulus, da han fik Dje paa en campanisk Soldat, blodig og fustøvet. Han kom ganske skønnende, fra Byen Auxencium, hvor Kongen af Campanien havde kastet sig ind. Hvad Nytt? udbrød Roms Konge: ere Samniterne stegne over Apenninerne? Er min Bundsforvandte belejret i sin Stad? Din Bundsforvandte er i Fiendens Haand, var Soldatens Svar. Leo, den frygtelige Leo, lod sig see for Auxenciums Mure, just da vi troede ham i Kamp med dig. Han tog Staden og Kongen, bemægtigede sig Skatkammeret, Tropperne, Forraadshusene: og endnu ikke tilfreds ilede han at overrumple Hæren, der var i Begreb med at standse Samniterne ved Nedgangen af Apenninerne. Han har adspredt denne Hær og har aabnet disse farlige Fiender Vejen.

Ved disse Ord lader Romulus Hovedet synke paa Brystet, svarer intet og bliver ubevægelig. Men snart kaldes han igjen til sig selv, ved en lydelig Klang af Trompeter og Klarinetter, der tone paa hiin Side Floden. Det var Leo,
det

det var den uovervindelige Leo, der til Sophanors Lejr bragte Capuas Konge som Gange, fire, tusinde Ganger, et rigt Bytte, og Samniternes den pragtfulde Hær. Man seer dem rykke frem paa Sletten under Lyden af tusende Trompeter: Campaniens Konge, der skinner af Guld, rider paa en vældig Ganger: Leo i sin Levehud vandrer til Guds ved hans Side; hans fjeffe Marsker omringe ham; og tyve tusinde Samniter, iflædte glimrende Harnisk, slutte hans Sejerstog.

Snart opslaaes deres Telte ved Siden af Sophanors. De to Hære ere stødte sammen: og saasnart Matten har udbredt sit Slør, holde tusinde Fakler, der lue paa Glodbredden, Romerne i Bevægelse og indjage dem Frygt for Angreb.

Disse fjeffe Romere, der ellers altid ved Synet af Fienden, udbrøde i Frydsskrig, iagttage en dyb Taushed ved at skae denne frygtelige Lejr. Soldaterne see forfærdede paa hinanden: Høvdingerne tør ikke meddele hinanden deres Frygt, alles Øjne ere vendte paa Romulus. Man fordobbler Bagterne, man holder sig rede til Kampen, og, uagtet de stærke Forskansninger, uagtet de

de djerpe og talrige Tropper, er Uroligheden malet paa alle Ansigter.

Romulus selv er bestyrktet; men paatager sig et roligt Udseende. Styttende sig paa en lang Pisk og med langsomme Skridt for sit Saars Skyld, beseer han sin Lejr, sætter Mod i sine Soldater, og, skjønt Hjertet var kummerfyldt, takker han med lydelig Røst Guderne, fordi de overgide ham alle hans Fiender paa eengang.

Imidlertid var efter en hemmelig Befaling Krigsraadet samlet. Metius, Valerius, den vise Catillus, den kloge Brutus og endeel andre erfarne Hovedsmænd tage Sæde ved Monarken. Den saure Hersilia kaldes did for sin Herkomst, Unglingen Numa for sin Daads Skyld. Lictorer holde Vagt ved Kongeteltets Indgang og gjenne Hovedkommende bort. Nu aflægger Romulus hin forstillede Munterhed: seer paa sine tappre Hovdinge med urolige Blik; og tiltaler dem: Brødre, eders Raad vare mig altid gavnlige, i Dag ere de mig nødvendige. Vore Fiender, vore fejge Bundsforvandes Overvindere, ere tre Gange saa talrige som vi. Ved Hjelp af mine Forskanskninger kan jeg uden Tvivl modstaae dem, men ifald

de sætte over Floden og belejre mig, saa mangle vi inden otte Dage Levnetsmidler og omkomme uden Sverdslag. Kjekke Venner, hvad have vi at gjøre? Skulle vi angribe disse to foreenede Hære, og ved Døden undgaae en skjendig Capitulation? eller skulle vi forsøge en Tilbagemarsch, der endnu kan have sine Farligheder?

Romulus tier, og Metius rejser sig; han foreslaaer at sende til Rom for at begjere Hjælp hos Latiuss, og bag Forskanskningerne at oppebie, indtil denne Romulus' Medregent kommer til Undsætning. Brutus derimod vil, at man skal rykke ud af Lejren, levere Fienden et Slag, og lade alt komme an paa Træfningens Udfald. Hersilia sætter sig imod dette Anslag: Haab ikke at sejre, det er hendes Ord, saalænge min Fader ikke kan fægte! Sejren beroer paa Romulus' Arm: denne Arm kan endnu ikke give os den. Lad os følge Metius' Raad: lad os blive i vor Lejr: lad os sende til Rom at hente Forstærkning. Men for at skrække Fienden og hindre den fra at foretage noget, vil Ruma og jeg rykke op midt i Nat, trænge ind i Samniternes Lejr, og, medens de berusede af deres Fremgang og trætte af Marschen,

opoffre sig til Hvile, ville vi anrette et Blodbad i deres Telte. See det er mit Raad: min Fader bifalde det, og paa Djebliffet bryde vi op.

Med Henrykkelse hører Numa til: hans funklende Øje følger alle Hersilius Bevægelser: hans Hjerte banker af Glæde, over at være valgt af hende: og denne Nat, hvori de skulle stride sammen, forekommer ham som hans Livs skjønneeste Tidspunkt. Men Komulus sætter sig imod sin Datters Plan, og Numa seer sit Haab forsvinde. De andre Høvdinge foreslaae Midler, som ere enten uudførlige, eller farligere, end det Onde selv. Man drøfter dem: Krigsraadet forlænges: og hidtil har man kun fremsat alt det Onde, uden at hitte paa et eneste Middel derimod.

Med eet føler den unge Numa Minervas Indskydelse: han udbeder sig Tilladelse at tale. Komulus tilstaaer ham den og kaster et huldrikt Blik til ham. Dphøjede Konge, saa taler Helten til ham, jeg troer der er et Middel, jeg siger ikke til at redde Hæren, men til at forvise dig Gæsten. De Trebaniske Bjerger ligge bag os: paa disse utilgængelige Bjerger ere nogle ænge Passer, hvor

hvor hundredtusinde Mand lettelig kan slaes af nogle faa Tropper, der er Mester af Højen. Lad mig rejse i denne Nat med Halvdelen af Sabinerne: i Morgen før Aftenens Anbrud skal jeg være Herre af Bjergene. Du, store Konge, skal første Gang flye for Fienden: dette Ord forfærde dig ikke, det forvisser dig Sejren. Marserne og Samniterne ville forfølge dig, og du skal let kunne lokke dem ind i Erebanis snevre Passet. Da vente du dem med fast Fod, Raden kommer da til dig at angribe, og mine Sabiner og jeg vil skulle da overvælde dem med vore Pile, vore Spyde, og Klippestumper, som vi lade nedrulle paa dem.

Saa taler Numa: og Romulus omarmet ham: kjeffe unge Mand, tiltaler han ham: jeg kommer til at skyldes dig mere end Livet: min Ære vil du redde. Giv at udføre din Plan: tag alle Sabinerne med dig, Ryttieret undtaget, der ikke kunde være dig til Nytte, og som jeg fremfor alt skal kunne behøve i Begyndelsen af mit Tilbagetog. Een Nat forud maa være dig nok: brud op i Djebliffet: og lyffes alle dine Anslag, saa see der din

Belønning. — Ved disse Ord peger han paa Hersilia.

Numa staar som forstenet: Overraskelsen, Glæden, alle de Følelser, der gjennemstrømme ham, betage ham Mælet: hans Dine vandre paa eengang om paa Romulus og Hersilia. Endelig kaster han sig for Romerkongens Gødder, og udbryder: Søn af en Gud, du gjør mig uovervindelig. Lad Marserne, lad Samniterne, lad alle Italiens Folkeslægt foreene sig imod mig: jeg haaber at besejre dem. Hersilias Navn, hendes Blotte Navn gjør mig dig selv næsten lige, og den Ære at vorde din Svigersøn hæver mig til Rang med Halvguderne.

Da han udsiger disse Ord tindre hans Dine af Kierlighed og Mod: han vender dem mod sin Elskede; læser i hendes Dine, at hun bekræfter Romulus' Løfte: og, brændende af Længsel efter Marschen, iler han at væbne Sabinerne.

Strax rykke de Latinske Legioner efter Romulus' Befaling ud af deres Telte og stille sig i Slagtordning ved Bredden af Floden, for at dølge for Fienderne den tappre Numas Uftog. Marserne, der troe sig angrebne, ile til den modsatte Bred.

Bred. Man udflyder Pile imod hinanden paa et Tref: saaledes sysselsætte Romerne deres Fjender, imedens Numa bortdrager bag Lejren.

Han rykker frem, gjennemvandrер de tykke Skove, der strække sig hen til Sora, undgaaer ved en Omvej Aratriens farlige Gumper, tager Vejen mod Assila og sjuer ved Dagens Anbrud Trebaniens høie Bjerге. For han bestiger dem, lader han forsigtig nogle letvæbnede Soldater gaae foran og lader efter sig nogle Vejvisere, der skulle ledsage Romulus. Strax trænger han ind i Bjergene, og vandrer frem paa stejle Fodstier. Hans Krigere, mattede af den overuile Marsch, klavre med Møje op ad Klipperne; men Numa opmuntrer og hjælper dem: bestandig i Spidsen af den griber Numa med den ene Haand fat paa de Træer, der kunne hjælpe ham til at stige op, med den anden tilvinker han sine Soldater, de skulle følge ham. Støder han paa en Elv, da er han den første til at sætte over den, og byder først sine Folk at gaae derover naar han er paa den anden Bred: spærrer en Klippe hans Vej, saa stikker han sit Sværd eller sit Kastespyd i Stenens Ridser, sætter den ene Fod paa denne svage Støtte, svinger

svinger sig op paa de stejleste Klipper, og, ene paa Spidsen, kalder han ad sit Følge. Hersilias Billed svæver for ham, og baner alle Veje: Numa gaaer foran sin Hær, og hans Exempel gjør at alt overvindes.

Omfrider naaer han Gjeldenes Linding, og forbauset seer han dyrkede Marke, bearbejdede Jorde, Græsgange fulde af Kvæg. Man fører nogle Hyrder til ham; Numa beroliger dem med disse Ord: Jeg kommer ikke for at undertrykke eder: Skjelver hverken for eder selv eller for eders Ejendomme: fører os blot til eders Hoved, vaaning: forsyner os med Levnetsmidler, som I skulle faae betalte, og overlader os i tre Dage eders Bjerges snevre Passer. Ved disse Ord vise Hyrderne uden Frygt Sabinerne Vejen og føre dem til deres Landsbys.

Hvor studser, hvor fryder Numa sig, da han i Indvaanerne gjenkjender de samme Rheater, han havde frigivet! den Olding, der havde tilsalet ham paa Offerdagen, triner frem, betragter ham, og udbryder: O heldige Dag! mine Venner, mine Børn, det er vor Befrier, det er hin menneskekjærlige Helt, der gav os Friheden igjen, det
er

er Numa! Med dette Navn afbryder et almindeligt Frydeskrig den Gamle: alle Theaterne trænge sig knælende sammen omkring Numa: hvordan? udbred een, det er dig, der gav mig min Moder igjen! jeg har dig min Mand at takke, sagde en anden. Uden dig, raabte et Barn, uden dig skulde jeg være faderløs! Guders Søn; thi Menneskelighedens Velgjærere ere de Eviges sande Sønner, hvad Erkjendtlighed skulde vi dem ikke, da de skjenke os den Glæde, at see dig igjen, at kysse de Hænder, der have brudt vore Lænker, at betragte en Helt, der veed at skaane! Vyd over os, over vore Ejendomme, over vort Liv: alt her hører dig til: du er vor Konge, vor Fader: du er meer endnu; thi du var vor Befrier.

Numa kan ikke høre disse Ord uden at fælde Omhedstaarer: hans fjeffe Sabiner ere rørte som han selv: Venstabs blide Baand foreene dem alt med dette Folk. Soldaterne og Indvaanerne blande sig mellem hinanden, omarme hinanden, give og tage alt hvad Gjestfrihed, alt hvad Venstabs kan tilbyde. Husene, de siraatafte Hytter ere fyldte med Numas Krigere: Koner, Mænd, Børn ere omhyggelige for at tjene dem, at bringe dem,

dem, det de have. Sabiner, Rheater, ere nu
 eet Folk, een Familie. Alle elcke og ære Numa:
 denne ene Følelse har gjort dem til Brødre.

Efter at have overladt nogle Timer til dette
 rørende Optrin, giver Helten Tegn til at sam-
 menkalde sine Krigere: og alle Indvaanerne samles
 sig ved Lyden af Trompeterne. Enhver fører det
 Vaaben, han kunde finde: een bærer et Sværd,
 alt længe angrebet af Rusten: en anden et Skjold
 bedækket med Stov: hin et Plovjern, hvoraf han
 har dannet et Spyd: den største Deel har Røller,
 som de have revet af Træerne. Vi vilde sægte for
 dig, siige de til Unglingen Numa: vi vilde høre
 til din Hær; og troe, at ifald Hjertet gjør Gode-
 daten, skal du aldrig have befaleet over tappre
 Mænd.

Saa talende, stille de sig selv i Orden og
 gjøre sig Umage for at efterligne Sabinerne.
 De flynge sig sammen i uordentlige Rader, og
 denne larmende Hob forlanger at vandre først
 paa den farligste Post.

Numa, Menneſkevennen Numa, præber for-
 gjeves at dæmpe deres Iver. Forgjeves vægrer
 han sig ved at udsætte de Personer for Farer, der
 ingen

ingen anden Bevæggrund have til at fægte, end den Kjerlighed, de have fattet for ham: Denne Kjerlighed er stærkere end Numas Myndighed: og, uagtet sine Befalinger, uagtet sine Bønner, er Pompilius' Søn nødt til at see sin Hær fordoblet. Nu aabenbarer han dem sine Planer: betroer dem, at han vil bemestre sig Bjergtoppene og de Poster, hvorfra han kan knuse Fjenderne.

Rheaterne føre strax selv Sabinerne til de snevre Stier, de farligste Veje: vise dem de Steder, de maae besætte, tage der Plads ved deres Side, omhugge Træer, fremvælde Klippestumper for at knuse Marskerne: og, blandede med deres Belgjorers Soldater, besluttede til at tage Deel i alle deres Farer, vente de utaalmelig paa Romernes Hær.

Romulus ankom snart. Ved snildelig at trække sig tilbage havde han forladt sin Lejr, bestandig loffet Marskerne og Samniterne til og stedse drevet dem tilbage. Jo mere den snue Romulus nærmede sig Bjergene, des uordentligere lod han paa sin Marsch. Hans Bagtrop sngtede efter hans Befaling: og Romernes

Inds

Indgang blant Bjergene saae ud som en Flugt. Sophanor, Leo selv, og især Samniternes Anfører lode sig bedrage deraf: og denne forenede Hær, der bestod af mere tappre end snilde Krigere, lod sig lokke ind i de snevre Passer, i den Tanke at den forfulgte Flygtninge.

Underrettet ved Numas Udsendte ledede Romulus selv Fienderne ind i de farligste Passer. Da holdt han op at flye: da oppebier han i Spidsen for en frygtelig Kolonne Marserne med fast Fod og æsker dem til Kamp. Leo, den fjeffe Leo, styrter løs paa Romerne: og Samniterne og Marserne kappes om at gjøre første Angreb, da en Hagel af Klippesumper og Træstammer nedruller fra Bjergenes Tinding og knuser deres Legioner. De forbausede Høvdinge, Soldater studse, opløste Dinene og see Bjergenes Toppe bedækkede med Lanser. Ved dette Syn isne de af Skræk: de vove ikke at rykke frem mod Romulus: de kunne ikke trække sig tilbage: den snilde Numa har afskaaret dem Vejen. Indsluttede fra alle Sider paa en æng Valplads, forlegne med deres Mængde, knuste under de Klipper, Rheaterne og Sabinerne uophørlig nedrulle fra Bjergene, faste

Bunds

Bundsforbandtene, overbundne uden at kunne
stride, deres Vaaben og begjere Forlig.

Leos Harmes, hvo kan male den? Som den
Hyrkaniske Ligerinde, der er faldet i en Snare,
man har udspændt tet ved dens Hule og som
seer sine Unger bortføres uden at kunne forsvare
dem, brøler, kaster sig om, brækker med sine Tænder
de Stene, den kan faae fat paa, knuser dem
med Harmes, og sluger med sine sunklende Dine
den Fiende, hun ikke kan naae; saaledes fordobles
Leos Raserie, da han horer sin besejrede Hærs
Skrig. Nej, nej, tilraaber han dem med en
forfærdelig Stemme, venter ikke at Leo, al den
Stund han er eders Anfører, skal sanitkke i en
fejs Handling. Marscher og Samniter, før I paa
Knæ tiltrygle eder Livet, saa haver det Mod først
at see mig døe. Som han saa taler, styrter han
sig igjennem Vaabnene, igjennem Klipperne, til
Trods for de Stene, til Trods for de Træstumper,
der rulle fra Fjeldet og vover at flattere allene op
til Bjergspidsen.

Rheaterne og Sabinerne samle sig paa det
Sted, hvor han truer at bryde løs: de sanke en
Hob Stene sammen for at nedstyrte dem paa
ham.

ham. Men Numa iler til dem, og sætter sig derimod: han standser den Strøm, der skulde henrive Leo: Mine Venner, tiltaler han dem, bærer Agt for hans Dristighed: jeg har sat Stedets Fordeel mod Antallets; men imod enkelt Mands Tapperhed sætter jeg kun min Tapperhed. Bliu staaende, Leo, jeg vil spare dig den halve Vej.

Saa taler han og nedstiger rolig, driver langt tilbage de Sabiner, der ville følge ham, og møder sin frygtelige Modstander paa et jævnt Klippestykke, omringet af Afgrunde, og som kun lod dem Plads nok til at opoffre hinanden. Der staae de begge stille, betragte hinanden uden at sige et Ord: og Grunden til denne indbyrdes Taushed synes at ligge i deres gjensidige Beundring. Al Kamp ophører iblant de to Hære: med Njet hæftet paa de to Helte glemmer hver Soldat sig selv for kun at sysselsætte sig med dem: og Hændelsen, der sætter dem paa denne trange og ophøjede Skueplads, synes at stille dem til Skue for de to Folk, hvis Skjebne de skulle bestemme.

Leo var den første der brød Tausheden: Unge Helt, sagde han til Numa, jeg hædrer det Mod, du lader sec, og beslutter mig ugjerne til
at

at prøve Styrke med dig. Lyd mit Raad, vend tilbage til din Hær, og lad mig møtte min Hærmie paa Krigere, der ere mindre tappre end du.

Dem gives der ingen af i vor Hær, er Numas Svar; den ringeste Romer er mig lige: og du skal snart erfare, om jeg fortjener din Dnken. Saa taler han, og da han af Mangel paa Rum ikke kan udsvinge sit Rastespyd, tager han fat paa det med begge Hænder og støder det harmfuld i Leos Bryst. Stødet var skrækkeligt; men Staalspidsen traf paa Løvehuden just hvor de hinanden frydsende Kløer dannede et tredobbelt Panzer. I denne ugjennemtrængelige Formuur brydes Spidsen af Numas Spyd, og Stødet's Hestighed brækker det i hans Hænder.

Leo vakler: men hans Raserie stiger. Han hæver sin forfærdelige Rølle, svinger den over sit Hoved og slaaer med et skrækkeligt Hug Numas Skjold i tusinde Stykker. Numa falder med det ene Knæ til Jorden og er strax igjen oppe. Han har draget sit Sverd, Pompilius' Sverd: det er nu hans eneste Værge. Leo vil tilbringe ham det andet Slag, men den lette Numa undviger det.

Begge

Begge have Djinene bestandig hæstede paa deres Waaben, opmærksomme paa deres Bevægelser, drejende sig omkring hinanden og nødte til ej at trine uden for den Jordplet, der er omgivet af Afgrunde, strække de sig, bøje sig, tiltænke hinanden forgjeves hundrede Stød, undvige hundrede dræbende Hug, som to Bandsnoge, der fastes i en liden Skaal, der uden Ophør indvikle og udvikle sig, og kunne dog ikke fikke hinanden med deres Braad.

Opbragt ved saa lang en Modstand griber Leo Kollen med begge Hænder, styrter hen mod sin Fiende og holder Døden over hans Hoved. Numa kan ikke meer undvige: han dækker sig med sit Sverd, en svag Tilflugt, der ikke skulde have reddet hans Liv, havde ikke Ceres vaaget over ham. Fra Olympen saae Ceres ned paa denne fæl Kamp. Hun seer den hævede Køl, skjelver, flyver og kommer til endnu før den naaer Numa. Hendes usynlige Arm afsæder Hugget: og Leo, henreden ved Kollens stærke Sving og Vægt falder om, liig den hundredaarige Gran som Lynet har slakt indtil Roden. Numa kaster sig over ham: med den ene Haand griber han ham ved Struben,
med

med den anden sætter han sin Kaardespids paa hans Hjerte: dit Liv er i min Haand, udbryder han: men jeg kan ikke dræbe saa tapper en Krieger. Kom, underskriv Freden: jeg vil hellere være din Ven end din Overvinder.

Som Numa taledes disse Ord, rejser han sig og stikker sit Sverd igjen i Skeden. Leo er næppe kommen op før han omfavner sin stormodige Fiende: og begge nedstige, Haand i Haand mod de Marsiske Legioner, der allerede ere sysselsatte med at udnævne nogle Oldinge til Underhandlinger med Romulus.

Følgt af Leo, fører Numa dem selv til Romerkongen. Numa beder for Marserne, og Romulus skjenker dem Freden. I skal sætte, siger han, min Bundsforvandte, Campaniens Konge, igjen i Frihed: I skal give ham hans Skatter og hans Fanger tilbage. Hvad det Aurunciske Land angaaer, som denne Konge fordreiede tilbage af eder, da vilde det bestandig i hans Hænder, være en evig Årsag til Trætte: det bliver i min Magt. For at holde eder skadesløs for dette Offer, skal Kongen af Campanien overlade eder Staden Auxuncium, og hans

(Son

San Capys blive hos eder som Gidsel, til Forbundet er opfyldt.

Marsjerne, der have bundet mere ved denne Fred end Kongen af Campanien, indgaae den uden Betænkning: og Romulus, der er bleven Herre over et nyt Land, bekymrer sig slet ikke om en Bundsforvands Fordele, den han foragter. Men Numa vil han belønne: Uge Helt, tiltaler han ham: du skal holde Sejerstoget i mit Sted: du skal drage ind i Rom paa min Vogn, i Epidusen for min Hær: for ved dig skal Leo gaae, og ved Jupiters Alter skal du modtage min Datters Haand.

Store Konge, er Numas Svar, dig ene tilkommer Sejerstoget: Herskias Haand er Værenok for mig. Den tappre Leos Overvinder er jeg ikke: Romere, det er ikke mig han har lagt under for: Ceres har forladt Olympen for at skaffe mig Sejeren. Vend tilbage til dit Folk, Leo! du er fri og uovervindelig; thi kun for de Udødelige har du bukket under.

Han taler, og Romerne og Marsjerne troe at høre en Gud. Leo styrter sig i hans Arme; trykker ham til sit Bryst, grædende af Beundring.

Han

Han vil modsiges Numa, paaftaer at han er overvundet. Men Numa gjør begge Hære Røde for den Bistand, han har faaet af Ceres: han takker med lydelig Røst Gudinden, fordi hun har reddet hans Liv, og erholder en uforvisnelig Roes, ved selv at afslaae den han ikke fortjente.

Imidlertid er Freden undertegnet. Campaniens Konge er fri: Romulus har udleveret Capys, og nogle Tropper ere alt affendte for at tage Auronernes Land i Besiddelse. Numa og Leo kan ikke skilles ad, uden at tilsværge hinanden et evigt Venfkab: disse to Helte gjøre hinanden Forsværing. Numa giver sin Ven den stolte Thrasiffes Ganger, Tatiuss har skienket ham. Leo byder Numa en af Vulkan smedet Hjelm, som han har modtaget af Samniternes Hærfører: gjennem den bestandig, sagde han til ham, og frem for alt bevar altid dit Venfkab imod mig: jeg giver dig mit Ord paa, at hellige dig mit Liv, saa snart jeg bliver det raadig. Denne var de to Heltes Afsked.

Romulus bereder sig at tage Vejen tilbage til Rom, og lader Numa bestige samme Vogn, som Hersilia, da han vil at de begge skulle

drage i Epidfen for hans Hær. Numa er paa sine Vnsters højeste Epidse og kan ikke holde Maade med sin Henrykkelse. Han er ved sin Elskedes Side, han er vis paa hendes Besiddelse. Denne Tanke betager ham paa eengang baade Male og Forstand. Numa kronet med Ære, Numa, Romulus' Vndling og Hærens Redder, skjælver endnu ved Hersiliass Side. Han betragter hende og vover ikke et Ord: forgjæves har han erholdt hende, at han har fortjent hende, kan han ikke troe.

Den Romerske Hær havde alt sat over Liris, da en Coureer, bedækket med Stov, med lydeligt Skrig spørger efter Numa, og fremstiller sig for hant med et Ansigt, badet i Taarer. Urolig fritter Numa ham og frygter nogen sørgelig Hændelse maatte være truffet Tatiuss. Jeg kommer ikke fra Rom, siger Udsendingen ham, jeg kommer fra den hellige Skov og fra Ceres' Tempel. Den ærværdige Tullus har ikke kunnet udholde din Graværelse: ikke udholde at du har glemt ham: han staaer paa Gravens Bredde, og udbeder sig den Gunst af dig, at see dig endnu engang før sin Hensart.

Ved

Bed denne Tale udstøder Numa et Skrig,
 svinger sig af Vognen, og, uden at give sig Tid,
 enten at sige Hersilia Farvel, eller tale med Ro-
 mulus, griber han en Hest af sit Følge og flyver
 til Sabinien.

Sjette Bog.

Indhold af sjette Bog.

Tullus' Fryd da han seer Numa igjen. Heltens smme og fjerlige Omhu for ham. Pontiferens vise Raad. Tullus dør. Numas Sorg og Savnet af Tullus. Han vil vende tilbage til Hersilia, vandrer igjennem et Land, denne Gryskinde har ødelagt, og kommer, henrevet af Alfth, igjen til Rom. Romulus' Tale til sit Folk. Tatius' Svar. Herslias og Numas Formæling nærmer sig. Tatius myrdes: Numa kommer ham til Hielp og sværger ham at ville ægte hans Datter.

Sjette Bog.

Numa gav sin Ganger Sporerne og fulgte under
 Taarer Anios Løb: han forlod en tilbedet Elsker-
 inde i det Djeblik, han skulde vorde hendes Ge-
 mal: han gav Slip paa Sejerstogets Ære. Men
 det var ikke disse Offre, der fik hans Taarer til
 at rinde: det var Tullus' Fare, det var Anger
 over næsten at have glemt denne Olding, for kun
 at tænke paa Kjerlighed. Han frygtede de Be-
 brejdelse, han vilde faae derfor: han var end
 mere bange for ej at finde ham i Live. Ak!
 sagde han til sig selv, havde jeg ikke forladt ham,
 skulde jeg maaskee have forlænget hans Dage, jeg
 skulde i det mindste have lindret hans Onde: det
 havde været min Pligt at have baaret den Omhu
 for hans Alderdom, han havde viist imod mig som
 Barn. Jeg er en Utafnemmelig: Denne Bebrej-
 delse vil forgifte mit Liv: Vren vil ikke kunne
 træste mig. Ak! hvad sige den hele Verdens Lov-
 taler imod vort eget Hjertes Bebrejdelse!

Som

Som Numa saa taledes, har han alt gjen-
nemfaret de Carseoliske Eletter. Uden at spille
et Djeblik, lader han det yndige Tibur, Anios
Bandsald, Cretums Skov efter sig, og be-
gynder at sje den hellige Lund og Templets Spids-
se. O hvilke bitterføde Følelser dette Syn op-
vækker hos ham! hvor hans Sjæl er rørt da han
seer sit Fødesteds Egne igjen! men en vigtigere
Gjenstand drager ham bort: han flyver, kommer
til Pontifexens Hus, søger ham, spørger om
ham, og finder ham endelig paa sin Sygeseng,
omringet af Præster og Fattige.

Ved dette Syn opløster Numa et Skrig,
kaster sig paa Knæ, griber Tullus' Haand, dæk-
ker den med Kys og med Taarer. Oldingen op-
løfter sine nedslagne Djelaage og seer Numa.....
Strax synes en himmelsk Straale at udbre-
de sig over hans Pande, hans Dine faae Liv,
hans Ansigt Farve: O min Søn, brød han ud,
min elskede Søn, jeg seer dig igjen! Guderne
have hørt min Bøn! kom og kast dig i mine
Arme: kom hurtig: jeg frygter at døe af Glæde,
før jeg har omarmet dig. Som han siger disse
Ord, rejser han sig med Møje, og udstrækker mod
Numa

Ruma sine kjælvende Hænder. Han tager fat paa ham, trykker ham til sit Bryst, og kan ikke tale et Ord til ham, ikke slippe ham af sin Varm: Unglingen, der med Taarer væder sin Faders lange hvide Skjeg, svarer ham kun ved dybe Suk.

Den Rystelse, Tullus føler, udtømmer hans svage Kræfter. Han falder tilbage uden Bevægelse, næsten uden Liv, men holder Ruma bestandig i Haanden. Man trænger sig sammen om den Gamle: hans Søns Stemme falder ham tilbage til Livet: han aabner Øjnene, og næppe har han faaet sit Mæle igjen, før han byder, man skal lade ham ene med sin Son. Nu omfavner han ham paa ny: jeg har da faaet dig igjen! udbryder han: Nu raade Guderne for mit Liv! nu overstære den grumme Mørne Traaden! jeg har seet dig igjen, jeg døer fornøjet. Havde jeg flere Øjeblikke at nyde din Nærværelse i, da kunde jeg gjøre dig nogle Gebrejdelse: men de faae Timer, jeg har tilbage, ere næppe nok for min Kjerlighed. Om den og om dig alene lad os tale. Fortæl mig, min Son, fortæl mig hvad du har gjort: Lykken har uden Tvivl fulgt dig; thi du har ikke haft nødig at betro mig dine Lidelser.

dels.

belfer. Underret mig om al dit Held: denne Efterretning vil opholde min flygtende Aand: eller i det mindste vil Døden være mig mere behagelig, naar de sidste Ord, der ryste mit Dre, ere Forsikring om at jeg efterlader dig lykkelig.

Å! min Fader, svarer Numa ham, al Lykke er borte for mig, isald Guderne ikke forlænge dit Liv, isald de ikke højes ved mine Taarer, ved min Anger, ved den Kummer, jeg føler over at have kunnet forlade dig, at have kunnet glemme min Fader, og

Du taler bestandig om mig, afbryder han Oldingen, da du ene ligger mig paa Hjerte. Du har ikke glemt mig, siden du elsker mig, siden du bestandig har elsket mig. Jeg er fornøjet med dit Hjerte: vær ikke vanskeligere end din gamle Lærer. Tal til mig om min Søn, det er det min Sjæl meest trænger til. Har du begaaet Fejl, da frygt ikke for at aabenbare mig dem: du kjender din Fader, du skal ikke finde ham strængest i det Djeblik han vil forlade dig.

Som han siger disse Ord, rækker han Numa Haanden, og uagtet de bittre Smarter han føler, seer han paa ham med et smt Smil. Numa
mas

maß Rødme svinder efterhaanden, hans Træt
 faae deres Blidhed igjen, hans taareblændte
 Øjne vende sig mod Oldingen med Ynde og Tillid;
 saa opløfter den røde Rose, hvis Stilk en Storm-
 vind har bøjet, sit vaade Hoved ved Solens før-
 ste Straaler.

Derpaa fortæller Numa sin Ankomst til Rom,
 og Modtagelsen af Tatius, den brændende Kjer-
 lighed, der fortærer ham, og alle de Foretagene
 der denne Kjerlighed havde virket. I hans Ber-
 retning hersker den jevne Sandhed: Numa er-
 kjender sin Brøde i at have afvejet fra Pontifex-
 ens Formaninger og forladt Tatius, han søger
 ikke at dølge sine Fejl, snarere glemmer han sine
 Bedrifter.

Tullus hører paa ham og føler ikke sit Onde:
 hans Omhed standser hans Taarer. Men han
 hæver Øjnene til Himlen, da han hører at Her-
 silia opflammer Numas Hjerter; grusomme Amor,
 brød han ud, der gjenkjender jeg grant dine Saar!
 du antænder denne retskafne unge Mand af Kjer-
 lighed til hin ugudelige Konges Datter, der ved
 den grusomste Vold, tvang os til at træde
 i Forbund med sig: der brugte Gundersnes Navn
 for

for at lokke os i Snaren og styrte Sabinien i
 Skjendsel og Sorg! O elskede Søn, af hvilke
 Farer seer jeg dig omringet! du troer dig paa Lyk-
 kens Epidse, fordi Romulus har lovet dig sin
 Datter, og jeg sælber Taarer over denne For-
 mælings gruelige Følger: Næppe er du Romulus'
 Svigersøn, for Sabinernes Kjerlighed er tabt:
 selv Tatius vil have dig mistænkt; maaskee vor-
 der du hans Fiende. Thi smigre dig ikke bestan-
 dig at see den nærværende Forstaaelse imellem de
 to Konger vare ved: Hadet ulmer dybt i deres
 Hjerter: mindste Gnist, og det bryder ud i fuld
 Flamme: da vil du see dig nødt til at vælge imel-
 lem din Gemalindes Fader, og din Faders Fræn-
 de, hans Ven, imellem din retmæssige Konge, den
 retfærdigste, dydigste Mand, og en Koberkonge
 der aldrig har kjendt anden Ret end Magten,
 anden Dyd end Tapperhed, hvis første Daad var
 Brodermord, der ved Pompilius' Blod beseglede
 sit Forbund med Sabinerne Du gyser!
 og det er dog Etkilderiet af ham, som du vil kalde
 Fader. Udødelige Guder! afvender mine sørge-
 lige Spaadomme, eller udrykker af dette ustyrlige

dige

dige Hjerter den forgiftige Piiil der vil tilintetgjøre hans Dyd, Gudsfrugt og hellige Fædrelandsfjerlighed.

Saa taledes Oldingen, Numa slog Dine ned og vovede ikke at tale: blot Mænet Pompeius betog ham Mælet. Tullus ynkes over hans Rummer: han vil ikke alt for meget nedslaae ham ved sine strænge Betragtninger: han afbryder denne ubehagelige Samtale og udsætter til et andet Djeblik de Sandheder, han endnu har at sige ham. Saa fordeler Esculaps Lærling det voldsomme Lægemiddel, der skal helbrede hans svage Syge.

Fra dette Djeblik paatager Numa sig ene at pleje Pontifexen. Dag og Nat, bestandig ved hans Side, uophørlig svævende imellem Haabet om at redde ham og Frygten for at tabe ham, vaager han over hvert Djeblik, lider ved hver hans Smerte: den samme Moder, der vaager ved sin Søns Dødseng, viser ikke mere Iver, mere Opmærksomhed, mere Taalmodighed end Numa. Tullus tager ingen Drik uden af sin Søns Haand: siger Tullus et Ord, saa er det bestandig hans Søn der svarer ham. Han beklager og opmun-

trer

trer ham, holder sine Taarer tilbage for at smile ad ham, anstiller sig bestandig munter og haabende og er det ikke. Han spiller paa eengang ved hans Eide Vennens, Sønnens, og Slavens Rolle, og opfylder alle disse Pligter: Leos Overvinder fandt ej i sin Sejer saa sød en Fornøielse, saa rørende, som den han føler ved at tjene sin Velgjører.

Men i saa Dage tager Sygdommen til, Tullus sidste Time nærmer sig. Dette Øjeblik har intet skrækkende for ham: den ærværdige Pontifex har bestandig levet, for at kunne døe. Hvert sit Livs Øjeblik har han været rede at møde for den frygtelige Dommer: alle hans Dage vare hinanden lige, og det Øjeblik, der skal gjøre en Ende paa hans Tidelser, er Begyndelsen til hans Belønning.

Han tænker kun paa Numa: han byder alle gaae ud uden ham, tager ham ved Haanden og trykker den i sin, og tiltaler ham saaledes: Min Sen, jeg døer. Din Omhyggelighed for mig har afbetalt meer end du var mig skyldig; det er Tullus der skylder dig Taknemmelighed: og det er ham behageligt, at bringe denne Gølelse med i
 Gras

Graven. Men een Time og jeg behøver Numa ikke mere, snart vil maaskee Numa behøve Tullus. O min Søn, hvor denne Tanke gør mig Døden smertelig! Din Kjerlighed til Hersilia fylder mine sidste Øjeblikke med Bitterhed og Skræk. Dit Hjerte har forvildet sig, tvivl ikke derom, drevet af Trang til at elske; er det antændt af den første Gjenstand, der har henrevet det: og har forvandlet et kort Rufens Øjeblik til en lang Bildfarelse.

Numa, til Verdens Held og til dens Uheld, gives der to Arter Kjerlighed. Den ene, den meest almindelige, maaskee den meest brændende, er den der fortærer dig. Dens Herredomme er grundet i Sandserne, den frembringes ved dem og leber ved dem: den boer ikke i vort Hjerte, i vore Nærker flyder den: den hæber ej vor Sjæl, den fuer den: den trænger ej til Højagtelse, kun Nydelse er dens Dnske. Denne lastværdige Kjerlighed har intet Fællesskab med vor Sjæl: døm engang om den kan være Moderkilden til Lyksalighed. Nej min Søn, Guderne have kun givet den Magt over Mennesket for at ydmyge hans Hovmod.

Den

Den anden Kjerlighed, en himmelsk Gave, fødes af Højagtelse, lever ved den. Den er mindre Lidenſkab end Dyd: den har ingen hæftige Henrykkelser: den kjender kun til de ømme Følelſer. Den troner i Sjelen: den giver Varme uden at tære, lyser uden at brænde: den ſkaffer Sjelen den enefte Næring der er den egen, Attraae efter at opnaae alle Fuldkommenheder. Dens Glæder ere altid rene: ſelv dens Smerter have deres Behagelige. Midt iblant de tungeste Lidelfer nyder den en blid Fred: og denne Fred ene er det der gjør lykkelig. Du vil erfare det, min Søn: du vil føle at Ære, Rigdomme, Vellyſt, ſelv Berømmelſe, aldrig kan opveje mod denne Fred, Skyldfrihed ene giver: og den alt nedbrydende Alderdom synes at forøge dens Behagelighed.

Det er til dig, min Søn, at ſige mig, hvilken af diſſe to Kjerlighedſarter den ligner, ſom du føler. O Muma, troe en Fader der elſker dig, der ved Livets Tab kun beklager Savnet af den Fornøjelſe at vaage over din Lykke. Du finder den aldrig, denne Lykke, ſaalænge du ikke kan herſke over dig ſelv, ſaalænge du ikke har et uindſkrænket Herredømme over dine Lidenſkaber.

Tænk

Tænk fremfor altting ikke, at vor Svaghed ej kan opnaae dette Herredømme. Undersøg dig selv, min Søn, og du vil altid finde en Dyd rede til at bekjempe den Last der vil forlede dig. Opflammer Skjønhed dine Sandser, Wiisdom er der for at forsvare dig: matte alt for svære Arbejder dig, Modet holder dig op: opvækker Uretfærdighed din Afsky, din Kjerlighed til Orden undertrykker den: overvælder Ulykken dig, Taalmodighed kommer dig til Hjælp. Saaledes har i alle dine Sindssorfatninger Himlen forsynet dig med en Trøster eller med en Stytte. Drag da Fordeel af Skaberens Velgjerninger, og lad være at troe dig svag for at kunne forbeholde dig Ret til at falde.

Men jeg føler at Døden nærmer sig og min Stemme forlader mig. O min dyrebare Søn, jeg besværges dig, qvæl en uheldig Kjerlighed, der vil gjøre dig ulykkelig for evig. Jeg har kun et Ord tilbage at sige dig: du tilstaaer selv, at denne Lidenskab, der netop var i sin Fødsel, bragte dig til at glemme Tullus, hvo staaer dig inde for at den ikke vil faae dig til at glemme Dyden? Jeg har seet, at du elskede mig lige saameget som den!

Disse

Disse vare Tullus' sidste Ord. Han opgav strax Aanden i Numas Arme, mens han endnu talede til ham om sin Kjerlighed og helligede ham sit sidste Suk.

Hvor forudseet end dette Dødsfald var, havde det dog nær kostet Pompidius' Søn Livet. Man maatte rive ham fra Pontifexens Liig: man maatte have et vaaget Øje med ham i hans Fortvivlelse.

Numa, udmattet ved Nattevægen, ved Smerte, svømmende i Taarer, nægtende sig al Næring, vilde selv lægge sin Belgjorers Liig paa Baalet. Man saa ham træde frem i Spidsen for Præsterne og alle Sabinien's Indvaanere, bleeg, udtøret, henskylende i Taarer, og belabt med denne saa elskede Byrde. Han sætter den paa Baalet, stirrer lang Tid ubevægelig derpaa, omfavner den tusinde Gange og kan ikke overtale sig til at forlade den.

O min Fader! udbrød han dybt sukkende, jeg seer dig da ikke meer igjen! denne Mund forsikrer mig da ikke meer om din Kjerlighed! disse Øjne aabne sig ikke meer igjen for at betragte mig med Æmhed! O Guder, som alt havde berøvet mig
mig

mig dem jeg havde at takke for Livet, hvi to
 Gange lade mig prøve denne gyfelige Ulykke? Ja,
 i Dag taber jeg atter Pompilius og min Moder
 og min Lærer og min Velgjører! al den Trøst, al
 den Støtte, Himlen giver Mennesket, alt er mig
 røbet i Tullus. Jorden er øde for mig: jeg fin-
 der Tullus der ikke mere! kommer, kommer til
 mig, I Fattige, I Ulykkelige, der og blive fa-
 derløse: vor Ulykke gjør os til Brødre: kommer
 og kysser disse kolde og affjelede Levnninger af den
 gode Fader vi have tabt.

Ved disse Ord nærme alle de Fattige sig,
 alle Sabinerne udstøde Jammerstrig. Man kan
 ikke længere skjæle et Ord, man hører kun ufor-
 staaelig Lyd og dybe Suf. De fordobbledes, da
 man saae Luen hølgende hæve sig. Ved en ubil-
 kaarlig Bevægelse styrter Numa frem for at tage
 Liget tilbage; men man holder ham deraf og i en
 Hast har Ilden fortæret den forgængelige Levning
 af den retskafne blandt Mennesker. Dyb Taus-
 hed træder nu i Jammerstrigenes Sted. Sabin-
 erne, Præsterne, Numa selv, betragte med for-
 mørket Øje denne Afsejls, det eneste der er til-

overs af ham de begræde: alle beskue med stum
 Snierte den ædle Mands Stov.

Imidlertid flytter man med Niin det, der er
 tilbage af Baaler: man sanker Tullus' Aske, gjem-
 mer den i en Urne: og Numa henbærer den i den
 samme Hvelving, paa det samme Gravmæle,
 hvorpaa hans Moders Urne hviler. Værer for-
 eenede, brød han ud, tilbedte Askehobe: værer
 det efter Døden, som de Sjele, der beboede eder,
 vare det i Livet. O at disse rene og lyksalige
 Sjele i Elysium kunde fryde sig om ikke ved deres
 Sønns Dyder, dog i det mindste ved hans Kjer-
 lighed og Vrefrygt. Derpaa affærer han sine
 lange gule Haarlokker og helliger dem Tullus' hen-
 farne Nand. Til Erebus offerer han ti sorte Faar:
 og dette Offer er Enden paa denne saa rørende
 Liigbegængelse.

Efter at have opfyldt disse sørgelige Pligter
 giver Numa sig paa Vejen til Hæren, og grunder
 paa Tullus' Formaninger; men forgjæves erkjen-
 der han Sandheden i hans Lærdomme, de
 Farer, han vil indvifle sig i, den Græmmelse
 han vil volde Tatiuss og sit Folk: forgjæves føler
 han en lønlig Gysen, ved at tænke paa, at han
 skal

skal worde dens Svigersøn, der var Marsag til hans Forældres Død: Hersiliæs Billed, Frygten at see hende i en Medbejlers Arme, alle Kjerligheds Henrykkelser, alle Skinsygens Qualer, ene sig for at besejre hans Retskaffenhed og hans Fornuft. Numa sukker over sin Ulydighed imod Pontiferens sidste Lærdomme: grædende besværges han den hennearne Mand at tilgive ham hans Svaghed; thi efter Tullus' Død troede Numa bestandig, at hans Skygge var et nærværende Vidne til alle hans Handlinger, til hans lønligste Tanker: og denne gavnrige Frygt var det der tilskyndte ham til saa mange Dyder.

Numa haabede at finde Hæren igjen ved Herniciernes Grændser, men han fik i Trebia at vide, at Romulus med Halvdelen af sine Tropper var gaaet løs paa Præneste for at overrumple den: medens Hersilia, med den anden Halvdeel, rykkede mod Herniciernes Konge. Det Afslag, denne Fyrste havde givet Romerne, da de paa Toget imod Marserne vilde drage igjennem hans Land, havde forekommet den uforsonlige Romulus, som en Forhaanelse. Han havde paalagt sin Datter at tage en grusom Hevn derfor og den blodter-

stige Fyrstinde havde alt for vel lydt hans Befaling.

Numa, der troer at sjne Farer i Hersilia's Tog, brænder af Længsel efter at være ved sin Elskedes Side, og rejser Dag og Nat for at naae hende des snarere. Hvor studser han, hvor føler han Kummer, da han sætter sin Fod i Herniciernes Land! Hersilia har betegnet sine Spor med Omstyrtning og Udelæggelse. Hendes svage Fiender have flygtet for hende: Hersilia har forfulgt dem med Ild og Sverd. De paa Jorden samlede Ur ere nedtraadte af Hestens Fødder: Træerne ere afhyugne til Mands Højde, og deres adspredte Grene bevidne ved nogle faa Frugter deres forrige Frugtbarhed: de til Aske forvandlede Landsbyer ryge endnu af Branden. De, der ikke vare snare nok til at flye, ere blevne et Offer for Sverdet: Landboens affjelede Legeme ligger ved Siden af hans sønderbrudte Plov: den plyndrede og myrdede Moder holder sit døde Barn ved sit Bryst: den dræbte Mand og Kone ligge henstrakte ved hinanden, og deres blodige stive Arme ere endnu slyngede i hinanden. Store Strømme af Blod tabe sig blant Askehobene: og hungrige Høge

Høge, de eneste levende Skabninger paa disse øde Steder, trættes med lydelige Skrig om Hersilias affskyelige Foræringer.

Udødelige Guder! udbrød Numa: og det er hende, hvis Gemal jeg skal være! det er min Bryllupspragt! Hersilia! er det muligt at disse Affskyeligheder komme fra dig! Romulus havde befalet dem: men burde du, burde hans Datter paatage sig dem! Ak! hvor stor Vrefrygt man end skylder sin Fader, sin Konge, større er den man skylder sig selv, Menneskeheden: byder en Konge Misgjerning, bør Død foretrækkes Lydighed. Og jeg der ilede at forsvare hende, jeg, der fløj at komme hende til Hjælp, jeg vandrer nu overalt paa hendes Offre! jeg træder paa en Jord, der er vaad af det Blod, hun har udgydet: Fordømmelige Krigens Ret, det er da det du tilslader! det ere da Virkningerne af min Daad, det ere Følgerne af den Ære, hvorfor jeg har givet Slip paa alt! Ja, jeg har glemt Tullus, jeg har forladt Tatius, for at være i Selskab med Tigre, der have udstødt saa meget Blod! Jeg var rasende, som de, i Kampen: og jeg ansaae mig for en Helt! o Tullus, tilgiv mig denne gruelige

Bild,

Wildfarelse: for evig være den forviist af min Sjel. Den sande Helt er den, der forsvarer sit angrebne Fødeland; men den Konge, den Kriger, der udgyder een, kun een Draabe Blod, som han kunde spare, han er intet meer end et vildt Dyr, som Menneffene rose, fordi de ikke kunne lægge ham i Kjeder.

Numa forlader dette Blodbad: han beslutter ej at følge Hersilius Spor, af Frygt for endnu at faae meer Aarsag til at rødme over sin Elskede: han kommer paa sin forrige Vej, gaaer ud af Herniciernes Land, og med et kummerfyldt Hjerter, undseelig ved at være Kriger, tager han Vejen til Rom.

Her havde den ganske Hær alt holdt sit Indtog. I det Øjeblik Numa ankom takkede just Romulus paa Kapitolium Guderne for alt det Onde, han havde anrettet blant Menneffene, og stræbte, for at adle sine Grusomheder, at blande Guderne med deri.

Numa forsøjer sig til Kapitolet, hvor Tatius, hans Datter og Sabinerne vare. Han bestiger det: og saasnart den gode Konge øjner ham, iler han, saa hurtig hans Alder tillader ham

ham det, og trykker Pompilius' Søn i sine Arme. Den Gamle fælder Glædestaarer over at see ham igjen: de forvandles snart til Sorgens-
 taarer, da han erfarer Tullus' Død. Det er Al-
 derdommens Ulykke! udbrød han, man overlever
 alle dem, man elsker! Numa, jeg har kun min
 Datter og dig tilbage: I to skulle være Maalet
 for alle min Sjels Tølelser, og jeg har i det
 mindste det lyksaliggjørende Haab at ende mine
 Dage før I.

Med disse Ord tager han sin Datters Haand,
 lægger den i Numas, og trykker dem til sit Hjerte.
 Tatia rødmer, og hendes Haand skjælver, da den
 rører ved Numas: hun slaaer Øjnene til Jorden
 og vover ikke at see paa Helten.

Men Helten søgte Hersilia: han finder hen-
 de ved Romulus' Side. Dette Syn giver hans
 Kjerlighed sin hele Styrke, sin hele Hestighed
 igjen, og nedbryder i et Djeblig Virkningen af
 Tullus' Formaninger. Numa skynder sig at gjen-
 gjelde den gode Konges omme Kjertegn; river sig
 saa løs af hans Arme, hilser koldt hans Datter,
 og iler hen til Romulus.

Roms Konge omarmet ham, fremstiller ham for Folket og byder Tausshed.

Romere, saa taler han, J have seet mig holde Sejerstog: det havde tilkommet Numa at triumfere i mit Sted: Numa skylder jeg Sejren: og til Erstatning giver jeg ham min Datter, som saa mange Konger forgjæves have bejlet til, der har forsmaaet saa mangen en Helt.

Med disse Ord udbryde Romerne i Frydeskrig: Sabinerne iagttage en dyb Tausshed. Tatiuss staar ubevægelig, som Een der seer Lynet flaae ned ved sin Side: Tatia blegner, og nærmer sig til sin Fader. Hersilia bemærker det, og seer misfornøjet til hende. Numa bedækket med Rodme, kaster urolige Blik paa Tatia, paa Hersilia, paa Sabinerne og paa Tatiuss.

Uden at være rørt farer Romulus fort: J Morgen holdes denne højtidelige Formæling ved dette Alter, der prunke med Byttet af Italien: jeg vil helligholde den med festlige Lege, der skulle vare i ti Dage.

Med det Ord Lege see Sabinerne paa hinanden med rynket Pande, Tatiuss hæver Øjnene til Himlen, Numa slaaer sine til Jorden.

Romere,

Romere, bliver Komulus ved, efter at have opfyldt Erkjendtligheds Pligter, vil jeg atter beskjæftige mig med eders Fordele. Jeg har nu betvunget Auronces Land: men denne Udvidelse af eders Gebeet er eder kun til liden Gavn, saa længe I skilles derfra ved Volscierne. Der gives et Middel at gjøre det nyttigt for eder, dette Middel er at undertvinge Volscierne: om ti Dage rykker jeg imod dem. Romere, I ere fødte til Krigen: I kunne ikke worde større, end ikke vedligeholde eders Storhed uden ved den. Fred vilde være det største Onde for eder: den vilde svække eders Mod, affræste eders uovervindelige Arme. Den engang om den Fordeel, I altid vil have over andre Følgefærd, naar I, bestandig med Vaaben i Hænder, uophørlig øvende eder i den svære Krigskunst, engang angribe en Fiende forskjelet ved en lang Fred: om end, hvad der er en Umulighed, hans Mod var stort som eders, skulde han dog aldrig kunne maale Styrke eller Erfaring med eder. For disse svage Modstandere blive stridvante, ved at fægte mod eder, for de faae lært eder den skrækkelige Kunst af, som I worde Mestere i, skulle de være slagne og betvungne. Ved saaledes at angribe

gribe alle Italiens Folkeslag, eet efter eet, ved at deele dem for des bedre at overvinde dem, ved at indgaae Forbund med de Svage, ved at nedtrykke dem, naar de have været eder til Tjeneste, skulle I inden kort Tid kunne erobre Verden, efter det Løfte Jupiter har givet Rom. Alle Veje til at opfylde Gudernes Villie ere tilladelige: og Sejren retfærdiggjør alle de Midler, der have skaffet den.

Romere, Krig være eders eneste Tanke, den være eders eneste Videnskab, eders eneste Syssel. Lader kun andre Folkesfærd dyrke en utafnemmelig Jord, den de væde med deres Sved: lad dem beskæftige sig med at erhverve Skatte ved Handel, ved Vindskibelighed og alt hvad disse Asmagtens usle Opfindelser hedde: I skulle høste det Korn, de saae, I adsprede de Rigdomme, de sammenskrabe. De ere Jordens Børn, lad dem dyrke den: I ere Sønner af Guden Mars, eders eneste Kunst er at fejre. Romere, en evig Krig mod alt, hvad der vægrer sig ved at bære Naget. Kloden er eders Arvedeel, alle de, der boe paa den, ere Mandsmænd af eders Ejendomme: lader
aldrig

aldrig den ædle Bestræbelse fare, at tage tilbage
hvad der hører eder til.

Saa taler Romulus, Hæren tilraaber Bifald, Folket murrer. Man hører i Forsamlingen en Lyd, liig Biernes Brummen, naar de i en Sværm flyde ud af Kuben, hvorfra man vil tage Honningen.

Tatius grunder et Øjeblik, betragter Folket med rorte Øjne, rejser sig af det Domsæde, hvor paa han tronedes ved Romulus' Side, hæver sit gyldne Scepter, og begjærer, man vil høre ham. Hans ærbørdige Mine, hans hvide Haar, Godhed, Ynde, malet i hans Øjne, indgydte en helig Tausshed. Urolig og forbauset seer Romulus vildt til ham: hans sorte Øjenbryne nærme sig sammen: Breden hviler alt paa hans Pande. Saaledes vilde i Gudernes Forsamling den frygtelige Jupiter see paa Saturnus, naar denne satte sig imod hans Beslutninger.

Konge, min Ligemand og Medregent, taler den gode Tatius, der er ikke en eneste Rømer, som meer end jeg beundrer din Tapperhed, dine Krigstalenter og din Kjerlighed til Ære. Jeg frygder mig ligesaa meget som du selv ved dine Sejers-

tog:

tog: og jeg glæder mig over at erindre mig, at jeg paa mit Livs lange Bane ingen Helt har seet, som jeg torde sætte i Ligning med dig. Men det vakre Heltens navn er ikke nok for en Konge: der gives endnu et sødere, et mere hædrende, og det er Faderens navn. Betragt denne Deel af dine Underfætter bedækkede med Panser og væbnede med Lanser; de ere uden Tvivl dine Børn og du behandler dem som dine Børn. Men kast et Øje paa denne Deel, ti Gange talrigere, klædt i ynkelige Pjalter, da de, isteden for at klæde sig, have maattet betale disse glimrende Pansere: de ere og dine Børn, og du behandler dem, som Fiender: du berøver dem deres Brød, deres Egteskaber og deres Sønner: dine Laurbærkranse ere vædede med deres Taarer, og hver din Sejer er kjøbt med deres Formue og deres Blod. Kom nu, det er Tid du giver dem Naderum: det er Tid at du tillader dem at leve, hvis Fædre ere døde for dig. Hold dog op med at lade Mennesker myrde, og hold fremfor alting op med at foregive, at det skeer for at opfylde Gudernes Beslutninger. Guderne maae nødvendig ønske Menneskenes Lykke: deres første Gave var Guldalderen

alderen: og da det forsamlede Olymp tilstod Minerva Sejren, var det fordi hun havde frembragt Oliventræet. Kun een af disse Guder, Saturnus, har hersket i Italien: erindre dig, hvordan han herskede: og beskyld ikke mere Guderne ved at sige at de byde Nederlag.

Du foregiver, at Romerne ikke kunne bestaa uden ved Krigen. Viis mig da et eeneste Folkeskæb, der bestaaer ved dette afskyelige Middel: og siig mig, hvorved de Folkeslægt udslættedes, der ere forsvundne af Jorden. Er det ved Krigen, det uheldige Theben vedligeholdte sin Størhed? det overvandt dog Argoliens syv Konger og Sejren forarsagede dets Fald. Var det ved Krigen at dine Fædre, Trojanerne, haandhævede deres Magt i Asien? Krigen er Staternes Sygdom: de der trækkes med den, bukke som oftest omsider under. Konge, min Medregent, jeg besværger dig i det Folks Navn, hvis Blod saa hyppigt har rundet for dig, giv dette Blod Tid at vende igjen tilbage i de udtømmede Aarer. Ingen angriber os: dine Erobringer ere store nok: lad os nu sørge for at gjøre de Folk lykkelige, din Arm har underlagt. Al! uagtet al min Marva-

gens

genhed, kan jeg dog ikke overkomme at faae enhver Forurettelse straffet, enhver Ulykkelig troestet. Understøt mig i denne ædle Forretning. Lader os tilsammen gennemrejse vore Stater, dem din Kjerlighed alt har gjort saa store: og, naar vi faae afstøret alles Taarer, sat alle Nødlidende i Velstand, naar der ingen Ulykkelig mere gives i vort Rige, da maa du gjerne drage ud, for at udvide dets Grændser.

Han taler, og Romulus snæs af Harmen: hele Folket opløstede et Skrig, Hæren selv var rørt. Romulus beløver sig paa Svar: og man kan domme af hans Mine, at han ej vil tilstaae Fred. Men med eet trænger Folket sig hobevis sammen om ham og lader ham ikke komme til Orde. Koner, Oldinger, Børn, alle ere paa Knæ, alle strække Armene imod ham og raabe: Fred! Fred! Guders Søn, giv os Fred! vi udbede os Naade; tag vore Ejendomme om du vil, men forund os Freden.

O mine Børn! tiltaler Tatiüs dem, svømmende i Taarer og uden for sig selv: J faae den, jeg lover eder den. Jeg har bedet Romulus om den i Kjerligheds og Venstabs Navn, jeg fordrer den

den nu som hans Medregent, som hans Eigemand i Magt og Værdighed. Afslaaer han mig den, I Romere, saa vil jeg, i Spidsen for eder vil jeg lejre mig ved Roms Porte: der ville vi oppebie ham og hans Hær, vi ville faste os paa Jorden og see om disse Barbarer have Hjerte til at træde deres Konge, deres Mødre og deres Børn under Fødder.

Ved disse Ord raaber den hele Hær: Nej aldrig, Nej aldrig. Hver Soldat kaster sine Waaben; hver Soldat blander sig med Folket, falder paa Knæ, omfavner sin Moder, sit Barn, og istemmer med dem: Fred.

Den frygtelige Romulus, første Gang i sit Liv tvunget til at give efter, følger sin Hærne, forunder Stilstand med en vild Mine og trækker sig hurtig tilbage i sit Pallads. Han var bestandig ledsaget af sin Livvagt, Celere kaldte, som han havde oprettet for altid at være om ham.

Næppe har han forladt Forsamlingen, før han gav den Brede Luft, der laae ham paa Hjerte, udbrod i Forbandelser over Tatiuss og lod i sin Hestighed disse ubetænksomme Ord falde, der voldte saa mange Uhykker: hvorlænge skal da denne
fjed:

Kjedsommelige Gamling lægge Hindringer i Vejen for min Ære? Saa har jeg da ingen Ven, der kan befrie mig for ham? disse afskyelige Ord hørte Celere's alt for vel.

Hersilia havde fulgt Romulus, men Numa havde ikke vovet at følge Hersilia. Lænende sig til en Pille, med nedslagne Øjne, grundende, sammenlignende ved sig selv Tatiuss' Dyder med den Mand's Grumhed, der skulde vordre hans Fader, stod han som begravet i dybe Tanker. Tatiuss nærmer sig ham; rækker ham Haanden og tilsaler ham saaledes: Svigersøn af Romulus, vil du og føre Krig imod mig?

Ved disse Ord udvælde Numas Taarer: han omfavner den gode Konges Knæ: O min Fader, brød han ud, jeg tør ikke see dig i Øjnene: tilgiv

Jeg tilgiver dig alt, faldt Ordningen ham i Taler, saafremt du lover at elske mig bestandig. Du har bestemt din Skjebne selv, uden at sige mig det: du har indgaaet en Forbindelse, der er vore Sabiner kun lidet glædelig: jeg tvivler om, at du har taget den gamle Tullus til Raads: gjør den dig lykkelig, nu saa bør vi alle bifalde den.

Numa

Numa, jeg vilde være din Fader: det blev Romulus' Lod, at nyde denne Lykke: jeg kan ikke skjule for dig, at jeg misunder ham den. Al! opfylder han ikke som han bør sine smukke Pligter, sætter hans Hjerter ikke Priis nok paa et Navn, der havde været mig saa sødt, Numa, saa staaer min Faderbarm dig altid aaben: og Tatiuss vil skyldes dig Erkjendtlighed, om du vælger ham til din Trøster.

Som han har sagt disse Ord, gaaer han bort og efterlader Numa maassels fuld af Uro, Anger og Kjerlighed.

I denne Bevægelse haaber Numa at finde Ro ved Hersilias Side: han iler til Romulus' Palads og seer Tilberedelserne til sin Formæling. Ved dette Syn føler han en glad Henrykkelse: men denne Glæde er ej reen: den er blandet med en Bølelse af Frygt. Han taler med sin Elskede, han hører af hendes Mund den Tilstaaelse, at han er elsket af hende; men den henrivende Fryd, denne Tilstaaelse skaffer ham, kan ikke fortrænge af hans Hjerter en lønlig Gysen, der isner det. Han betragter Hersilia, Kjerlighed læser han i hendes Øjne, men han kan ikke finde Beroligelse deri. Numa føler Bekymring og Marter: gentager

hundrede Gange for sig selv, at næste Dag er hans Lykkes Dag: en Stemme lyder fra det Inderste af hans Hjerter, og tilraaber ham, at Lykken er langt fra ham. Denne Stemme gjør ham Bebrejdelser: Numa søger forgjeves at forstikke sig om, de ej ere fortjente: hans Hjerter gjendriper altid Fornuftens Grunde.

Medbøjet af Bekymring, isnende af Frygt, fortæret af Kjerlighed, vender han endelig sine Skridt mod Egerias Skov, hvor han første Gang traf hende, hvis Gemal han skal vorde. Han vil igjen see disse Steder, der ere hans Sjæl saa dyrebare: han gjenkalder sig hin hemmelighedsfulde Drøm, han der havde: han haaber at, naar han anraaber Minerva i hendes Tempel, denne Gudinde da vil skjenke ham den Rolighed, han føler saa megen Trang til. Han gaaer: Sollen var ved at dale. Næppe er Numa ved Indgangen til Lunden, før han hører Klagekrig; han troer at kiende den døende Stemme og med Sverdet i Haanden iler han efter de jamrende Toner Hvad seer han! Tatiuss døende under fire Morderes Dolke. Numa udstøder et Skrig, og nedfælder to af disse Medrige: de andre tage forfærdede Flugten. Men Tatiuss har faaet Stødene, hans

hans Blod rinder strømmenvis: den ullykkelige Olding har kun eet Djeblik at leve i. Numa om-
 armer ham under Jammerstrig, undersøger hans
 Saar, sønderriver sine Klæder, stiller Bloder,
 understøtter den gode Konge, rejser ham op og vil
 bære ham til Rom.

Hold inde, min Søn, siger Tatiüs: din
 Omhu er forgjæves. Jeg føler, min Død er nær:
 og jeg takker Guderne, fordi de lade mig drage mit
 sidste Suf i dine Arme. Numa, jeg døer for Ro-
 mulus' Haand. Jeg kjendte Morderne: de høre
 til Livvagten: og da de stødte mig Dolken i Bry-
 ster, sagde de, at det var den Freds Førstegrøde,
 jeg havde skaffet Romerne. Din Kjerlighed til
 Hersilia, din Forbindelse med min Morder, forbyde
 dig at hevne min Død; men jeg venter af dig en
 mig kjerere Gunst. Jeg efterlader mig en Datter,
 Numa: og denne Ulykkelige har ingen Fader, ingen
 Stytte mere, uden dig allene. Hendes høje Byrd,
 hendes Ret til Sabinien's Throne, vil gjøre hende
 til en Forbryder i Romulus' Øjne: tager du hende
 ikke i Forsvar, saa er Døden hende vis. Sverg
 mig da, o min elskede Søn, at vaage over min
 Datters Liv, at være hendes Beskytter, hendes
 Tilflugt, at være hende i Broders Sted. Af! jeg
 hav-

havde haabet, hun skulde have kaldt dig med et andet Navn: fra det første Øjeblik jeg saae dig, havde jeg lagt den Plan at give dig Tatia, at sætte dig paa min Throne og at blive graa blant eder uden anden Bærdighed end den at være eders Fader. Gæde, alt for snart svundne Drom, der vilde gøre mig rolig i min Dødstime, ifald den endnu skufede mig. Al! afslaae i det mindste ikke min Begjering: ynkes over en døende Olding, der var din Frænde, din Ven, Tullus' og din Faders Ven. Numa, jeg omfavner dine Knæ: vær min Datters Beskytter! lov mig at værne om hendes Dage, at vaage

Jeg sværger, afbrød han Numa med Taarer, og kræver min Moders og Tullus' Aand til Vidne paa min Sed: jeg sværger at fuldføre din første Villie, at worde Tatias Gemal, at leve og døe for hende, at dele alle hendes Farer og evig at afstøje din Morders Slægt.

Jeg vidste det forud! svarer Tatius ham henrykt af Glæde: omfavn mig retskafne unge Mand! jeg stoler paa din Redelighed: jeg døer tilfreds.

Saa taler han, omfavner Numa og opgiver Aanden. Numa nedsegner over hans Liig.

de
dig
oen
er.
ore
uf
Se
din
en!
ers
at
er,
one
ste
oe
at
en
id!
3.
ver

